

Memo

Aan	: de Gemeenteraad
Van	: het college van burgemeester en wethouders
Datum	: 16 oktober 2018
Betreft	: Staat van Woerden 2018

In 2017 is de eerste Staat van Woerden verschenen, een overzicht van beschikbare statistische informatie over het brede sociaal domein. Deze Staat van Woerden 2017 werd vooral gebruikt om – samen met de raad – de maatschappelijke opgaven voor het sociaal domein te identificeren: wat staat ons te doen?

Al vrij snel daarna ontstond het idee om van de Staat van Woerden een periodiek terugkerend fenomeen te maken. Niet alleen om nieuwe opgaven te identificeren, maar ook om informatie verschaffen over de uitvoering van de actuele opgaven. Want de behoefte aan data groeit met het opgaven gestuurd werken. Opgaveteams en hun opdrachtgevers (waaronder de raad) willen weten waar ze aan toe zijn en of hun inspanningen maatschappelijk effect sorteren.

Voor u ligt de Staat van Woerden 2018. De wijzigingen t.o.v. de versie over 2017 zijn talloos. Veel informatie is opgefrist met de meest recente data, maar ook is veel informatie toegevoegd (en een ander deel ook geschrapt) om meer aansluiting te vinden bij de actuele opgaven.

De lastigheid bij een Staat van Woerden is dat-ie nooit af is. Iedere gegeven informatie levert een vraag om meer informatie op. Die vragen konden niet altijd beantwoord worden, want niet alle informatie is beschikbaar of vindbaar. Maar veel informatie kon wel gevonden worden en dat leidt tot de vraag hoe deze enorme berg aan informatie het beste gepresenteerd kan worden. De Staat van Woerden is een middel om invulling te even aan datasturing. Daarover wordt op veel plekken binnen en buiten Woerden nagedacht. De resultaten van dat nadenken zijn nog niet beschikbaar, maar het gaat snel. Het zou daarom zo maar kunnen zijn dat de Staat van Woerden 2019 een heel andere vorm krijgt.

Wij willen u de Staat van Woerden 2018 beschikbaar stellen, zodat u deze als achtergrondinformatie kunt betrekken bij het lezen en beoordelen van de programmabegroting. De haast waarmee het document in de laatste dagen moest worden afgerond, heeft ertoe geleid dat er nog een aantal slordigheden qua tekst en lay-out in zitten. Deze zullen op korte termijn gecorrigeerd worden, waarna wij u de definitieve versie zullen toezenden.

Wij adviseren u kennis te nemen van de Staat van Woerden 2018.

RAPPORTAGE

De staat van Woerden

2018

Versie 1.5
Projectgroep SvW 14-10-2018

Inhoudsopgave

1. Demografie.....	3
1.1. Opbouw van de bevolking van Woerden.....	3
1.2. Huishoudens.....	8
1.3 Etnische achtergrond.....	9
1.4 Sociaal-economische status	10
2. Gezondheid en bewegen.....	11
2.1 Sterfte, ziekte en gezondheid.....	11
2.2 Overgewicht, voeding en beweeggedrag	18
2.3 Sport.....	24
2.4 Genotmiddelen	25
3 Groei, ontwikkeling en leren	27
3.1 Preventie	29
3.2. Onderwijs en voorschoolse educatie.....	33
3.3 Jeugdhulp	39
4 Maatschappelijke betrokkenheid en maatschappelijke ondersteuning.....	45
4.1. Maatschappelijke betrokkenheid.....	46
4.2 Maatschappelijke ondersteuning.....	53
5 Werk en inkomen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
5.1 Inkomen.....	57
5.2 Armoede en schuldhulpverlening.....	60
5.4 Werk	59
6. Wonen en leefomgeving	62
6.1 Huidige situatie op de woningmarkt	65
6.2 Ontwikkelingen voor de komende jaren	68
6.3 Wonen en zorg	71
6.4 Woontevredenheid en leefbaarheidsbeleving.....	77
6.5 Spelen	81
7. Veiligheid.....	79
7.1 Veiligheid en veiligheidsgevoel in Woerden	83
7.2 Huiselijk geweld en kindermishandeling.....	86
7.3 Jeugdbescherming en jeugdcriminaliteit	88
7.4 Persoonsgerichte aanpak (PGA).....	88
7.5 Burgerparticipatie.....	89

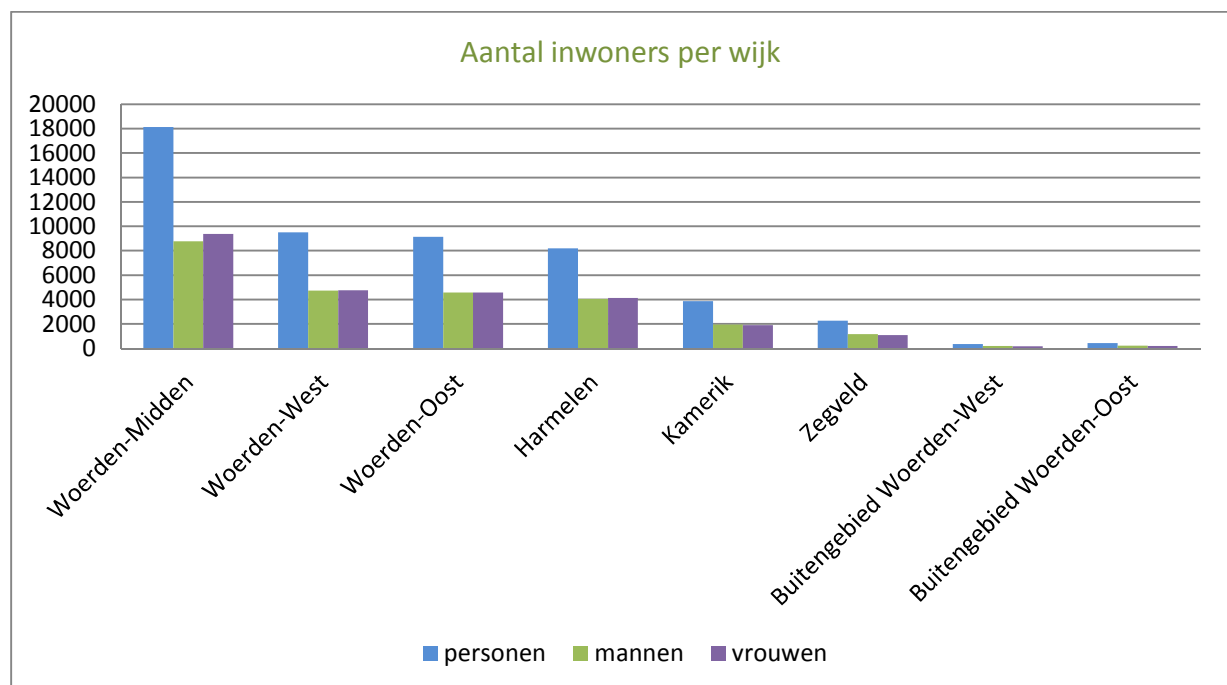
Hoofdstuk 1. Demografie

In dit hoofdstuk wordt de demografie van de gemeente Woerden beschreven. Er wordt allereerst gekeken naar de opbouw van de bevolking in Woerden. De onderwerpen die hierin worden beschreven zijn onder andere het aantal en de verdeling van bewoners per wijk, de leeftijdsgroepen op wijkniveau en de bevolkingsprognose tot en met 2040. Daarnaast wordt er in dit hoofdstuk ingegaan op huishoudens, etnische achtergrond en de sociaaleconomische status van de inwoners.

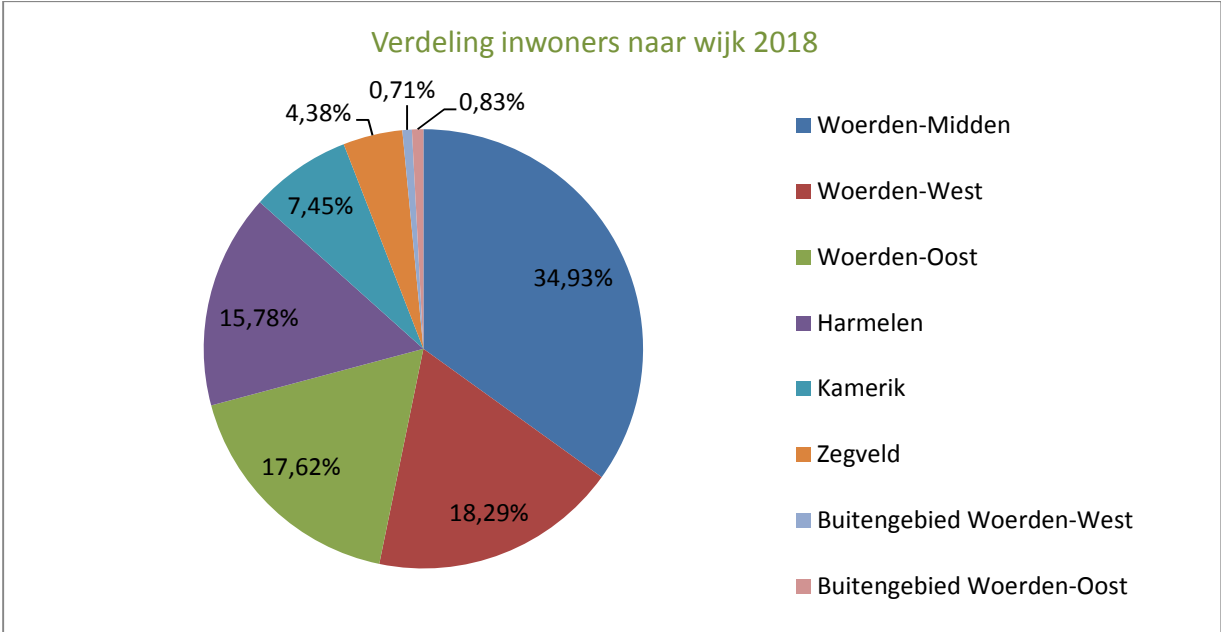
1.1. Opbouw van de bevolking van Woerden

Op 30 mei 2018 telde de gemeente 51.915 (2017: 51.570) inwoners; 25.698 mannen en 26.217 vrouwen. Woerden-Midden is de wijk waar de meeste mensen in onze gemeente wonen. Het is ook de enige wijk waar het aantal vrouwen significant hoger is dan het aantal mannen.

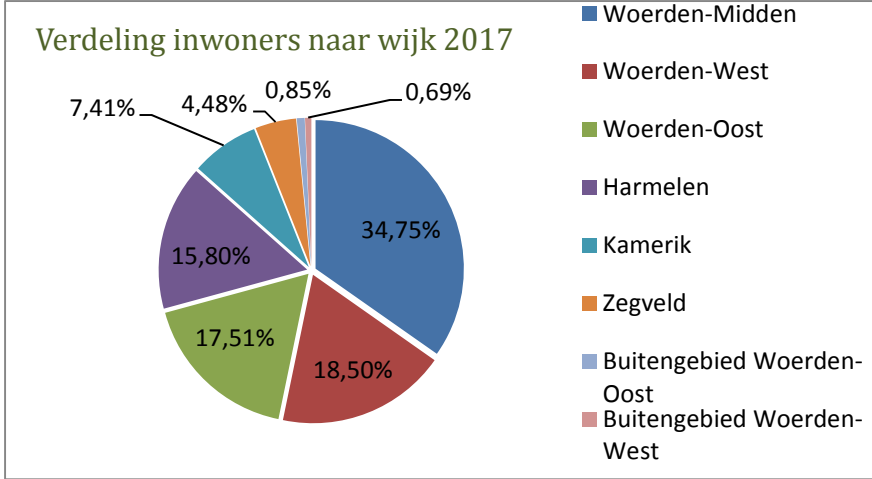
1.1.1. Aantal bewoners per wijk

Bron: Basisregistratie personen, 30 mei 2018

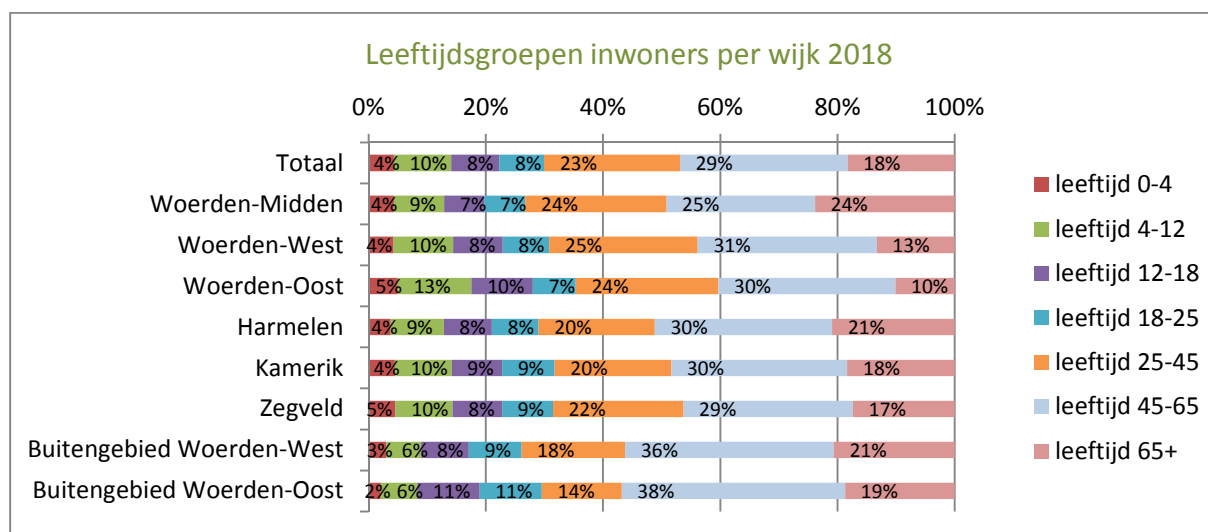

Bron: Basisregistratie personen, 30 mei 2018

Bron: Basisregistratie personen, 17 april 2017

1.1.2. Leeftijd inwoners

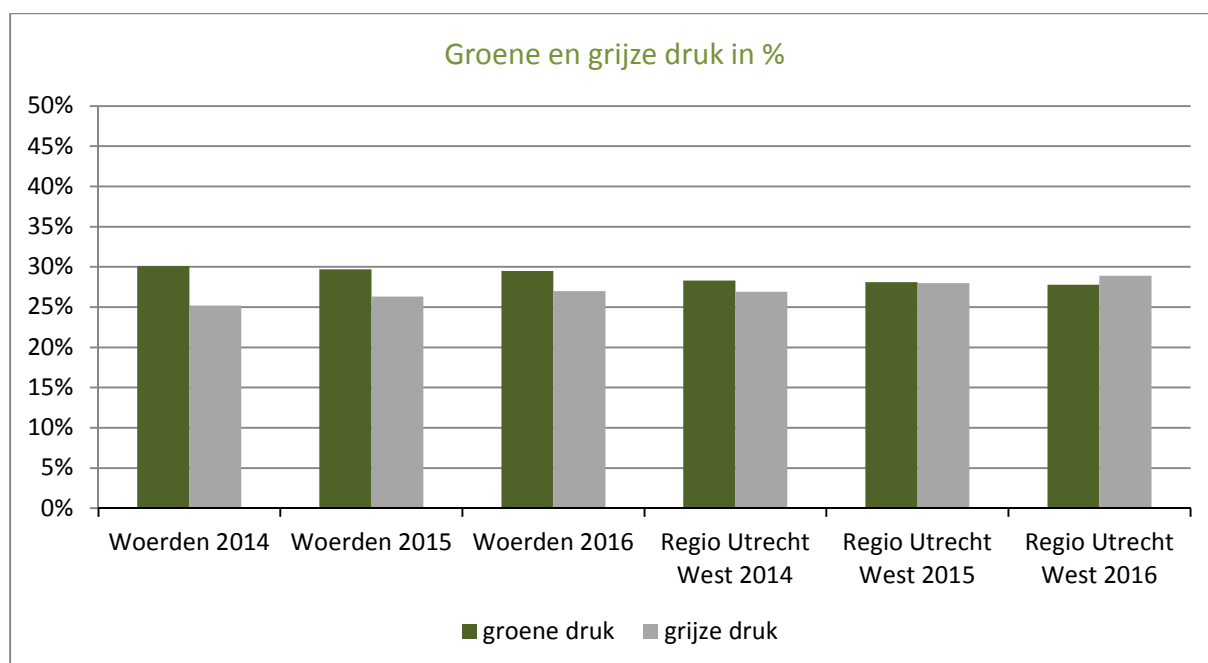
Bron: Basisregistratie personen, 30 mei 2018

In bovenstaande tabel zijn de percentages leeftijdsgroepen per wijk opgenomen. In Woerden Oost wonen relatief de meeste kinderen, daar is 28% van de inwoners onder de 18 jaar. In Buitengebied Woerden-Oost is de groep tussen de 18-25 relatief het grootst vergeleken met de andere gebieden.

In Woerden West is de groep van 25 tot 65 jaar relatief het grootst. 56% in dat gebied valt in deze categorie.

In Woerden-Midden wonen relatief de meeste 65+'ers, op de voet gevolgd door het buitengebied Woerden-West en Harmelen.

1.1.3. Groene en grijze druk

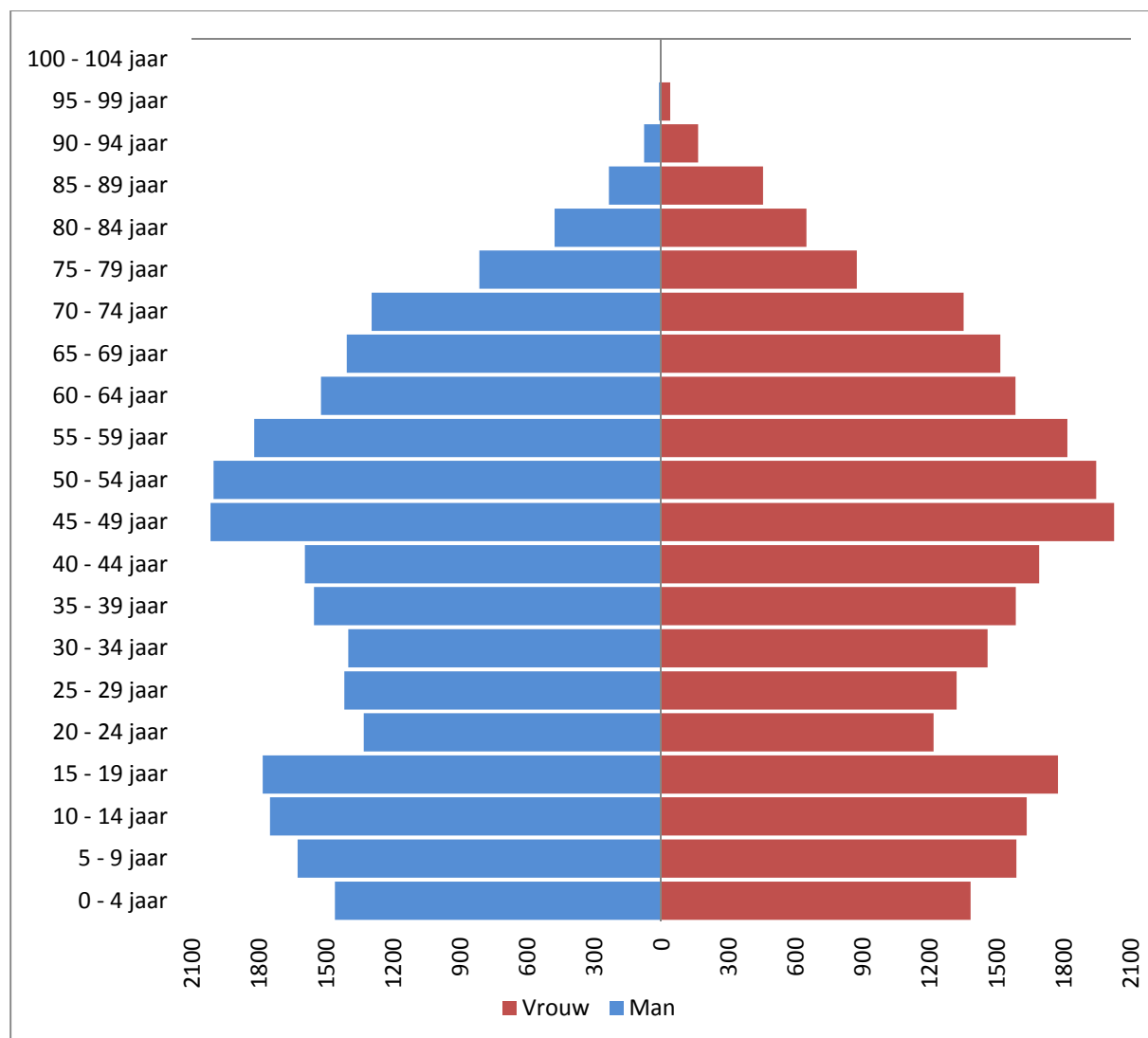
Bron: CBS, percentages in vergelijking met het regionaal gemiddelde. 2018

Groene druk is de verhouding tussen het aantal personen van 0 t/m 18 jaar en het aantal personen van 20 t/m 64 jaar. De bevolking neemt over 2014 tot en met 2015 ongeveer vergelijkbaar met de rest van de Regio Utrecht-West toe, maar neemt daarna harder af. De grijze druk (vergrijzing) is de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder en

het aantal personen van 20-64 jaar. In Woerden is de vergrijzing ongeveer gelijk aan de rest van de regio. De groene druk is hoger dan de grijze druk in Woerden ten opzichte van Regio Utrecht West

1.1.4. Bevolkingspiramide

Het aantal 35-40-jarigen in Woerden is sterk afgenomen de laatste jaren. De groep 65-70 is juist veel groter geworden. Dit is de zogenaamde 'babyboom-generatie': mensen die geboren zijn in de geboortegolf na de Tweede Wereldoorlog. De meeste inwoners van Woerden zijn tussen de 40 en 60 jaar. Dit betekent dat binnen nu en 20 jaar de groep 65+ sterk zal toenemen (vergrijzing).

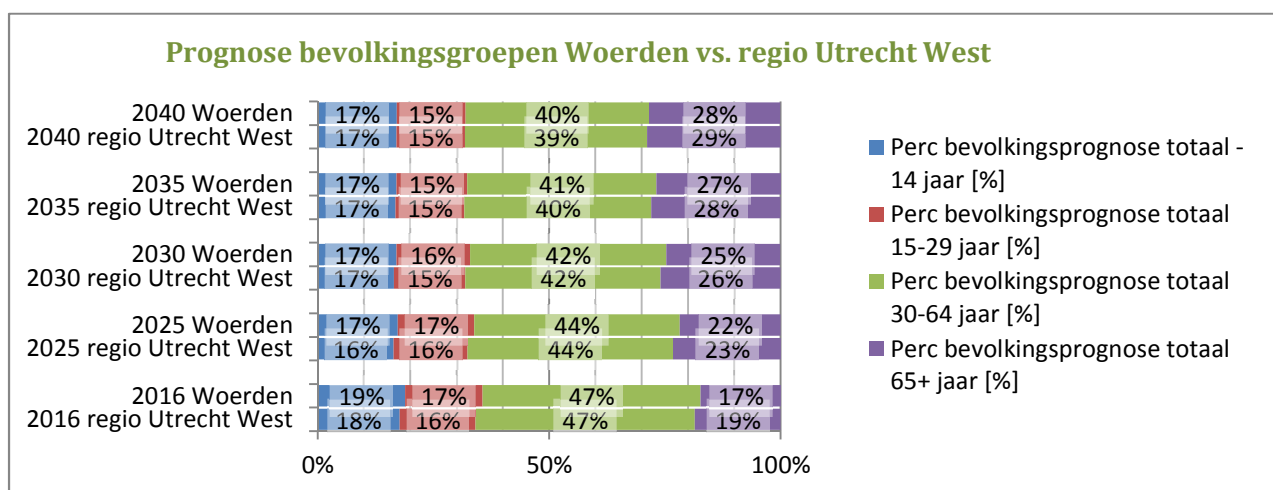

Bron: Basisregistratie personen peildatum 31-12-2017

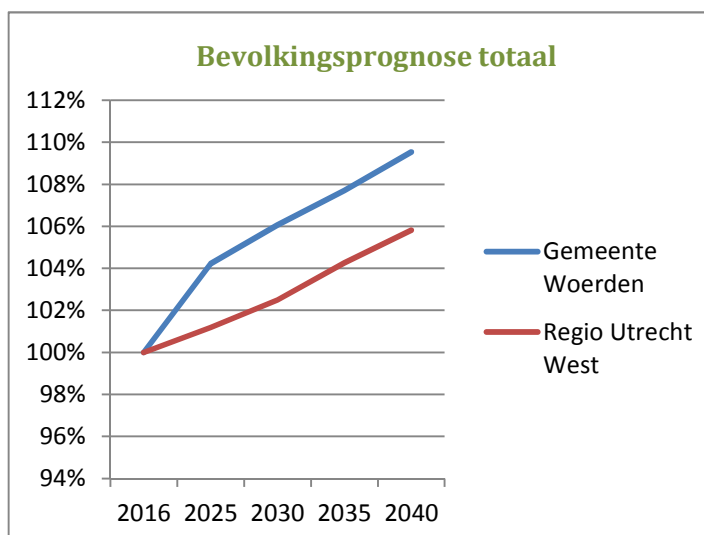
1.1.5. Bevolkingsprognose

	2016		2025		2030		2035		2040	
	Gemeente Woerden	Regio Utrecht West	Gemeente Woerden	Regio Utrecht West	Gemeente Woerden	Regio Utrecht West	Gemeente Woerden	Regio Utrecht West	Gemeente Woerden	Regio Utrecht West
Bevolkingsprognose totaal [personen]	50900	181283	53045	183429	53982	185796	54823	189001	55753	191813
Bevolkingsprognose totaal -14 jaar [%]	18,9%	17,7%	17,3%	16,4%	17,0%	16,5%	17,0%	16,8%	17,1%	17,0%
Bevolkingsprognose totaal 15-29 jaar [%]	16,7%	16,4%	16,5%	16,0%	15,9%	15,4%	15,3%	14,9%	14,9%	14,8%
Bevolkingsprognose totaal 30-64 jaar [%]	47,1%	47,4%	44,4%	44,4%	42,4%	42,2%	40,9%	40,4%	39,6%	39,4%
Bevolkingsprognose totaal 65+ jaar [%]	17,4%	18,5%	21,8%	23,3%	24,6%	25,9%	26,9%	27,9%	28,3%	28,8%

Bron: ABF Research (rapport GGD-atlas), 2017

In 2040 heeft Woerden naar verwachting 55.753 inwoners. Het huidige aantal inwoners is 51.915. In 2016 was dit 50.900. Deze stijging is sterker dan in de regio Utrecht-West. Ten opzichte van 2016 betekent dit een groei van 10% terwijl de groei van het aantal inwoners in de regio wordt ingeschat op 6%. Het percentage 65+'ers zal met bijna 11% stijgen tot 28% van de bevolking, terwijl het percentage 30- tot 64-jarigen zal afnemen met ca. 8%. Het aandeel van de bevolking tot en met 29 jaar zal wat afnemen. Deze cijfers voor Woerden zijn vergelijkbaar met de regio.

1.2. Huishoudens

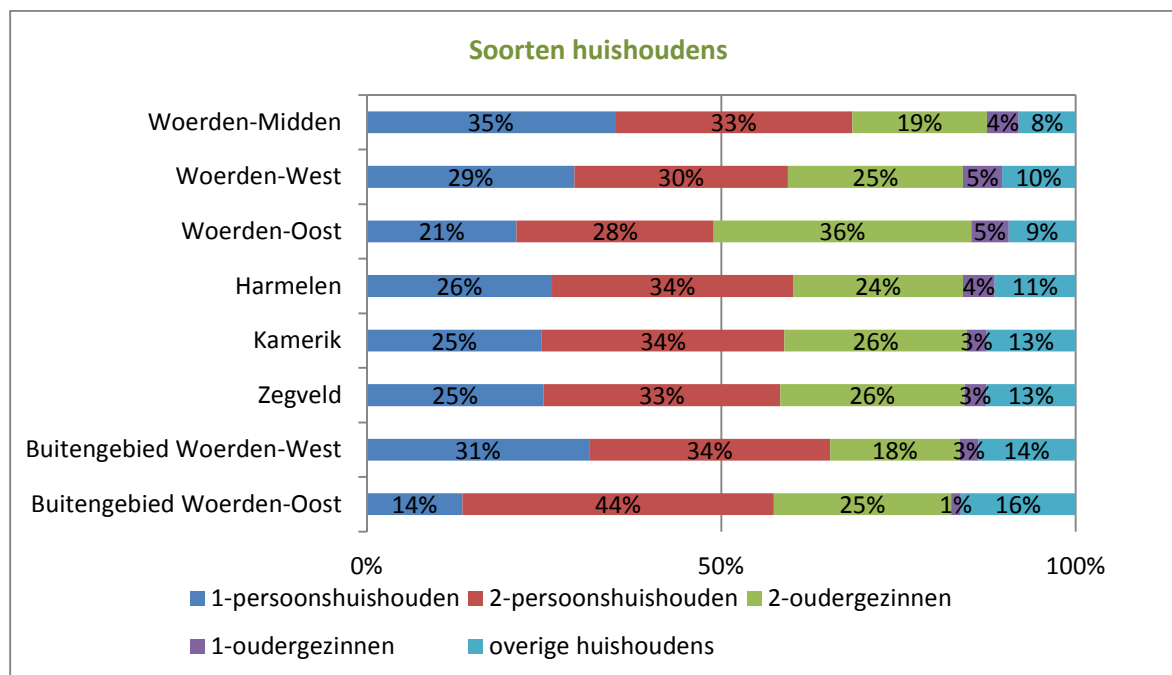
1.2.1. Huishoudens en personen in de wijk

Wijk	personen		huishoudens		personen per huishouden		percentage huishoudens in een wijk	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Woerden-Midden	17.920	18.134	8.078	8.134	2,2	2,2	77%	79%
Woerden-West	9.542	9.497	3.899	3.891	2,4	2,4	90%	90%
Woerden-Oost	9.030	9.146	3.266	3.324	2,8	2,8	85%	87%
Harmelen	8.147	8.192	3.238	3.250	2,5	2,5	84%	87%
Kamerik	3.823	3.869	1.456	1.473	2,6	2,6	84%	87%
Zegveld	2.311	2.276	878	873	2,6	2,6	85%	87%
Buitengebied Woerden-Oost	440	368	148	153	3,0	2,4	76%	75%
Buitengebied Woerden-West	357	433	152	148	2,3	2,9	72%	81%
Totaal	51.570	51.915	21.115	21.246	2,4	2,4	82%	84%

Bron: Basisregistratie personen, 17 april 2017 en 30 mei 2018

De gemeente Woerden wonen 21.246 (2017: 21.115) huishoudens. De huishoudens in Buitengebied Woerden Oost zijn gemiddeld het grootst. In Woerden-West zijn de huishoudens verspreid over 90% van de woningen. In de andere wijken ligt dit percentage lager.

1.2.2. Soorten huishoudens

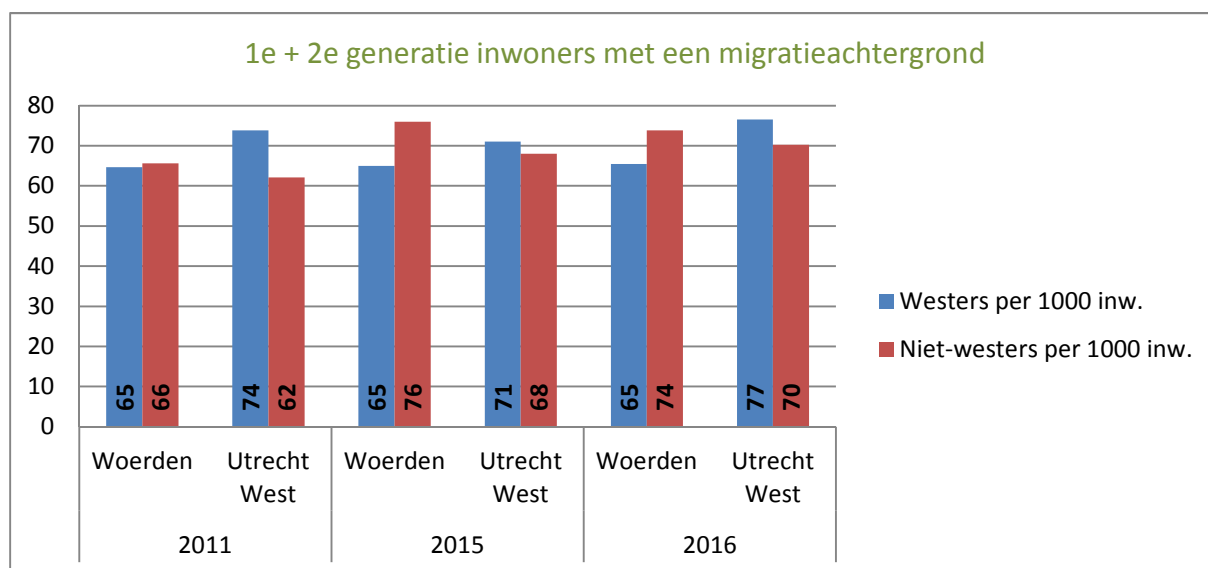

Bron: Basisregistratie personen, 30 mei 2018

Van alle wijken heeft Woerden-Midden het hoogste percentage éénpersoonshuishoudens. In Woerden-West en Woerden-Oost zijn procentueel de meeste éénoudergezinnen.

1.3. Etnische achtergrond

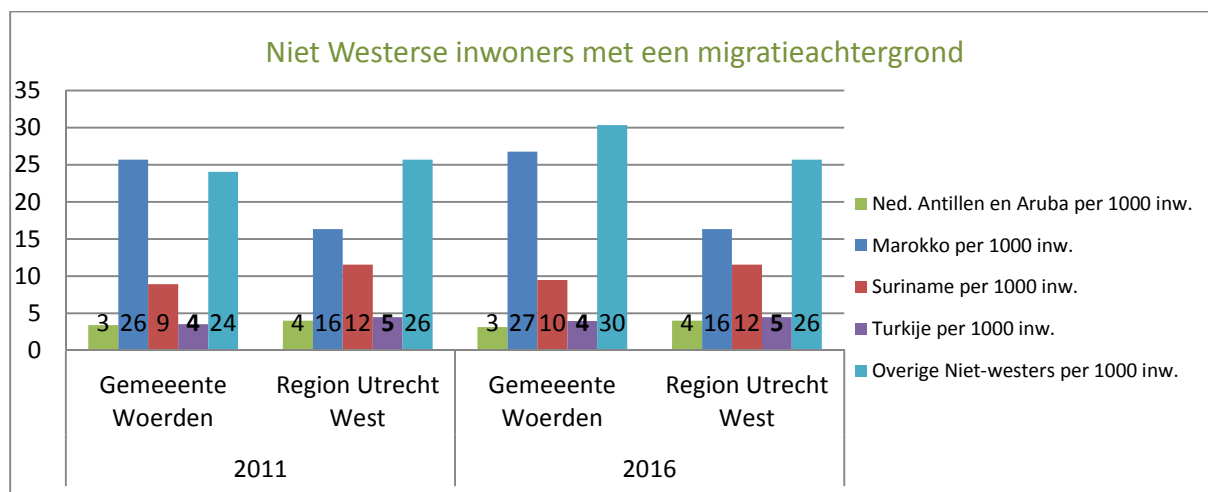
1.3.1. Verhouding tot totale bevolking

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Het aantal niet-westerse inwoners met een migratieachtergrond in de gemeente Woerden is tussen 2011 en 2016 harder gestegen dan het aantal westerse inwoners met een migratieachtergrond. Dit is in lijn met de regionale trend. Op regionaal niveau maakt het aantal inwoners met een migratieachtergrond een groter deel uit van de bevolking dan in de gemeente Woerden.

1.3.2. Herkomst niet-westerse inwoners met een migratieachtergrond

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

In vergelijking met de regio telt de gemeente Woerden per 1000 inwoners meer personen met een Marokkaanse migratieachtergrond. Dit aantal is groter geworden tussen 2011 en 2016, ook in regionaal opzicht. In de gemeente Woerden zijn er minder inwoners met een Surinaamse migratieachtergrond dan in de regio. Het aantal personen van Turkse en Antilliaanse of Arubaanse achtergrond is vergelijkbaar met dat van de omgeving. Overige niet-westerse inwoners met een migratieachtergrond maken anno 2016 een groter deel uit van de bevolking dan in 2011 ook in regionaal opzicht.

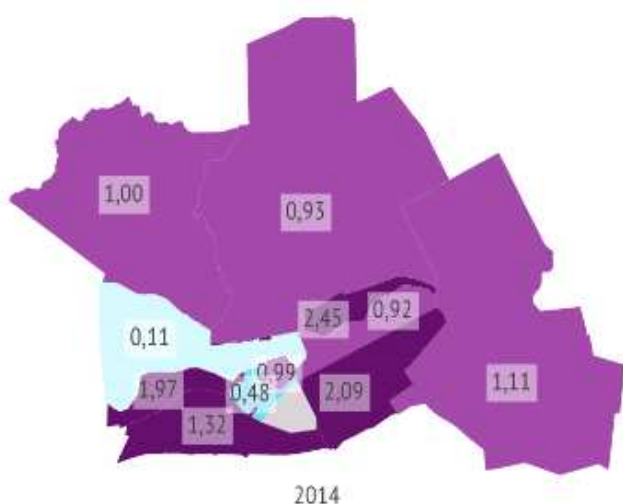
Er is een beperkte toename met uitzondering van de groep overige Niet-westerse inwoners, deze is gestegen van 24 per 1000 inwoners naar 30 per 1000 inwoners. Dit hangt samen met de komst van statushouders uit (vooral) Eritrea en Syrië.

1.4 Sociaal-economische status

Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) berekent voor elk postcodegebied in Nederland de sociaaleconomische status score. De statuscores bestaan uit vier gegevens:

- het gemiddelde inkomen in een wijk;
- het percentage mensen met een laag inkomen;
- het percentage laag opgeleiden;
- het percentage mensen dat niet werkt.

Hoe hoger de score, hoe hoger de status van de wijk. De statusscore 0 is het gemiddelde van Nederland over alle jaren waarin de score is gemeten.

De afgelopen jaren is de sociaal-economische status van inwoners in de binnenstad, Kamerik, Zegveld en Barwoutswaarder gestegen. Anno 2014 hebben de gebieden Barwoutswaarder en Cattenbroek/Snel en Polanen een zeer hoog statuscijfer. De status van de gebieden Bomen-en bloemenkwartier en Rietveld/Tournoysveld e.o. liggen in 2014 het laagst in de gemeente.

Score sociaal economische status - Postcodes	2006	2010	2014
3441 Binnenstad	-0,02	1,1	0,99
3442 Bloemenwijk/Boerendijk	0,29	0,29	0,48
3443 Rietveld/Noord/Oudeland/Tournoysveld	-0,03	0,48	0,11
3445 Breeveld/Staatsliedenkw	0,66	0,83	0,92
3444 Geestdorp	0,26	2,41	2,45
3446 Cattenbroek/Snel en Polanen	1,46	1,71	2,09
3449 Barwoutswaarder	0,22	0,84	1,97
3448 Barwoutswaarder/Molenvliet	0,79	1,28	1,32
3481 Harmelen	0,84	0,9	1,11
3471 Kamerik	0,67	0,69	0,93
3474 Zegveld	0,77	0,75	1

Legenda
< 0,3
0,3 < 0,6
0,6 < 0,9
0,9 < 1,2
>= 1,2

Hoofdstuk 2. Gezondheid en bewegen

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe gezond gemeente Woerden is, waar de risico's liggen en wat de actuele ontwikkelingen zijn. De Woerdense cijfers worden vergeleken met de subregio Utrecht west (Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Montfoort, Oudewater, Woerden) en de GGD regio Utrecht (alle 26 gemeenten in de provincie Utrecht excl. de gemeente Utrecht). De voornaamste bron is de GGD buurtmonitor van de GGD regio Utrecht (<https://ggdru.buurtmonitor.nl/>).

2.1 Sterfte, ziekte en gezondheid

2.1.1. Gemiddelde levensverwachting

Gemiddelde levensverwachting in 2016 in jaren			
	Woerden	GGD regio Utrecht	Nederland
Allen	82,7	82	81,5
Mannen	80,8	80,4	79,9
Vrouwen	84,4	83,5	83,2

Bron: <https://www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/levensverwachting/regionaal-internationaal/bij-geboorte>

2.1.2 Lichamelijke gezondheid jongeren 0-18 jaar

Handicaps 0 t/m 17 jaar in 2012 in %			
Lichamelijke gezondheid	Woerden	Subregio Utrecht West	GGD regio Utrecht
Kinderen met een handicap (2015)	2,35	2,10	2,36
Verstandelijke handicap	0,86	0,80	1,08
Lichamelijke handicap	0,53	0,49	0,49
Zintuigelijke handicap	0,27	0,32	0,35

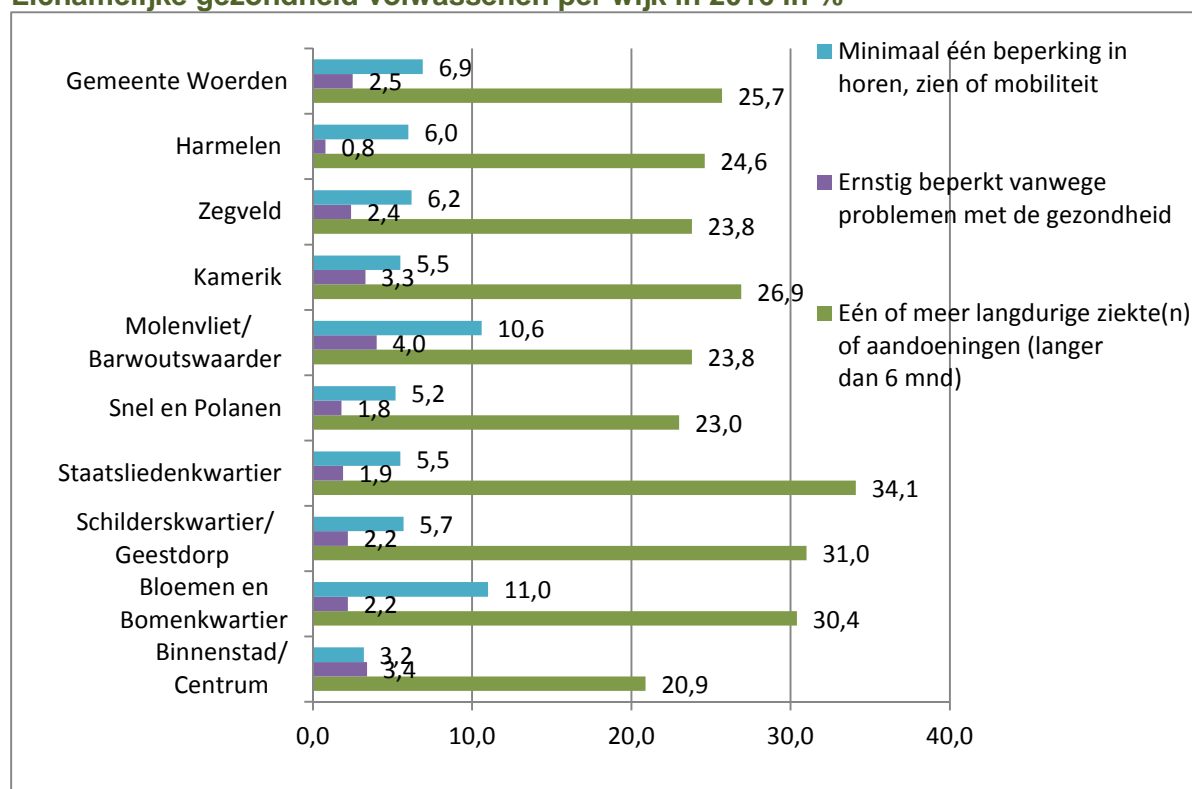
Kwaliteit van leven jongeren

Kwaliteit van leven jongeren 13-17 jaar in 2016 in %				
Ervaren gezondheid	Woerden	sub regio Utrecht West	GGD Regio Utrecht	Nederland
(zeer) Goed ervaren gezondheid	87	88	89	88

2.1.3 Lichamelijke gezondheid volwassenen 18-64 jaar

Gezondheid volwassenen 18-64 jaar in 2016 in %				
Lichamelijke gezondheid	Woerden	Sub regio Utrecht West	GGD regio Utrecht	Nederland
Eén of meer langdurige ziekte(n) of aandoeningen (langer dan 6 mnd.)	25,7	26,8	26,4	29,2
Ernstig beperkt vanwege problemen met de gezondheid	2,5	2,9	3,5	4,5
Minimaal één beperking in horen, zien of mobiliteit	6,9	7,1	8,4	10,9

Lichamelijke gezondheid volwassenen per wijk in 2016 in %

In de wijken Molenvliet en het Bloemen- en Bomenkwartier wonen in verhouding meer mensen met minimaal één beperking in horen, zien of mobiliteit. In het Schilderskwartier/Geestdorp, het Staatsliedenkwartier en het Bloemen- en Bomenkwartier wonen meer mensen met één of meer langdurige ziekte(n) of aandoeningen. Inwoners van Molenvliet voelen zich vaker ernstig beperkt vanwege problemen met de gezondheid ten opzichte van de rest van de gemeente.

Zorggebruik volwassenen

In de gemeente Woerden nemen inwoners gemiddeld iets minder vaak contact op met zorgverleners in vergelijking met de regio. Met name van tweedelijnsvoorzieningen zoals psycholoog en fysiotherapeut wordt minder gebruik gemaakt. Gebruik van maatschappelijk werk is iets hoger. Ook van het sociaal wijkteam (in Woerden is dit WoerdenWijzer) wordt met name ten opzichte van de subregio U10 meer gebruik gemaakt.

Zorggebruik volwassenen 18-64 jaar in 2016 in %			
Contact met	Woerden	Subregio Utrecht west	GGD regio Utrecht
Huisarts	77,1	77,0	77,2
Medisch specialist	38,5	39,3	39,7
Bedrijfsarts	7,4	8,2	8,8
Diëtist	5,8	6,2	5,5
Fysiotherapeut	30,6	33,0	34,3
Thuiszorg	2,2	2,3	2,3
GGZ	3,0	3,0	4,5
Maatschappelijk werk	3,9	2,5	2,4
Verslavingszorg/CAD	0,1	0,2	0,4
Vrijgevestigd psycholoog	3,8	5,3	6,2
Vrijgevestigd psychiater	1,1	1,0	1,3
Sociaal wijkteam	2,4	1,5	2,5

Kwaliteit van leven volwassenen

Kwaliteit van leven volwassenen 18-64 jaar in 2016 in %				
Ervaren gezondheid	Woerden	Subregio Utrecht West	GGD regio Utrecht	Nederland
(zeer) Goed ervaren gezondheid	84,7	82,7	81,4	79,5

Kwaliteit van leven algemeen	
Dagelijks leven <ul style="list-style-type: none"> - Ik ben positief over mijn leven - Ik voel mij gelukkig - Ik geniet van mijn leven - Ik ben tevreden met mijn leven zoals het is - Ik vind dat mijn leven zin of richting heeft - Ik heb vertrouwen in de toekomst als ik nadenk over mijn leven 	6,7
Gezondheid <ul style="list-style-type: none"> - Ik ben positief over mijn gezondheid - Ik voel me lichamelijk gezond - Ik voel me psychisch gezond - Ik voel me fit genoeg om te doen wat ik wil - Ik kan met verandering en tegenslag omgaan - Ik leef op een manier die bij mij past 	6,6
Omgeving <ul style="list-style-type: none"> - Ik heb passende hulpmiddelen 	7,1

<ul style="list-style-type: none"> - Ik krijg de hulp die ik wil van mensen uit mijn eigen kring of buurt - Ik ben tevreden over mijn buurt/omgeving - Ik voel me geaccepteerd in mijn buurt/omgeving - Ik voel me veilig in mijn buurt/omgeving 	
Zorg <ul style="list-style-type: none"> - Ik krijg professionele hulp die bij me past - Ik ben positief over het contact met mijn gemeente als ik hulp(middelen) nodig heb - Ik ben positief over het contact met mijn zorgverzekeraar als ik hulp(middelen) nodig heb - Ik vertrouw erop dat zorg voor iedereen betaalbaar en goed blijft 	5,9
Totale kwaliteit van leven	6,6

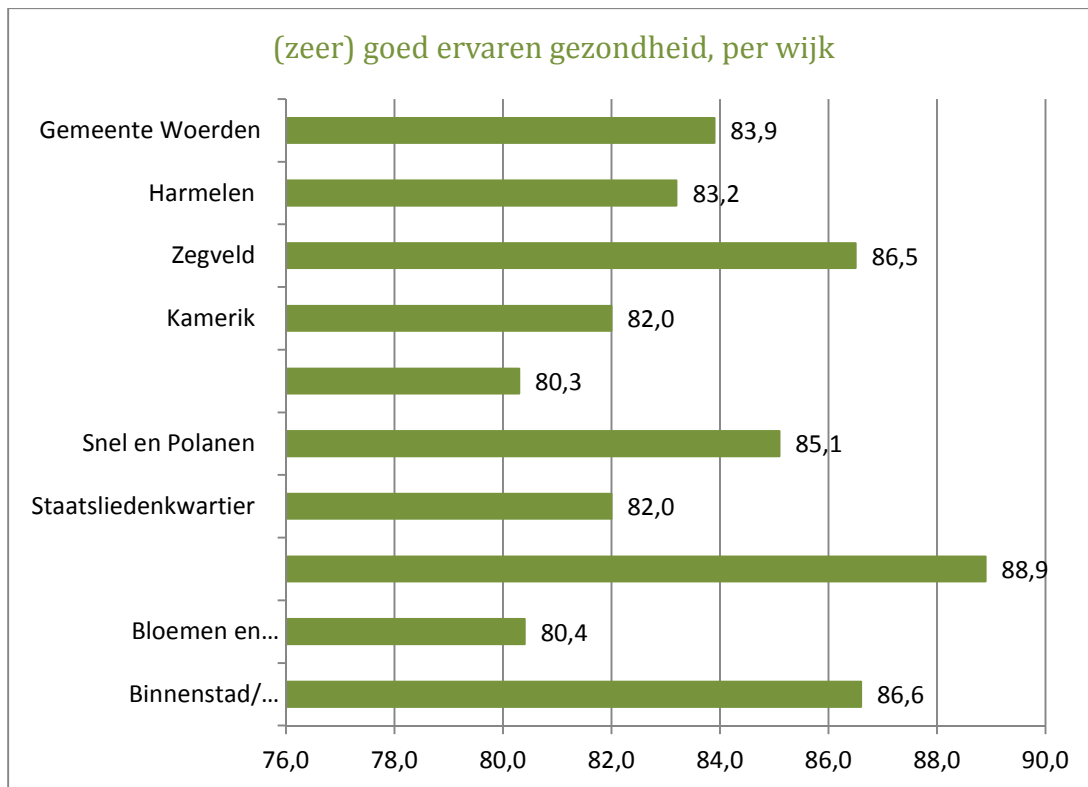
Op een schaal van 0-10. Op basis van 161 deelnemers.

Bron: www.mijnkwaliteitvanleven.nl

	Onvoldoende (<= 5)	6 of 7	8 of hoger	Gemiddelde
Hoe tevreden bent u momenteel – over het geheel genomen – met uw leven?	2%	21%	76%	8,0
Welk cijfer geeft u – over het geheel genomen – uw gezondheid	4%	28%	68%	7,8

Op een schaal van 0-10. Op basis van 509 deelnemers.

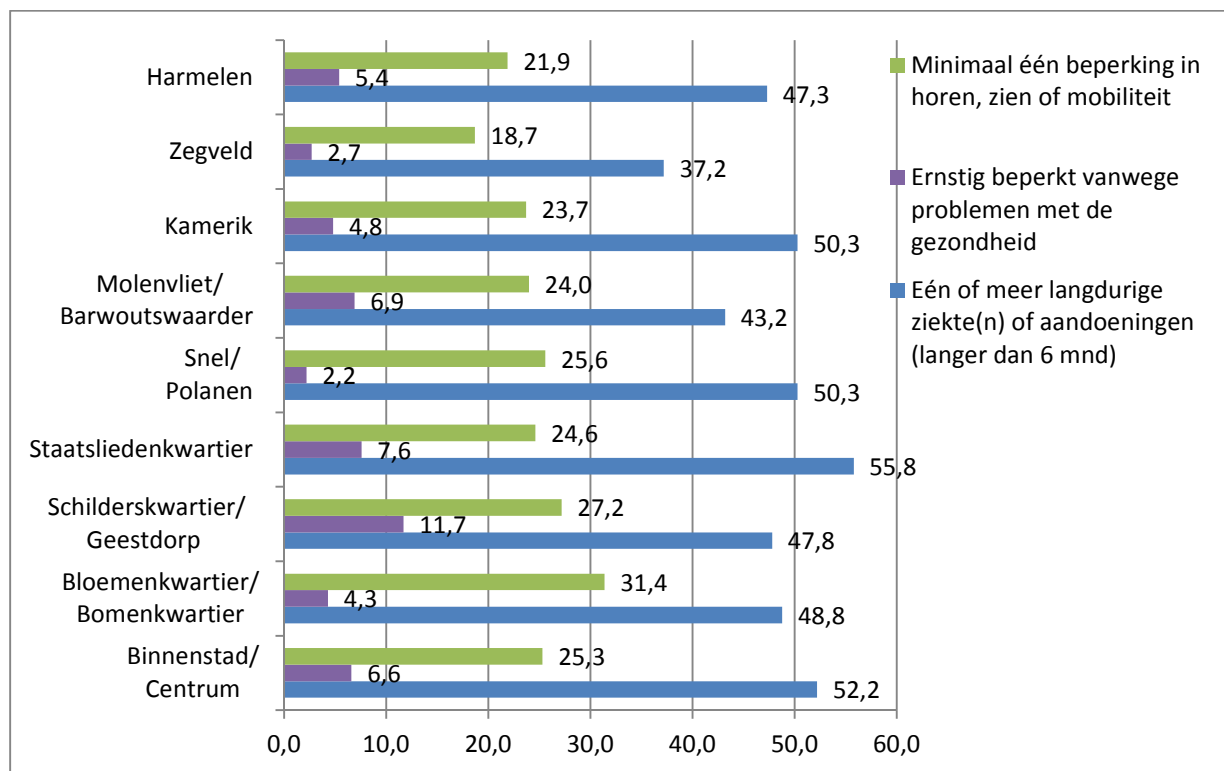
Bron: Burgerpeiling VNG Realisatie Gemeenten Woerden en Oudewater (april 2018)

2.1.4 Lichamelijke gezondheid ouderen 65+

Lichamelijke gezondheid 65+ in 2016 in %				
Lichamelijke gezondheid	Woerden	sub regio Utrecht West	GGD regio Utrecht	Nederland
Eén of meer langdurige ziekte(n) of aandoeningen (langer dan 6 mnd.)	48,4	49,0	51,4	49,6
Ernstig beperkt vanwege problemen met de gezondheid	6,6	7,1	7,5	7,7
Minimaal één beperking in horen, zien of mobiliteit	25,3	24,3	26,4	27,9

Lichamelijke gezondheid ouderen per wijk in 2016 in %

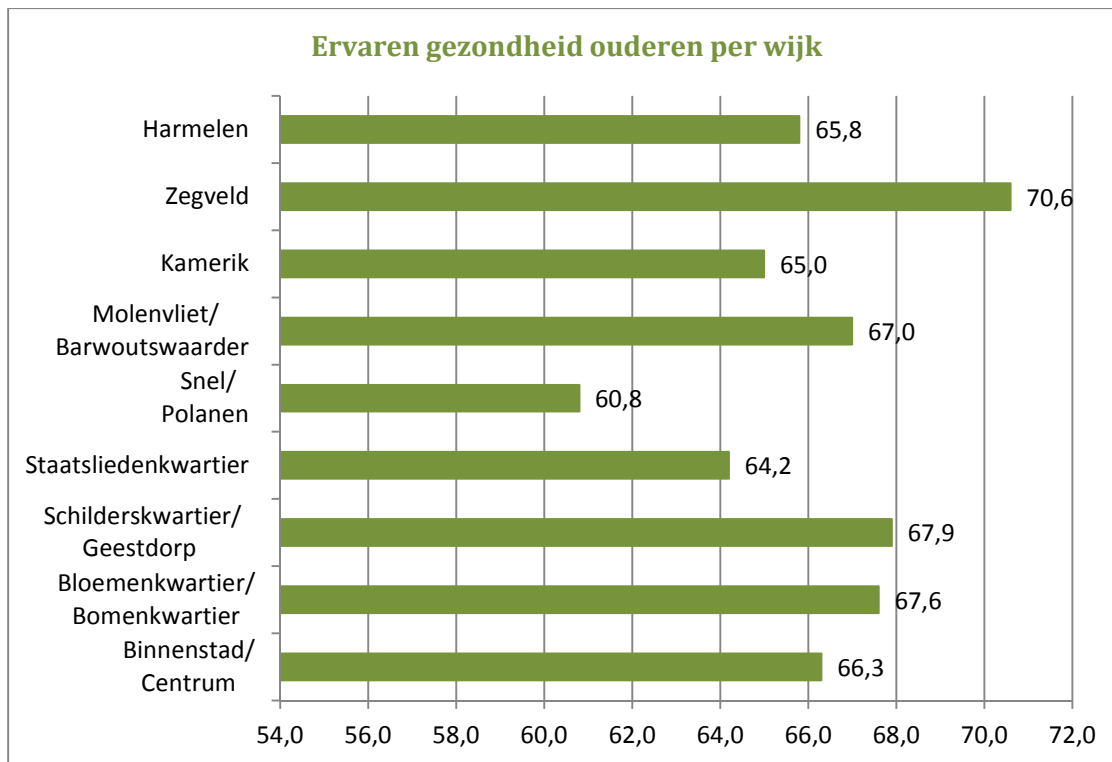
In Staatsliedenkwartier, de Binnenstad en Kamerik wonen meer ouderen met één of meer langdurige ziekte(n) of aandoeningen. Ouderen in de wijk Schilderskwartier voelen zich vaker ernstig beperkt vanwege problemen met de gezondheid ten opzichte van de rest van de gemeente. In het Bomen- en Bloemenkwartier wonen de meeste ouderen met minimaal één beperking in horen, zien of mobiliteit.

Zorggebruik ouderen

Contact met	Woerden	sub regio Utrecht west	GGD regio Utrecht
Huisarts	90	89	89
Medisch specialist	67,9	66	65
Diëtist	10,3	10	9
Fysiotherapeut	37,7	38	39
Thuiszorg	13,1	11	12
GGZ	1,5	1	1
Maatschappelijk werk	2	2	2
Verslavingszorg/CAD	0,3	0	0
Vrijgevestigd psycholoog	1,2	1	2
Vrijgevestigd psychiater	0,5	1	0
Sociaal wijkteam	1,6	1	2
Ontvangt mantelzorg	11	9	10
Geeft mantelzorg (> 3 maanden)	16	17	17

Kwaliteit van leven ouderen

Ervaren gezondheid	Woerden	Subregio Utrecht West	GGD regio Utrecht	Nederlan d
(zeer) Goed ervaren gezondheid	66,0	64,1	62,5	62,4

Indicatie en prognose van inwoners met dementie

	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Woerden	710	900	1100	1400	1600	1800

Bron: TNO i.o.v. Alzheimer Nederland.

2.2 Overgewicht, voeding en beweeggedrag

2.2.1 Overgewicht en ondergewicht kinderen en jongeren

Obesitas, overgewicht en ondergewicht kinderen 2-14 jaar in %						
	Woerden		sub regio Utrecht West		GGD Regio Utrecht	
	2015	2017	2015	2017	2015	2017
Obesitas, 2 jarigen	0,8	0,6	-	-	0,8	0,8
Obesitas, 5-6 jarigen	1,2	0,6	1,4	0,9	1,6	1,4
Obesitas, 10-11 jarigen	0,9	<u>1,5</u>	1,0	1,4	1,4	1,6
Obesitas, 13-14 jarigen	1,8	1,3	1,8	2,0	1,8	1,9
Overgewicht (incl. obesitas) 2 jarigen	6	<u>7</u>	-	-	8	8
Overgewicht (incl. obesitas) 5-6 jarigen	10	7	7	7	9	8
Overgewicht (incl. obesitas) 10-11 jarigen	11	<u>13</u>	11	12	12	12
Overgewicht (incl. obesitas) 13-14 jarigen	14	10	12	11	13	11
Ondergewicht, 5-6 jarigen	13	<u>14</u>	13	12	12	12
Ondergewicht, 10-11 jarigen	12	13	12	12	11	12
Ondergewicht, 13-14 jarigen	12	9	9	9	11	11

De onderstreepte cijfers geven een toename aan in 2017 ten opzichte van 2016.

Overgewicht per wijk ¹	5-6 jarigen en 9-10 jarigen	13-14 jarigen
Binnenstad	-	-
Bloemenwijk/Boerendijk	18	-
Rietveld/Noord/Oudeland/Tournoijsveld	43	22
Geestdorp	-	-
Breeveld/Staatsliedenkwartier	17	-
Cattenbroek/Snel en Polanen	42	29
Barwoutswaarder/Molenvliet/Kromwijk	40	33
Kamerik	15	-
Zegveld	-	-
Harmelen	31	18

¹¹ In deze tabel staat het absolute aantal kinderen met overgewicht van de schooljaren 2014-2015 en 2015/2016 samengevoegd per wijk. Waar streepjes in de tabel staan zijn de aantallen te laag om uitspraken over te kunnen doen (i.v.m. privacy).

Voeding en bewegen kinderen 10-11 jaar

Leefstijl 10-11 jarigen in 2015 in %			
	Woerden	Subregio Utrecht West	GGD Regio Utrecht
Ontbijt minstens 5 dagen per week	97	97	96
Eet dagelijks fruit	41	36	37
Drinkt meer dan 2 glazen zoete drank per dag	32	28	27
Eet of drinkt minstens 5x iets tussen de maaltijd	8	5	4
Loopt of fietst elke dag naar school	82	76	78
Speelt 3 dagen per week of meer buiten	86	84	84
Kijkt 2 uur per dag of meer tv	15	16	15
Computert 2 uur per dag of meer	16	12	10
Is lid van een sportvereniging	91	90	88
Heeft geen zwemdiploma (2017)	5	4	5

Voeding en bewegen jongeren 13-17 jaar

13-17 jarigen zijn minder vaak lid van een sportvereniging dan 10-11 jarigen (77% versus 91%). 18% van de jongeren sport niet wekelijks bij een sportvereniging of -school.

Leefstijl: mediagebruik 13-17 jarigen in 2016 in %			
	Woerden	Subregio Utrecht West	Nederland
Is (bijna) dagelijks actief op sociale media	81	81	-
Risico op problematisch gebruik sociale media ²	7	7	8
Speelt (bijna) dagelijks games	21	24	-
Risico op problematisch gamegedrag ³	4	4	4

² Vaak slaaptkort of afraffelen huiswerk door gebruik sociale media.

³ Vaak slaaptkort of afraffelen huiswerk door gamen.

Kijkt buiten school minstens 2 uur per dag zittend of liggend naar een beeldscherm	62	68	
Kijkt buiten school minstens 6 uur per dag zittend of liggend naar een beeldscherm	11	11	

Leefstijl 13-17 jarigen in 2016 in %			
	Woerden	Subregio Utrecht West	GGD Regio Utrecht
Ontbijt minstens 5 dagen per week	88	88	86
Eet dagelijks fruit	33	32	33
Eet dagelijks groente	38	39	42
Drinkt elke dag water, thee of koffie zonder suiker	58	58	59
Voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen ⁴⁵	20	20	22
Sport wekelijks bij een sportvereniging/-school	82	82	79
Is lid van een sportvereniging	77	78	75

⁴ In de afgelopen week elke dag minstens een uur matig intensieve lichamelijke activiteit.

⁵ In augustus 2017 zijn er nieuwe beweegrichtlijnen opgesteld door de Gezondheidsraad die afwijken van de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (https://www.gezondheidsraad.nl/sites/default/files/grpublication/beweegrichtlijnen2017_201708_0.pdf). Er zijn nog geen data m.b.t. de nieuwe richtlijnen.

2.2.2 Overgewicht en beweeggedrag volwassenen

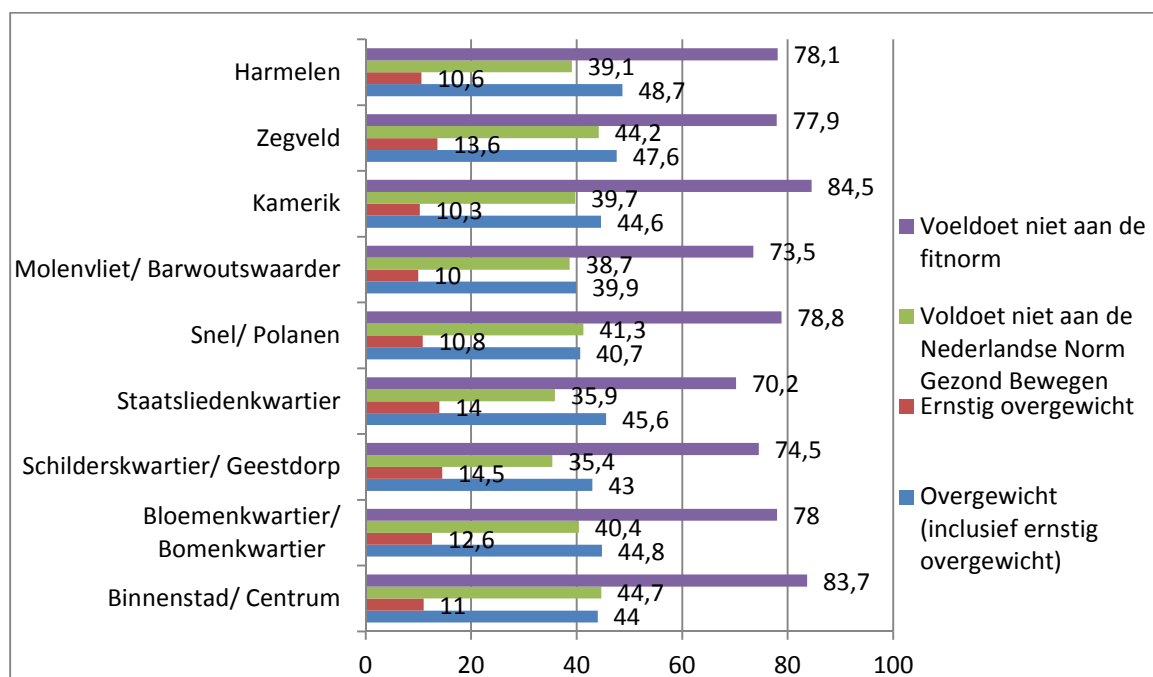
In Woerden zijn inwoners fitter dan regionaal en landelijk. 43,5% van de inwoners heeft overgewicht en 1 op de 10 inwoners heeft ernstig overgewicht.

Leefstijl en overgewicht volwassenen 19-64 jaar in 2016 in %				
	Woerden	Subregio Utrecht West	GGD Regio Utrecht	Nederland
Overgewicht (incl. ernstig overgewicht)	43,5	45	44	45,8
Ernstig overgewicht	11,8	12	13	12,9
Ontbijt minder dan 5 dagen per week	10	10	12	

	Volwassenen	
	'oude' norm (voldoet aan beweegnorm)	'nieuwe' norm (voldoet aan de richtlijn)
Woerden binnenstad/centrum	55%	64%
Woerden Bloemen en bomenkwartier	60%	60%
Woerden Schilderskwartier/Geestdorp	65%	67%
Woerden Staatsliedenkwartier	64%	69%
Woerden Snel en Polanen	59%	63%
Woerden Molenvliet/Barwoutswaarder	61%	67%
Woerden Kamerik	60%	52%
Zegveld	56%	50%
Harmelen	61%	57%
Gemeente Woerden totaal	61%	62%

Bron: GGDRU 2018

Overgewicht en bewegedrag volwassenen per wijk in 2016 in %

2.2.3 Overgewicht en bewegedrag ouderen

Er zijn meer ouderen met overgewicht dan volwassenen. Ouderen zijn wel fitter dan volwassenen: ze voldoen vaker aan de aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen en aan de fitnorm.

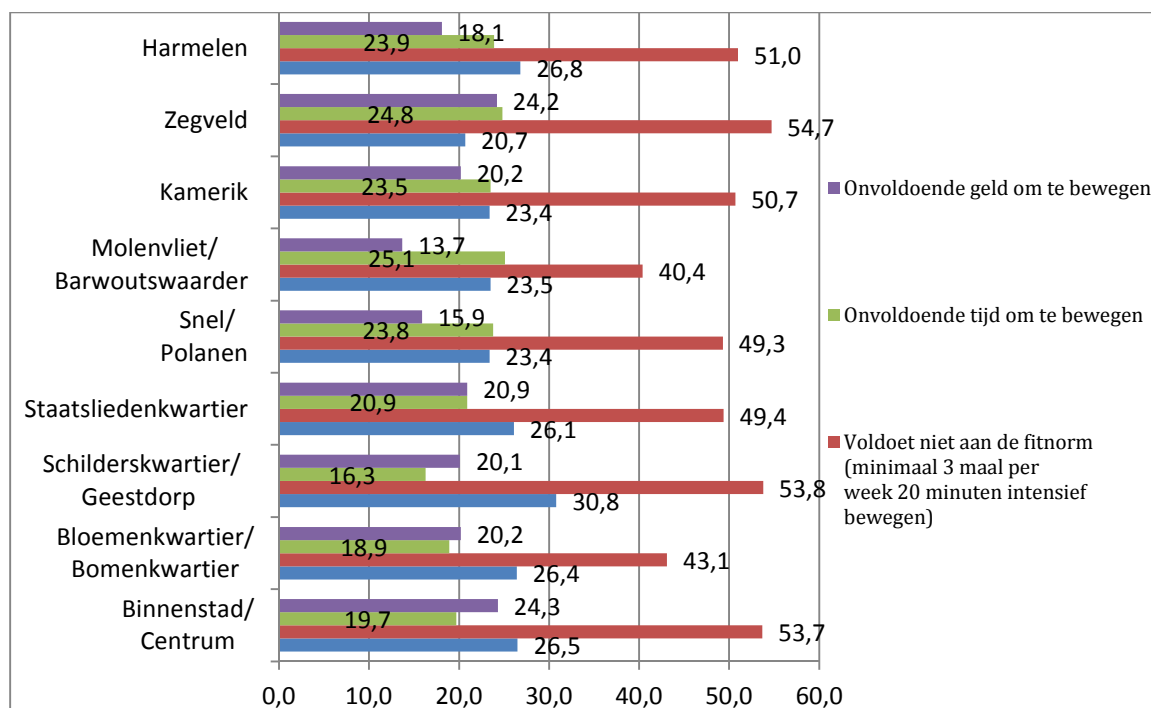
Leefstijl en overgewicht 65+ in 2016 in %				
	Woerden	Subregio Utrecht West	GGD Regio Utrecht	Nederland
Overgewicht (incl. ernstig overgewicht)	55,4	57	56,4	59,4
Ernstig overgewicht	13	17	15,7	17
Ontbijt minder dan 5 dagen per week	4,3	5	4,4	
Onvoldoende tijd om te bewegen	21,5		20,1	
Onvoldoende geld om te bewegen	19		19,1	

	senioren	
	'oude' norm (voldoet aan bewegnorm)	'nieuwe' norm (voldoet aan de richtlijn)
Woerden binnenstad/centrum	55%	35%
Woerden Bloemen en bomenkwartier	59%	40%
Woerden Schilderskwartier/Geestdorp	65%	35%
Woerden Staatsliedenkwartier	64%	47%

Woerden Snel en polanen	59%	35%
Woerden Molenvliet/barwoutswaarder	61%	47%
Woerden Kamerik	60%	40%
Zegveld	56%	34%
Harmelen	61%	43%
Gemeente Woerden totaal	61%	40%

Bron: GGDRU 2018

Overgewicht en beweggedrag 65+ per wijk in 2016 in %

Voorals in Zegveld, het Schilderskwartier en de Binnenstad voldoen minder mensen aan de fitnorm. Aan de beweegnorm voldoen vooral inwoners uit Schilderskwartier/Geestdorp minder vaak. In Zegveld en de Binnenstad geven de meeste mensen aan onvoldoende geld te hebben om te bewegen.

2.3 Sport

2.3.1. Sportbeoefening door ouderen 65+

Ten opzichte van de regio sporten minder ouderen via sociaal cultureel werk, buurtsportwerk of welzijnswerk. Ruim 40% van de ouderen is ontevreden over het aanbod van sportaccommodaties in de gemeente. 18,8 % van de ouderen is van plan om binnen een half jaar meer te gaan bewegen.

Sportbeoefening door ouderen 65+			
In welk verband wordt de sport het vaakst beoefend:	Gemeente Woerden 2016	Subregio Utrecht West	Nederland
Als lid van een sportvereniging	28,8	28,5	28,6
Als abonnee/lid/cursist van een fitnesscentrum of andere commerciële sportaanbieder	21,6	20,7	22,7
In het kader van bedrijfssport	0	0,2	0,3
Via het sociaal cultureel werk, buurtsportwerk of welzijnswerk	2,3	3	3,2

Tijdens een georganiseerde sportvakantie	0	0	0,3
Als deelnemer aan een georganiseerd sportevenement	1,5	2,1	1,7
In groepsverband, georganiseerd door jezelf, familie, vrienden en/of	10,3	9,3	10,2
Alleen, ongeorganiseerd	24,5	26,4	23,5

Sportbeoefening door ouderen 65+			
De sportactiviteiten hebben plaats gevonden op:	Gemeente Woerden 2016	Subregio Utrecht West	Nederland
Officiële binnensportplek in de woonplaats	60,3	56,8	58,9
Officiële binnensportplek ergens anders	10,3	16,6	14,7
Officiële buitensportplek in de woonplaats	21,9	24,9	24,7
Officiële buitensportplek ergens anders	18,5	19,4	17,9
Sportplek buiten in de woonplaats	4,3	4,9	3,7
Sportplek buiten ergens anders	3,4	3,3	3,6
Andere plek in de woonplaats	33	32,9	32,6
Andere plek ergens anders	25	25,4	25,7
Ontevreden over het aanbod van sportaccommodaties in de	40,2	39,9	39,8
Van plan om binnen een half jaar meer te gaan bewegen	18,8	18,9	18,5

2.3.2. Sportmogelijkheden

Het aantal mogelijkheden om te sporten en bewegen in Woerden is groot. Er zijn diverse sportverenigingen en daarnaast zijn in de openbare ruimte diverse faciliteiten om te bewegen.

Sportaccommodaties in de openbare ruimte

De totale lengte van het fietsroutenetwerk in de gemeente is 77,1 kilometer. Het wandelroutenetwerk beslaat 125,4 kilometer en het sloepennetwerk 25,4 km. Hierover lopen diverse kanoroutes. Ook is er nog een skeelerroute van 17 km en een ruiterspad. Gemeente Woerden heeft 2 zwembaden: één in Woerden stad en één in Harmelen.

Sportaanbieders

Woerden telt 144 sport- en beweegaanbieders, die allemaal te vinden zijn op www.beweegwijzerwoerden.nl.

Sportaccommodaties

Sporthallen en gymzalen in bezit en beheer van gemeente Woerden	Overige sporthallen en gymzalen
--	--

Sporthal Snellerpoort Sporthal de Kroon Sporthal Thijs van de Polshal Sportzaal Bulwijk Sportzaal Essenlaan Gymzaal Willem van Oranje Gymzaal Pius X Gymzaal Dr. Kuyperlaan Gymzaal Oeralstraat Gymzaal Noord	Gymzaal Coba Ritsemastraat Gymzaal Brede School Schilderskwartier Sporthal Schulenburg Sporthal Milandhof Gymzaal Regenboog
--	--

Op onderstaande kaart zijn de gemeentelijke sportaccommodatie te zien (in rood) samen met de andere accommodaties, waarbij een cirkel is getrokken met een radius van 1 km. Daarmee is zichtbaar gemaakt dat bijna alle inwoners van Woerden op minder dan 1 km afstand van een sportaccommodatie wonen.

2.4 Genotmiddelen

Onder genotmiddelen wordt gebruik van alcohol, tabak en drugs verstaan.

2.4.1 Alcohol, roken en drugsgebruik onder jongeren

Het percentage jongeren dat ooit gerookt heeft of alcohol of drugs gebruikt is de afgelopen jaren gedaald. Jongeren in Woerden roken minder dan gemiddeld en hebben minder vaak 'ooit alcohol gedronken'. Het softdrugsgebruik in Woerden is laag in vergelijking met de regio.

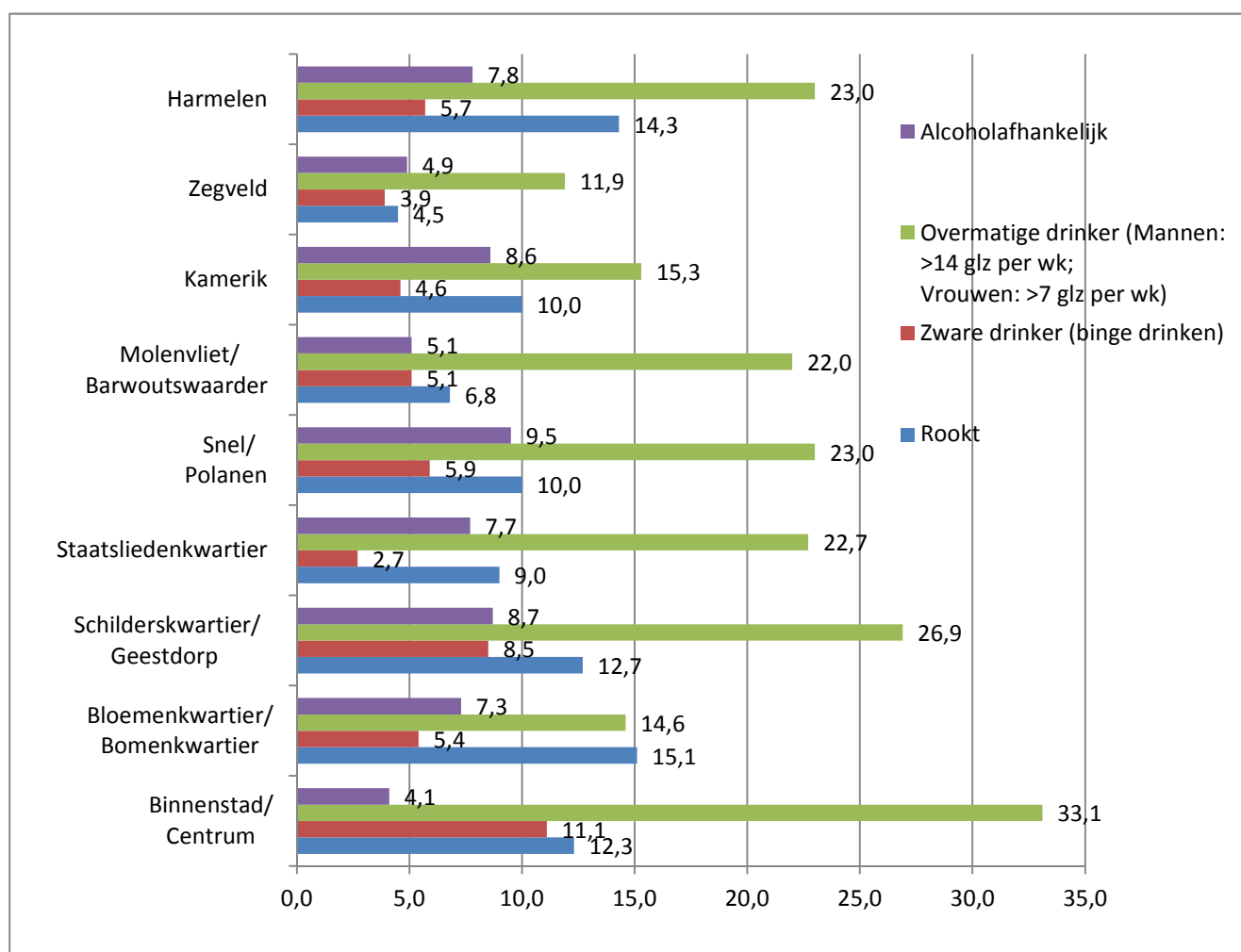
Alcohol, roken en drugsgebruik onder jongeren in %				
	Woerden 2011	Woerden 2015	Regio 2015	Nederland 2015
Roken				
Ooit gerookt	28	19	22	25
Rookt dagelijks	5	3	4	5
Alcoholgebruik				
Ooit alcohol gedronken	48	49	54	59
Afgelopen 4 weken alcohol gedronken	37	26	27	31
Afgelopen 4 weken 5 glazen of meer gedronken bij één gelegenheid	28	16	18	22
Afgelopen 4 weken 5 glazen of meer gedronken bij één gelegenheid van de actuele drinkers	73	62	66	70
Afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten geweest	19	14	13	15
Ouders stemmen in met alcoholgebruik volgens jongere	49	46	44	-
Drugsgebruik				
Ooit cannabis gebruikt	7	5	10	11
Afgelopen 4 weken cannabis gebruikt	3	3	5	6
Ooit harddrugs gebruikt***	1	4	4	4

2.4.2 Alcohol, roken en drugsgebruik onder volwassenen

Alcohol- en drugsgebruik onder volwassenen in Woerden is gemiddeld. Meer dan gemiddeld is het aantal inwoners dat ooit lachgas gebruikt heeft en harddrugs gebruikt.

Alcohol, roken en drugsgebruik onder volwassenen (19-64 jaar) in %				
	Gemeente Woerden	Regio Utrecht West	GGD Regio Utrecht	Nederland
Roken				
Rookt	21,5	21,6	21,0	23,1
Alcoholgebruik				
Zware drinker (binge drinken)	13,1	10,4	10,4	10,9
Overmatige drinker (mannen: >14 glz per wk; vrouwen: >7 glz per wk)	18,2	19,8	19,0	18,3
Alcoholafhankelijk	9,1	9,2	9,4	
Drugsgebruik				
Ooit cannabis gebruikt	27,3	25,9	23,6	
Afgelopen 4 weken cannabis gebruikt	3,5	2,5	2,4	
Cannabisafhankelijk	9,1	9,2	9,4	
Ooit harddrugs gebruikt	9,2	8,5	7,8	
Afgelopen 4 weken harddrugs gebruikt	2,3	1,4	1,0	
Ooit lachgas gebruikt	6,6	5,8	4,7	
Afgelopen 4 weken lachgas gebruikt	0,5	0,3	0,2	

Genotmiddelen volwassenen per wijk

In de binnenstad wonen de meeste overmatige drinkers en rokers. In Zegveld het minst.

2.4.3 Alcohol en roken onder ouderen

Het drugsgebruik onder ouderen is niet onderzocht.

Genotmiddelen ouderen in 2016 in %				
	Woerden	Regio	GGD Utrecht	Regio Nederland
Rookt	11,1	12	11,6	11,8
Zware drinker (binge drinken) ⁶	5,9	6	6,1	6,3
Overmatige drinker ⁷	22,2	23	24	21,2
Alcoholafhankelijk	7,5	7	7,2	-

⁶ Mannen: minstens 1 dag per week 6 glazen of meer. Vrouwen: minstens 1 dag per week 4 glazen of meer.

⁷ Mannen: meer dan 14 glazen per week. Vrouwen: meer dan 7 glazen per week.

Hoofdstuk 3. Groei, ontwikkelen en leren.

In dit hoofdstuk richten we ons op de staat van de jeugd. We richten ons op:

- De inzet van preventie en vroegtijdige signalering van opvoed- en opgroei problemen via de Jeugdgezondheidszorg
- Onderwijs: leerlingaantallen, voor- en vroegschoolse educatie, verzuim, en aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt
- Jeugdhulp: de inzet en ervaren tevredenheid van de Jeugdhulp, de financiering ervan en veilig opgroeien

De bronnen die hiervoor onder andere zijn gebruikt, zijn: het Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg (DD JGZ, 2015), scholen op de kaart, DUO open data, Arbeidsmarktmonitor 2015, jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht 2015/2016, www.waarstaatjegemeente.nl, de Staat van Utrecht en de Jaarrapportage SVMN 2015 en 2016.

3.1 Preventie

3.1.1. Gebruik voorliggende voorzieningen

Bekendheid voorliggende voorzieningen in 2017 in %				
	Wel bekend		Niet bekend	
	Ouders	Jongeren	Ouders	Jongeren
Jongerenwerk	29	30	71	70
Jeugdgezondheidszorg/ consultatiebureau	93	66	7	34
Kwadraad Maatschappelijk werk	24	10	76	90
Pedagogisch bureau	31	19	69	81
Sleutelclub Kamerik	32	21	68	79

Bron: CEO Jeugd (Ouders) 2017 en CEO Jeugd (Jongeren) 2017.

	Wel gebruikt	
	Ouders	Jongeren
Jongerenwerk	1	10
Jeugdgezondheidszorg/ consultatiebureau	67	61
Kwadraad Maatschappelijk werk	2	0
Pedagogisch bureau	12	5
Sleutelclub Kamerik	5	4

Bron: CEO Jeugd (Ouders) 2017 en CEO Jeugd (Jongeren) 2017.

Handje helpen

Handjehelpen, een organisatie die bemiddelt tussen hulpvragers met een beperking en vrijwilligers, zet vrijwilligers en stagiaires in de volgende situaties in:

- Begeleiding bij deelname aan de maatschappij (o.a. sport en activiteiten)
- Overname van de zorg (ondersteuning mantelzorgers)
- Hulp bij regeltaken (mantelzorgmaatje)
- Hulp bij versterken sociale netwerk (mantelzorgmaatje en vriendenkringen)
- Begeleiding van mensen die op jonge leeftijd dement worden
- Begeleiding van vrijwilligers die mensen met Niet Aangeboren Hersenletsel ondersteunen
- Pedagogische gezinsondersteuning

Koppelingen tussen hulpvragers en vrijwilligers/stagiaires 2017

Regulier	85
Project Abrona Afschaling	11
Project Netwerkmaatjes	8
Project Psychiatrie	113

Bron: jaarverslag Handjehelpen 2017

Buurtgezinnen

Buurtgezinnen is in april 2018 begonnen met het ondersteunen van gezinnen die daar behoefte aan hebben. De zogenaamde 'vraaggezinnen' worden gekoppeld aan een vrijwillig 'steungezin' dat op uiteenlopende terreinen ondersteuning biedt. In mei 2018 waren er 4 vraaggezinnen in de Gemeente Woerden. Er zijn nog geen koppelingen gemaakt, omdat de organisatie in Woerden nog in de beginfase zit.

Bron: voortgangsrapportage Buurtgezinnen.nl in Woerden april-mei 2018

3.1.2 Jeugdgezondheidszorg

De Jeugdgezondheidszorg had in 2017 15.102 kinderen van 0-18 jaar in zorg. In 2015 was dit aantal 11.647. De GGD regio Utrecht heeft via de basis registratie personen (BRP) en schoollijsten alle kinderen in beeld, die officieel woonachtig zijn in de gemeente Woerden. Daarnaast zijn ook kinderen in beeld die niet woonachtig zijn het werkgebied maar wel jeugdgezondheidszorg ontvangen. Dit zijn vooral kinderen die niet in het werkgebied wonen maar er wel naar school gaan (vooral leerlingen van het voortgezet onderwijs).

<i>Leeftijdsgroep</i>	<i>Aantallen kinderen</i>
Zuigeling (0 – 15 maanden)	714 (6%)
Peuter (15 maanden tot 4 jaar en 3 maanden)	1727 (15%)
Schoolkind (4 jaar en 3 maanden tot 13 jaar)	5673 (49%)
Jongeren (13 tot 18 jaar)	3533 (30%)
Totaal	11.647

Bron: DD JGZ 2015

Het is de taak van de JGZ om kinderen die in zorg zijn te bereiken. Door het kind te bereiken is het mogelijk om te signaleren, voorlichting te geven, te ontzorgen en normaliseren. Zo nodig wordt kortdurende ondersteuning geboden en/of toeleiding naar de juiste vorm van hulp. Om het bereik te berekenen, maken we gebruik van de definities van de Inspectie voor de Gezondheidszorg⁸.

Het bereik wordt gemeten op 4 leeftijdsmomenten/contact- momenten:

- 1^e levensjaar (minimaal 4 contacten)
- 3 jaar (minimaal 1 contact)
- 5 jaar (minimaal 1 contact)
- 14 jaar (minimaal 1 contact)

⁸ Voor de exacte beschrijving van de definitie bereik van de Inspectie voor de volksgezondheid verwijzen wij u naar het document: *Indicatoren basisset Publieke Gezondheidszorg* van de Inspectie voor de Gezondheidszorg, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Bereik	Woerden		Utrecht- West	-West	Aantal niet bereikte kinderen in Woerden
	2014	2015	2014	2015	2015
Bereik van kinderen die in 2015 de leeftijd van 1 jaar bereikten	96,4%	95,7%	94,4%	93,3%	24
Bereik van kinderen die in 2015 de leeftijd van 3 jaar bereikten	96,1%	95,7%	95,4%	94,4%	25
Bereik van kinderen die in 2015 de leeftijd van 5 jaar bereikten	94,4%	89,5%	94,4%	89,5%	66
Bereik van kinderen die in 2015 de leeftijd van 14 jaar bereikten	88,3%	87,0%	77,3%	71,8%	96

Bron: DD JGZ 2015

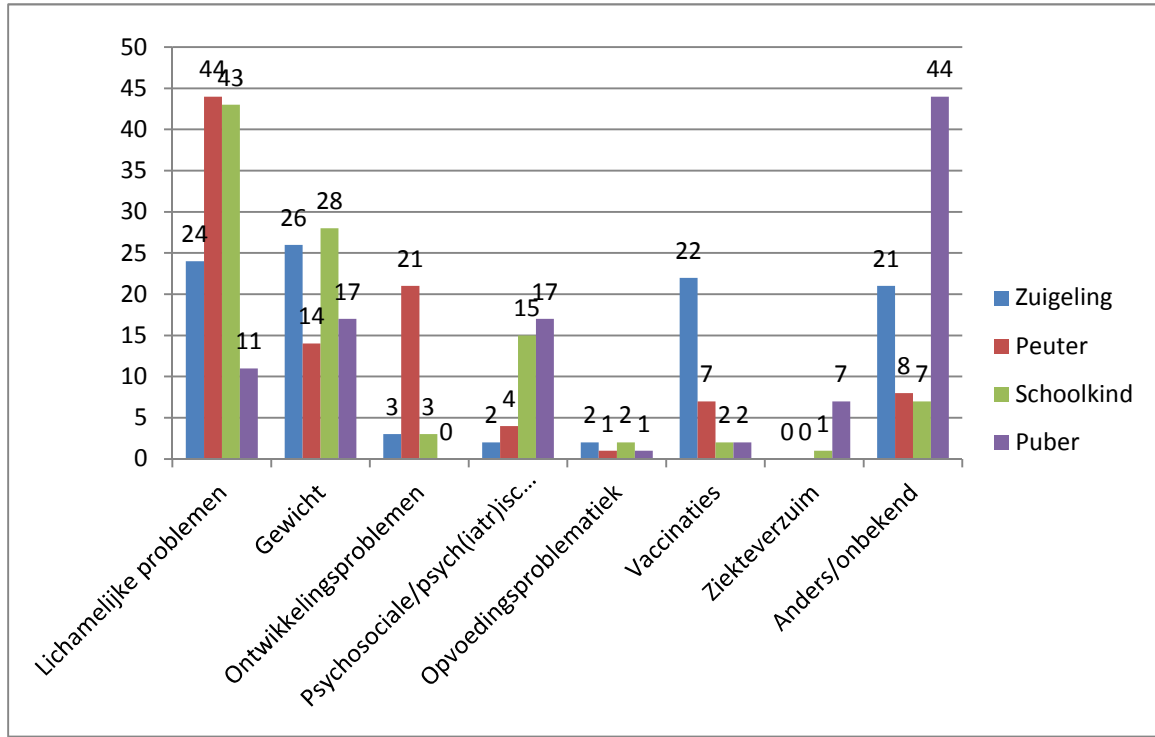
De JGZ verwijst ouders/jeugdigen door wanneer dat nodig is naar de eerste- of tweedelijns zorg. In onderstaande illustratie staat het aantal verwijzingen en het aantal kinderen met een verwijzing weergegeven in 2015 en 2014 (soms heeft een kind meerdere verwijzingen). Voorbeelden van eerstelijnszorg: huisarts, WoerdenWijzer, kindfysiotherapie, logopedist, VVE, maatschappelijk werk, opvoedbureau. Tweedelijnszorg is bijvoorbeeld de kinderarts, Veilig Thuis, basis en specialistische geestelijke gezondheidszorg (GGZ), intensieve jeugdhulp.

In Woerden zien we in 2015 een toename in het aantal verwijzingen ten opzichte van 2014. En we zien een afname in het aantal verwijzingen naarmate kinderen ouder worden. In de redenen voor verwijzing zien we tot de leeftijd van 13 jaar bijna altijd lichamelijke oorzaken (met name tijdens de zuigelingenperiode: 142 van de 196 verwijzingen) of ontwikkelingsproblemen (met name in de peutertijd: 73 van de 158 verwijzingen). In de leeftijd van 13 tot 18 jaar speelt ziekte/schoolverzuim een grotere rol (14 van de 34 verwijzingen).

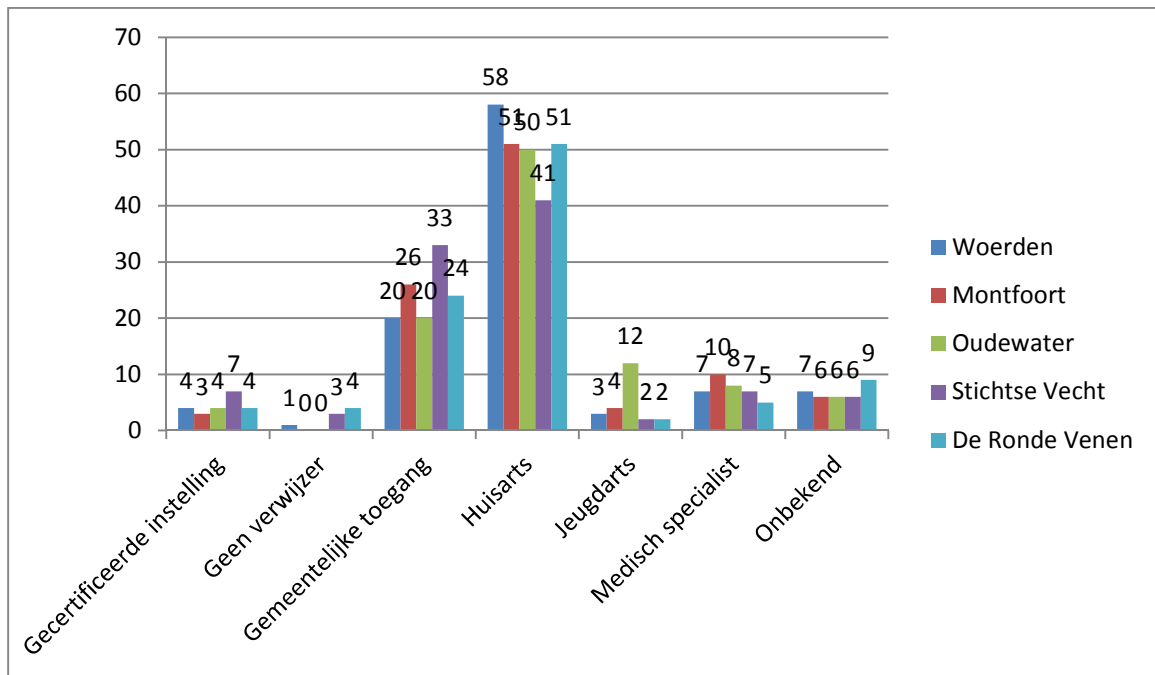
Doorverwijzingen in %				
	Woerden		sub regio U10	GGD regio
	2015	2016	2016	2016
Zuigelingen (0 – 15 maanden)	27,5	19,8	27,7	29
Peuters (15 maanden tot 4 jaar en 3 maanden)	9,1	6,9	8,8	9,4
Schoolkinderen (4 jaar en 3 maanden tot 13 jaar)	1,7	1,6	1,8	2

Pubers (13 tot 18 jaar)	1	1	0,7	0,8
-------------------------	---	---	-----	-----

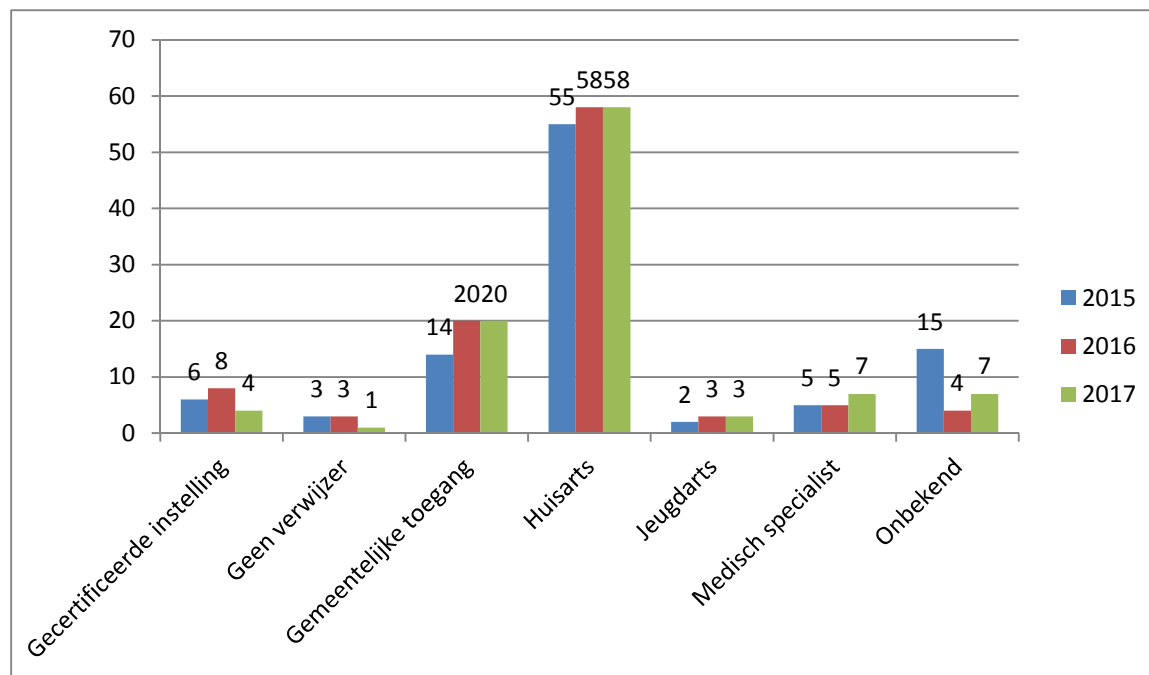
Reden voor verwijzing in 2017 in %

Verwijzingen Woerden t.o.v. andere gemeenten 2017 in %

Verwijzingen Woerden 2015-2017 in %

bron gemeentelijke administratie via VECOZO

Locatie van de ontvangen zorg in %						
	Thuis		Op locatie		Beide	
	Ouders	Jongeren	Ouders	Jongeren	Ouders	Jongeren
2016	9	9	79	81	12	10
2017	11	8	77	72	11	19

Bron: CEO Jeugd (Ouders) 2017 en CEO Jeugd (Jongeren) 2017

3.2. Onderwijs en voorschoolse educatie

3.2.1 Primair en voortgezet onderwijs

In Woerden zijn 25 scholen voor regulier primair onderwijs waarvan één basisschool voor speciaal primair onderwijs. Er zijn in Woerden geen zwakke of zeer zwakke basisscholen. De Andersenschool heeft zich gespecialiseerd in meer- en hoofdbegaafde leerlingen en staat beschreven als een excellente school⁹. In de provincie Utrecht zijn in totaal 9 excellente scholen. Er zijn 4 openbare en 21 bijzondere basisscholen. Daarnaast zijn er 3 scholen voor voortgezet onderwijs waarvan 1 praktijkschool.

Het aantal basisschoolleerlingen in de gemeente Woerden is over de afgelopen jaren afgenomen. In 2007 zaten er nog 5.495 leerlingen op het primair onderwijs, terwijl tien jaar later dit nog 5.055 leerlingen zijn.¹⁰ Verder is er sprake van een stijging van het aantal leerlingen binnen het speciaal basisonderwijs (van 128 leerlingen in 2007 naar 189 in 2017) en een lichte daling van het aantal leerlingen binnen het bijzonder basisonderwijs.

⁹ Excellente scholen is een predicaat voor scholen met bijzondere kwaliteiten en voor scholen die uitblinken in een specifiek excellentieprofiel

¹⁰ Er zijn schommelingen in de cijfers te vinden, maar dit heeft ook te maken met het openen of sluiten van scholen in buurgemeenten

301 leerlingen volgen buiten de gemeente primair onderwijs. Voor het voortgezet onderwijs is dit onbekend.

Woerden	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal openbaar basis-onderwijs	578	560	576	525	474	508	472	473	465	445	407
Totaal bijzonder basis-onderwijs	4.789	4.865	4.903	4.933	4.940	4.858	4.768	4.679	4.591	4.522	4.452
Totaal basis-onderwijs	5.367	5.425	5.479	5.458	5.414	5.366	5.240	5.152	5.056	4.967	4.859
Totaal speciaal basis-onderwijs	128	121	120	145	134	151	142	137	161	189	196
Totaal primair onderwijs	5.495	5.546	5.599	5.603	5.548	5.517	5.382	5.289	5.217	5.156	5.055
Totaal (s) voortgezet onderwijs	5.235	5.354	5.450	5.502	5.519	5.474	5.610	5.743	5.827	5.710	5.525
Totaal	10.730	10.900	11.049	11.105	11.067	10.991	10.992	11.032	11.044	10.866	10.580

Belangrijke vermelding bij deze cijfers is dat dit ook leerlingen zijn buiten gemeente Woerden die op onze scholen zitten. Vooral binnen het voortgezet onderwijs geldt dit sterk.

Binnen het voortgezet onderwijs zijn er verschillende niveaus. Het grootste aantal kinderen zit op het havo/vwo, gevolgd door het vmbo en het kleinste aantal leerlingen zit op het praktijkonderwijs.

Voortgezet onderwijs op 1 oktober 2017

Onderwijssoort	leerlingaantallen
VMBO	2.045
HAVO/VWO	3.236
Praktijkonderwijs	244
Totaal	5.525

3.2.2 Voor- en Vroegschoolse educatie¹¹

Alle kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar oud kunnen in de Gemeente Woerden terecht op een kinderdagverblijf voor gericht aanbod om zich spelenderwijs te ontwikkelen. Voor kinderen waarbij sprake is van een (dreigende) taal- en ontwikkelingsachterstand, en waarbij ouders deze achterstand niet zelf kunnen aanpakken, is er de mogelijkheid om 10 uur (2 dagdelen) gebruik te maken van gesubsidieerde VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie).

¹¹ Het doel van vve is om kinderen zoveel mogelijk zonder achterstand te laten instromen in groep 3 van het basisonderwijs.

Wanneer kinderen van 2 jaar op het consultatiebureau komen, wordt door de kinderarts beoordeeld of er een VVE indicatie wordt afgegeven. Dit gebeurt op basis van gemeentelijke criteria. Kinderen met een indicatie worden vervolgens door de VVE-coördinator geleid naar een VVE locatie.

Locatie	Kinderopvangorganisatie	Aantal kinderen 2016	Aantal kinderen 2017 ¹²
Harmelen	Moeder de Gans	4	3
	Peuterhof/Nijntje Pluis	2	5
Kamerik	Poppenkast	4	2
Zegveld	Peuterpret KMN	5	5
Molenvliet	Paddenstoel KMN	20	22
	Kabouter	12	10
	Tinkelbel	1	1
Schilderskwartier	Kloddertje	16	17
Centrum	Speelweide	1	1
	Scheve Schuit	3	0
Staatsliedenkwartier	Kwebbel	7	5
Snel en Polanen	Koters	1	0
	Snoetjes	5	2
	Bubbels	5	3
Bomen- en bloemenbuurt	Haventje	15	13
	Kleine Beer (gesloten)	1	0
Totaal		101	89

Ook voor de basisschoolleerlingen tussen vier en zes jaar met een dreigende (taal)achterstand is ondersteuning. Voor deze kinderen is er onder andere een parttime schakelklas. Twee dagdelen per week gaan kinderen hier heen. De overige dagen zitten ze op hun eigen school. Alle kinderen tussen 4 en 6 jaar met een taalachterstand kunnen van deze voorziening gebruik maken. Het aantal kinderen dat per schooljaar gebruik maakt van de schakelklas varieert van 12 tot 18 kinderen.

3.2.3 Onderwijs aan nieuwkomers

Eerste opvang anderstaligen (EOA/taalschool)

Net als bij de schakelklas is de taalschool een bovenschoolse voorziening die onder de verantwoordelijkheid van schoolbesturen, samenwerkingsverband Passenderwijs en gemeente valt. Niet-Nederlandstalige kinderen van 6 tot 13 jaar krijgen hier een jaar tot maximaal anderhalf jaar intensief onderwijs gericht op het snel leren van de Nederlandse taal. Het aantal leerlingen van de taalschool was tot augustus 2016 minimaal. Verwachte gezinsherenigingen bleven uit en het aantal vluchtelingen liep terug. Inmiddels zijn er twee groepen. In mei 2017 worden in totaal 25 leerlingen opgevangen op de taalschool, waarvan 20 kinderen uit Woerden komen.

Ithaka ISK

Ithaka Internationale Schakelklassen is voor leerlingen tussen de 12 en 18 jaar die geen of weinig Nederlands spreken en die zich voorbereiden op een toekomst waarin het gebruik van de Nederlandse taal een belangrijke rol speelt. Ithaka geeft volledig dagonderwijs en

¹² Peildatum 1 november 2016 Alle kinderen per groep zijn geteld.

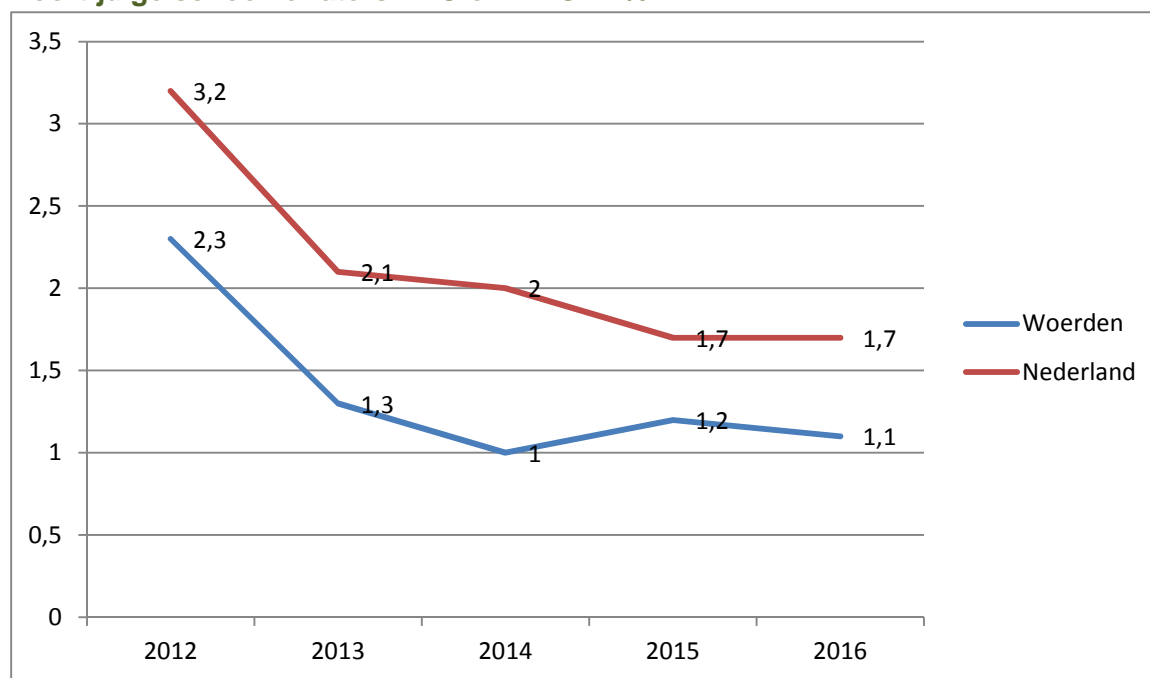
+ kinderen die in december 2016 gestart zijn

+ alle kinderen die over de periode 1 januari t/m 31 oktober gebruik maakten van de VVE en die op de peildatum november 2017 geen gebruik meer maakten van de VVE, de stoppers.

heeft een regionale functie. De voornaamste taak is het doorschakelen van de anderstalige leerlingen naar het Nederlandstalige onderwijs. Er zijn zowel locaties in Utrecht als Maarssen. De meeste leerlingen vanuit Woerden gaan naar Maarssen. Na 1 tot maximaal 2 jaar gaan de kinderen naar een reguliere school in Woerden, of als deze stap te groot is, en de jongeren minimaal 16 jaar is, naar een geïntegreerd traject (niveau Mbo 1/entreeopleiding). In 2016 zijn 11 leerlingen vanuit Woerden gestart bij Ithaka.

3.2.4. Verzuim

Voortijdige schoolverlaters¹³ VO en MBO in %

Bron: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Onderwijs/>

Voortijdige schoolverlaters basisonderwijs

	%Voortijdig schoolverlaters 2014
Utrecht (gemeente)	2,3%
Woerden	1,4%
Nederland	2,0%

Bron: vsvverkenner.nl; CBS; staat van Utrecht

Het percentage voortijdig schoolverlaters ligt op het MBO hoger. In Woerden is dit 4.0%.

¹³ jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma.

Aantal MBO-leerlingen en voortijdig schoolverlaters in schooljaar 2014/15

	De Ronde Venen	Stichtse Vecht	Woerden	Montfoort	Oudewater	Totaal
Deelnemers MBO	839	1,228	1,009	365	289	3,820
MBO'ers naar niveau						
1	9	16	20	1	5	51
2	145	276	196	63	45	725
3+4	685	936	883	301	239	3,044
VSV'ers MBO	31	53	44	8	3	139
	3,7%	4,3%	4,0%	2,2%	1,0%	3,6%
VSV'ers naar niveau						
1	1	3	7	0	0	11
2	6	26	21	3	3	58
3+4	24	24	16	5	5	70

Bron: www.vsvverkenner.nl. In maart 2017 worden de cijfers van schooljaar 2015/16 bekendgemaakt door DUO. Op <https://www.onderwijsincijfers.nl/kengetallen/sectoroverstijgend/na-het-onderwijs/nieuwe-voortijdig-schoolverlaters/middelbaar-beroepsonderwijs> is hierover meer terug te vinden.

Jaarverslag RBL

In vergelijking met regiogemeenten De Ronde Venen en Stichtse Vecht, is het aantal VSV'ers in het MBO niet afwijkend.

Kwetsbare jongeren

Jongeren in een kwetsbare positie zijn jongeren zonder startkwalificatie en er is sprake van een opeenstapeling van emotionele problemen en/of gedragsproblemen die (deels) voortkomen uit de privésfeer van de jongeren waardoor ze vaak niet volledig meedraaien in het onderwijs of zelfstandig hun weg vinden naar de arbeidsmarkt. In onderstaand tabel staat een schatting van dit aantal. Dit is gebaseerd op een raming van 750 – 800 jongeren onder de 27 zonder startkwalificatie, die geen onderwijs volgen en geen of amper (<€700) inkomen uit werk hebben, en ook geen uitkering. Dit is gebaseerd op de RMC-percentages. In Woerden zijn dit ongeveer 225 jongeren.

% jongeren zonder startkwalificatie dat geen opleiding volgt

	%	Min	Max
De Ronde Venen	23	173	184
Montfoort	6	45	48
Oudewater	3	23	24
Stichtse Vecht	39	293	312
Woerden	29	218	232
		750	800

Relatief verzuim

Relatief verzuim¹⁴ per 1,000 inwoners 5-18 jaar

Jaar	Woerden	Nederland
2014	34,29	31,32
2015	34,18	28,65
2016	35,96	26,88
2017	40,13	26,58

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Onderwijs/Relatief-verzuim--360/>

Aantal leerlingen naar soort verzuim Woerden

	Ziekte		Signaal/spijbele n		Te laat komen		Luxe	
	2015/ 2016	2016/2 017	2015/ 2016	2016/ 2017	2015/ 2016	2016/2 017	2015/201 6	2016/20 17
PO	0	3	6	2	0	0	19	31
VO	19	3	75	70	35	15	4	15
MBO	4	6	83	83	3	1	0	0
(V)SO	0	2	0	9	0	2	0	1
Totaal	23	14	164	164	38	18	23	47

Bron: jaarverslag RBL 2015/2016 en 2016/2017, <http://www.rblutrecht noordwest.nl/rbl/over-het-rbl/>

Thuiszitters

	Februari 2017		November 2017		April 2018	
	PO	VO	PO	VO	PO	VO
Vrijstelling bepaald als gevolg van psychische of lichamelijke ongeschiktheid	2	4	1	1	2	3
Vrijstelling onbepaald als gevolg van psychische of lichamelijke ongeschiktheid	0	0	1	0	1	0
Vrijstelling vanwege bedenking tegen richting van scholen in gemeente	0	0	1	0	1	0
Absoluut verzuim (niet ingeschreven)	0	0	0	0	0	0
Tussen 4 weken en 3 maanden ongeoorloofd verzuim	0	0	0	0	5	4
Langer dan 3 maanden ongeoorloofd verzuim	0	5	1	2	1	4
Totaal	2	9	4	3	10	11

3.2.5. Volwasseneducatie

Volwasseneducatie in Woerden richt zich op het versterken van taal- en rekenvaardigheden en digitale vaardigheden (basisvaardigheden) voor inwoners die ouder zijn dan 18 jaar en die moeite hebben met lezen en schrijven.

¹⁴ Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is.

Via project Taal+ worden groepsgewijs taallessen verzorgd van twee dagdelen per week gericht op het behalen van een diploma, gericht op met name versterken arbeidsparticipatie.

Taal +	Realisatie '16
Groepen taal	3
Cursisten taal	37
Groepen rekenen	2
Cursisten rekenen	24

Taalhuis	Realisatie '16	2017
taalvragers	75	85
taalmaatjes	47	35

Taalhuis: verzorgt voor meerdere (kleine) taalaanbieders in Woerden taaltrajecten in de vorm van taalmaatjes, 1-op-1 begeleiding ter versterking van maatschappelijke participatie.

Bron: <https://regiobibliotheekhetgroenehartjaarverslag.nl/basisvaardigheden/taalhuis/>

Prago ¹⁵	Eind 2016	Eind 2017
Cursisten	39	49
Vrijwilligers	9	9

Prago: Praktisch Gericht Onderwijs, verzorgt taallessen voor mensen met een leerbeperking, gericht op versterken maatschappelijke en of arbeidsparticipatie.

Bron: Jaarverslag Prago 2017

¹⁵ Cijfers zijn inclusief Oudewater.

3.3 Jeugdhulp

Bron: CEO Jeugd 2017

3.3.1 Inzet jeugdhulp

In deze paragraaf nemen we de duur en de hoeveelheid ingezette jeugdhulp op. We beschrijven hier het aantal beschikkingen voor alle soorten jeugdhulp.

Ik weet waar ik terecht kan als ik hulp nodig heb				
	2016		2017	
	Ouders	Jongeren	Ouders	Jongeren
Altijd	26%	35%	16%	35%
Vaak	42%	36%	45%	38%
Soms	27%	22%	35%	24%
Nooit	4%	7%	4%	3%

Hoe lang krijgt u/uw kind al hulp of ondersteuning?				
	2016		2017	
	Ouders	Jongeren	Ouders	Jongeren
Korter dan 3 maanden	18%	20%	25%	15%
Tussen de 3 en 6 maanden	22%	17%	15%	26%
Tussen de 6 en 12 maanden	23%	19%	27%	12%
Langer dan een jaar	37%	44%	33%	47%

Bron: CEO Jeugd 2017

Woerden	Indicaties			Kosten		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
1.01 - Advies en expertise	0	18	0		21	
1.02 - GB-GGZ	237	423	302	244	297	161
1.03 - S-GGZ	1.135	1.327	1.262	1.532	2.916	2.283
1.04 - Ernstige Enkelvoudige Dylexie		1	105	50		52
1.05 - Begeleiding Jeugd	68	157	142	736	642	511
1.06 - Behandeling Jeugd	20	37	217	345	267	730
1.07 - Dagbesteding (18-)	19	18	54	158	215	265
1.08 - Persoonlijke verzorging	1	0	1	12		1
1.09 - Pleegzorg	24	74	84	596	527	584
1.10 - Gezinshuis		0	2			
1.11 - Residentiële zorg	10	26	34	627	322	647
1.12 - Kortdurend Verblijf	2	0	0			
1.13 - Essentiële functie	1	30	14	45	227	328
1.14 - Crisiszorg	11	14	11	81	38	19
1.16 - Niet gecontracteerde zorg	19	52	104	49	150	295
1.17 - Save				1.304	1.470	1.202
1.18 - PGB	261	309	233	661	728	734
1.99 - Ongespecificeerd				2.343	1.271	763
Totaal	1.808	2.486	2.565	8.783	9.091	8.573

* bedragen x 1.000

aantal cliënten	2015	2016	2017
Jeugd cliënten	1.181	1.463	1.404

- De totale kosten voor jeugdhulp dalen van 9.091K (2016) naar 8.573K (jaarrekening 2017). Daarmee dalen de uitgaven voor jeugdzorg met 518K,-. Dat is een daling van 5,7%.
- Het aantal jeugdigen met zorg neemt af met ongeveer 4%.
- Door wijzigen in de inkoop en clustering van producten door de jaren heen is geen verband te leggen tussen de aantallen en kosten op individuele inkoopcellen. Vanaf 2018 vinden er vrijwel geen veranderingen plaats en zijn verbanden wel te leggen.
- De kosten in de categorie **1.17 SAVE** (Jeugd/Veiligheid) en daarmee voor jeugdbescherming, jeugdreclassering, SAVE en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) nemen af. Deze organisatie(s) rapporteren in tijdseenheden (in plaats van aantallen cliënten).
- Het aantal indicaties met een PGB financiering neemt tussen 2016 en 2017 aanmerkelijk af, -24,6%.
- De kosten voor zorg in de categorie 1.99 – ongespecificeerd ontstaan doordat niet alle zorg op dezelfde wijze wordt gedeclareerd en daardoor kan worden gekoppeld aan een categorie. Het is de bedoeling dat zorgaanbieders declareren via het landelijk berichtenverkeer (VECOZO). In de loop van de tijd gaat dit steeds beter, echter, in 2017 is nog 763K betaald buiten dit berichtenverkeer.

3.3.2 Veilig opgroeien

Jeugdhulp/ inzet van Samen Veilig Midden Nederland (SVMN):

De organisatie SVMN voert sinds 2015 het integrale aanbod op veiligheid voor jeugdigen en volwassenen uit. SVMN heeft de volgende taken:

1. Preventieve inzet Jeugdbescherming en Jeugdreclassering voor jongeren van 0-18 jaar (drang-taken), door SAVE-team Woerden, Oudewater, Montfoort.
2. Inzet diensten Gecertificeerde Instelling voor Jeugdbescherming en Jeugdreclassering voor jongeren van 0-18 jaar o.b.v. de Jeugdwet (dwang-taken met een maatregel van de kinderrechter), door SAVE-team Woerden, Oudewater, Montfoort.
3. Taken AMHK (Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling) o.b.v. de Wmo voor inwoners van 0-100 jaar), door Veilig Thuis. Hierover wordt in hoofdstuk 7 gerapporteerd.

Gezien het feit dat SVMN bovenstaande taken relatief kort uitvoert, kiezen we ervoor geen conclusies te verbinden aan de cijfers. De periode van twee jaar is te kort om te spreken over trends, en de cijfers kunnen onderhevig zijn aan verandering door nu onbekende oorzaken. Wel is te verwachten dat bijvoorbeeld de inregeling van administratieve processen of de vindbaarheid van de organisatie effect heeft op de betrouwbaarheid van de cijfers. Nadat de komende jaren meer rapportages verschijnen, beschrijven we trends en de verbeteringen die hieruit zijn te behalen.

Preventieve inzet Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (dwang):

	Woerden 2015	Woerden 2016	Woerden 2017	Utrecht West 2015	Utrecht West 2016	Utrecht West 2017
Consulteren SAVE¹⁶	15	25	15	104	109	54
SAVE-begeleiding/ Begeleiding zonder Maatregel¹⁷	111	80	129	316	287	355
SAVE-onderzoek¹⁸	117	62	62	273	178	163

Bron: Jaarrapportage SVMN 2015 en 2016 en 2017

¹⁶ Woerdenwijzer raadpleegt SAVE-team met adviesvraag vanwege zorgen over veiligheid

¹⁷ traject van 4 maanden, waarbij er vertrouwen is dat de veiligheid zonder dwang hersteld kan worden. SAVE stelt de veiligheidseisen en monitort deze/ uitvoering hulp door of vanuit lokale team

¹⁸ n.a.v. een zorgmelding over een minderjarige bij VT wordt door het SAVE-team een triage gedaan om een risico-inschatting te maken. Als uit triage blijkt dat er nog onvoldoende informatie beschikbaar is om de (on)veiligheid in kaart te brengen volgt een SAVE Onderzoek. Een SAVE Onderzoek is erop gericht alle relevante informatie te verzamelen bij het gezin en diverse partijen om op basis daarvan een vervolgstap af te wegen.

Inzet Jeugdbescherming en Jeugdreclassering 2017 op basis van een maatregel van de kinderrechter (dwang):

	Woerden 2015	Woerden 2016	Woerden 2017	Utrecht West 2015	Utrecht West 2016	Utrecht West 2017
OTS en VOTS 1^e jaar¹⁹	10	12	20	52	46	67
OTS 2^e jaar/ verlening OTS²⁰	53	38	28	143	80	70
Voogdij²¹	15	17	16	78	74	75
Regulier toezicht en begeleiding bij Jeugdreclassering (JR)²²	11	10	9	34	28	34

Bron: jaarrapportage SVMN 2015, 2016 en 2017

Verwijsindex

De Verwijsindex (risicjongeren, afgekort VIR) is een digitaal hulpmiddel waar een professional een signaal in kan afgeven over een jeugdige die bepaalde risico's loopt in zijn fysieke, psychische, sociale of cognitieve ontwikkeling naar volwassenheid. Wanneer een andere professional die ook betrokken is bij de jeugdige een signaal afgeeft ontstaat er een match. Door tijdig gebruik te maken van de Verwijsindex, worden de professionals eerder geïnformeerd over elkaars betrokkenheid en zodoende in staat gesteld in een vroeg stadium, met toestemming van ouders/jeugdige en indien nodig, met elkaar af te stemmen en de samenwerking met elkaar aan te gaan. Daarbij wordt na een match ook gevraagd wie, rondom de samenwerking, de regie heeft en of er afstemming heeft plaatsgevonden. In de verwijsindex staat geen inhoudelijke informatie. In 2017 hebben 28 afzonderlijke instanties signalen geregistreerd.

Aantal signalen en matches voor jongeren woonachtig in de gemeente Woerden

	2015	2016	2017
Signalen²³	235	324	453
Clientmatches²⁴	276	274	157
Gezinsmatches²⁵	144	224	175

Bron: www.multisignaal.nl

¹⁹ Een Onder Toezicht Stelling (OTS) geldt meestal voor een jaar. De kinderrechter wijst de GI aan (SVMN) als uitvoerder van de maatregel. De SAVE-werker heeft gedeeld gezag met ouders. SAVE-werker moet binnen 6 weken met gezin en netwerk een plan van aanpak rondom herstel van veiligheid opstellen. Ouders moeten belangrijke beslissingen overleggen met de SAVE-medewerker.

Een Voorlopige Onder Toezicht Stelling wordt in geval van spoed ingezet.

²⁰ Na een herbeoordeling van de kinderrechter kan de OTS verlengd worden.

²¹ Rechter spreekt gezags-beëindigende maatregel uit op advies Raad voor de Kinderbescherming. Ouders hebben geen gezag meer over hun kind. Gezagsverantwoordelijkheid wordt belegd bij GI (SVMN).

²² Rechter heeft een jeugdreclasseringsmaatregel uitgesproken. SAVE werker begeleidt de jongere en houdt toezicht op de voorwaarden die rechter heeft gesteld. Doel is dat de jongere niet terugvalt (recidive). Als minderjarige zich niet aan de voorwaarden houdt meldt de SAVE-werker dit bij de officier van justitie, die dan de vervolgstappen bepaalt.

²³ Een signaal wordt afgegeven wanneer een professional betrokken is bij een jeugdige én een redelijk vermoeden heeft dat de jeugdige op welk (leef)gebied dan ook moeilijkheden ondervindt, en wanneer de veiligheid en ontwikkeling naar volwassenheid worden bedreigd.

²⁴ Zodra minimaal twee signalen zijn afgegeven op eenzelfde jeugdige ontstaat een clientmatch. Ook als er al een match was en er een nieuw signaal erbij komt wordt meegeteld als match. Dat kan betekenen dat er meerdere matches over dezelfde jeugdige zijn.

²⁵ Zodra een signaal een match vormt met een signaal dat is afgegeven voor jeugdigen met minimaal één overeenkomende ouder, is er sprake van een gezinsmatch. Ook als er al een gezinsmatch was en er een nieuw signaal erbij komt wordt meegeteld als match. Dat kan betekenen dat er meerdere matches over dezelfde jeugdige zijn. De gezinsmatch is actief sinds november 2015.

Belangrijk bij de cijfers is dat het gebruik van de Verwijsindex, net als bij veel andere gemeenten, nog onvoldoende gebruikt wordt. Wel zien we een stijging van het aantal signalen. De verwijsindex is een vroegsignalerings- en samenwerkingsinstrument. De komende jaren willen we steviger inzetten op het gebruik van de Verwijsindex onder professionals, en het preventieve karakter ervan.

3.3.3 Tevredenheid ontvangen Jeugdhulp

In de Jeugdwet is de verplichting opgenomen dat gemeenten jaarlijks een cliëntervaringsonderzoek afnemen. Met dit onderzoek worden de ervaringen onderzocht op het gebied van:

1. De toegankelijkheid van voorzieningen;
2. De kwaliteit van de jeugdhulp en de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering;
3. De bijdrage van de jeugdhulp en de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering aan het gezond en veilig opgroeien, het groeien naar zelfstandigheid, de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie.

Het onderzoek is uitgevoerd onder ouders en jongeren (12 tot 16 jaar) die gebruik maken van individuele voorzieningen, overige voorzieningen of ten aanzien van wie een kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering is uitgevoerd. In onderstaande tabel staan de resultaten opgenomen van de drie jaren dat het cliëntervaringsonderzoek is uitgevoerd. Alleen de stellingen waarop de grootste verschillen zijn gevonden, zijn opgenomen in onderstaande tabel. Daarbij is het in verband met het ontbreken van de ruwe data van 2015, niet mogelijk conclusies te trekken over de significantie van de verbeteringen of verslechtingen tussen 2015 en de latere jaren.

Tevredenheid ondersteuning op een schaal van 1 tot 10		
	2016	2017
Zorg/ondersteuning van de zorgaanbieder	7,8	7,8
WoerdenWijzer	7,4	7,2

Bron: CEO Jeugd (Ouders) 2017.

	2015	2016	2017
Toegang tot de hulp			
<i>'Ik ben snel geholpen'</i>	32%	24%	25 %
<i>'Ik kan de hulp krijgen die ik nodig heb'</i>		73%	89% (^)
<i>'Ik kan de hulp krijgen die mijn kind nodig heeft'</i>		73%	75% (^)
Kwaliteit van de hulp			
<i>'Ik word goed geholpen bij vragen en problemen'</i>	35%	52%(^)	34%
<i>'Beslissingen over de hulp worden samen met mij genomen'</i>	32%	46%	43%
Effect van de ondersteuning			
<i>'Door de hulp kan ik beter mijn problemen oplossen'</i>	86%	67%	76% (^)
<i>'Door de hulp kan ik beter voor mezelf opkomen'</i>	74%	58%	68% (^)

<i>Door de hulp wordt er beter naar mij geluisterd'</i>	45%	59%	68% (^)
<i>'Door de hulp gaat het thuis beter'</i>	69%	60%	72% (^)
<i>'Door de hulp heb ik meer vertrouwen in de toekomst'</i>	73%	64%	80% (^)
<i>'Door de hulp is mijn relatie met vrienden en anderen beter geworden'</i>	53%	44%	56% (^)

Bron: CEO Jeugd (Ouders) 2017.

Hoofdstuk 4. Maatschappelijke betrokkenheid en maatschappelijke ondersteuning

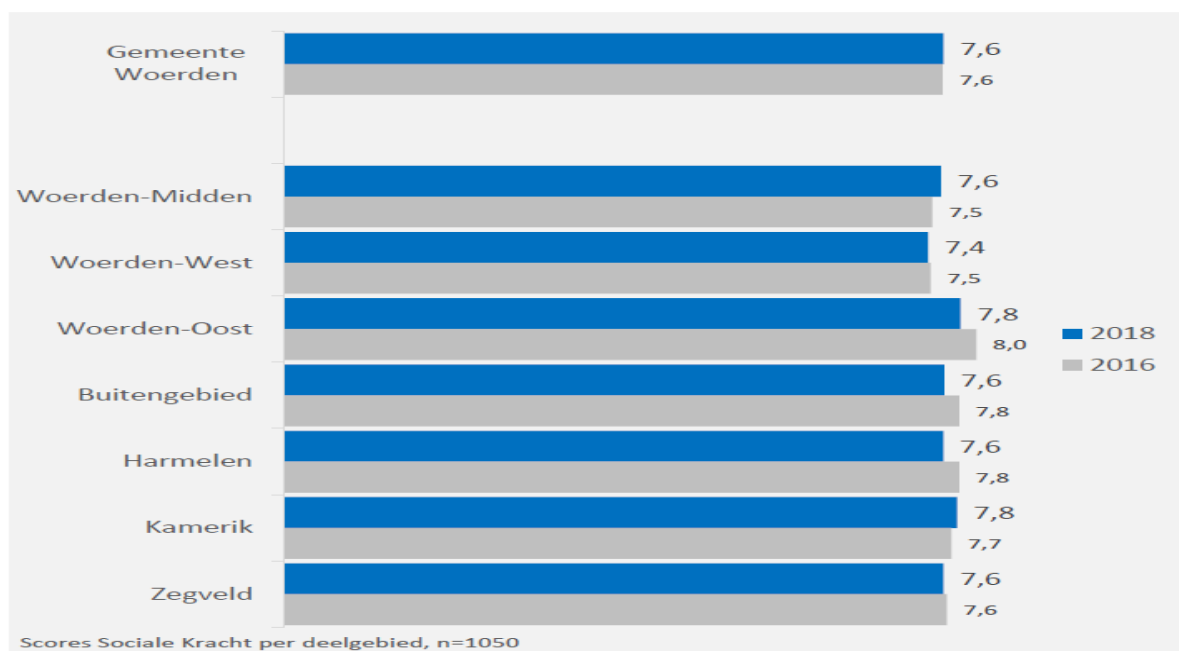
In dit hoofdstuk treft u de gegevens over de maatschappelijke betrokkenheid en de maatschappelijke ondersteuning in de gemeente Woerden. De gegevens over maatschappelijke betrokkenheid zijn (veelal) gebaseerd op de Gemeente Beleidsmonitor, uitgevoerd door Dimensus (2018). In de tabellen uit dit rapport is een indicatorscore berekend, lopend van 0 tot 10. Hoe hoger de score, hoe beter. De cijfers hebben echter geen absolute betekenis, het zijn relatieve cijfers.

De gegevens over de maatschappelijke ondersteuning komen uit de cliëntervaringsonderzoeken en uit de (zorg)registratie van gemeente en zorgaanbieders.

4.1. Maatschappelijke betrokkenheid

Woerden scoort in 2018 een 7,6 op sociale kracht. Dit is gelijk aan 2016. In onderstaand schema is de sociale kracht (bestaande uit: zelfredzaamheid, participatie, mate van eenzaamheid, financiële zelfredzaamheid, sociale samenhang in de buurt, leefbaarheid en veiligheid) onderverdeeld in verschillende deelgebieden.

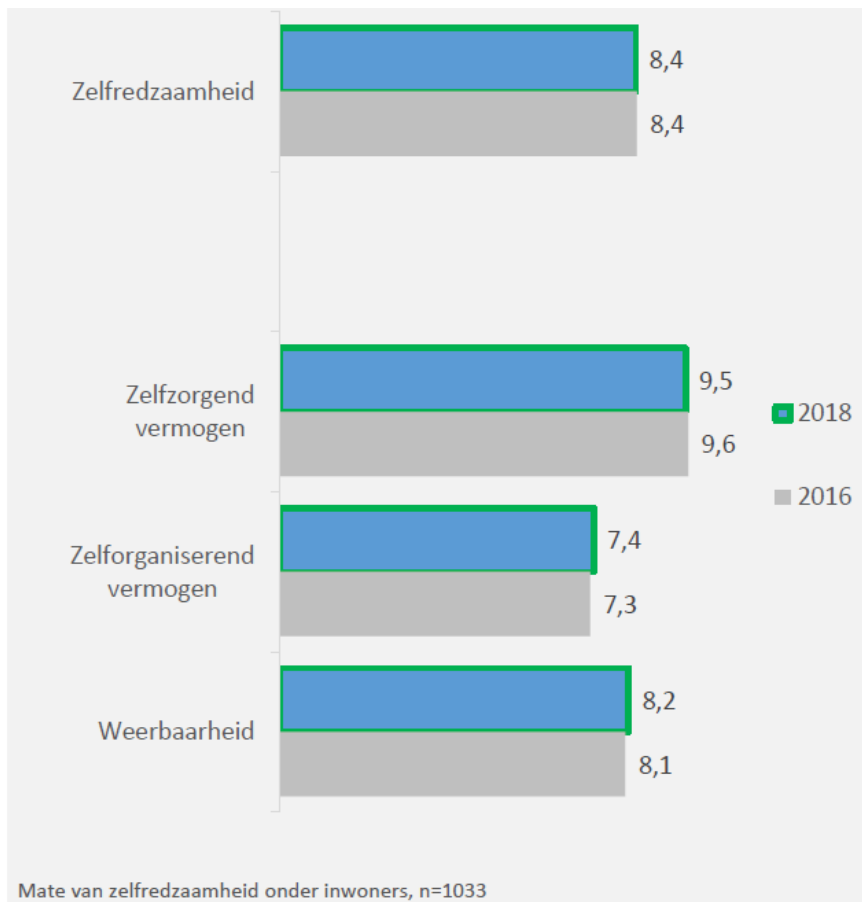
Sociale Kracht per deelgebied

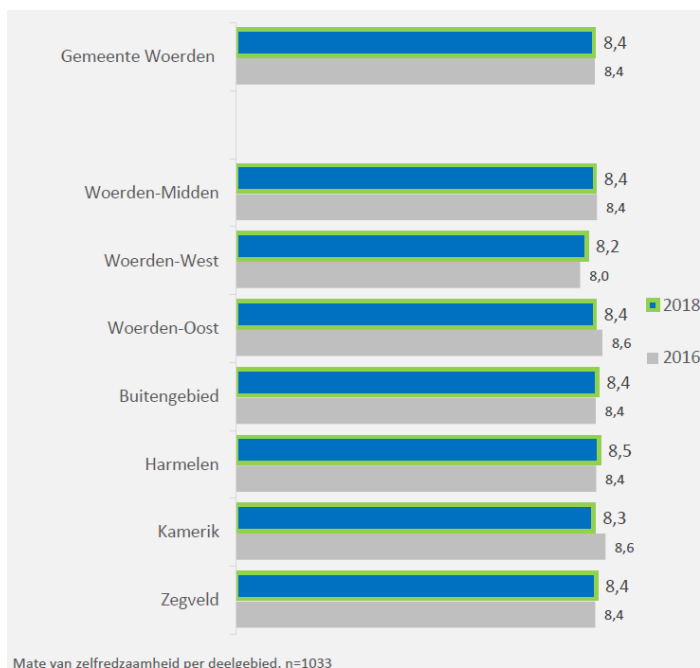
Op de volgende pagina's worden de verschillende aspecten van de sociale kracht besproken. Ook wordt er ingezoomd op de score van de wijken en kernen op die aspecten.

4.1.1 Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is uitgesplitst in drie categorieën, namelijk 1) zelfverzorgend vermogen, 2) zelforganiserend vermogen en 3) weerbaarheid.

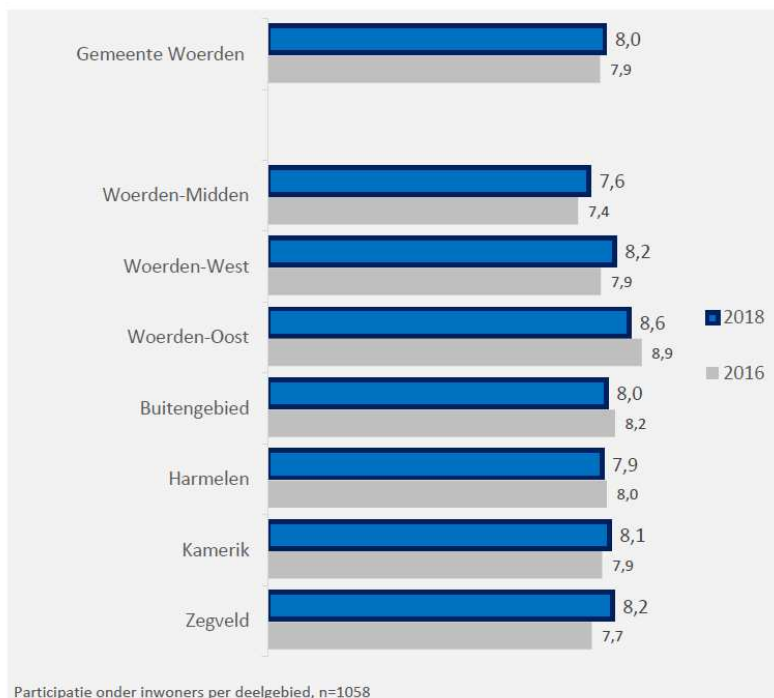

Zelfredzaamheid per deelgebied

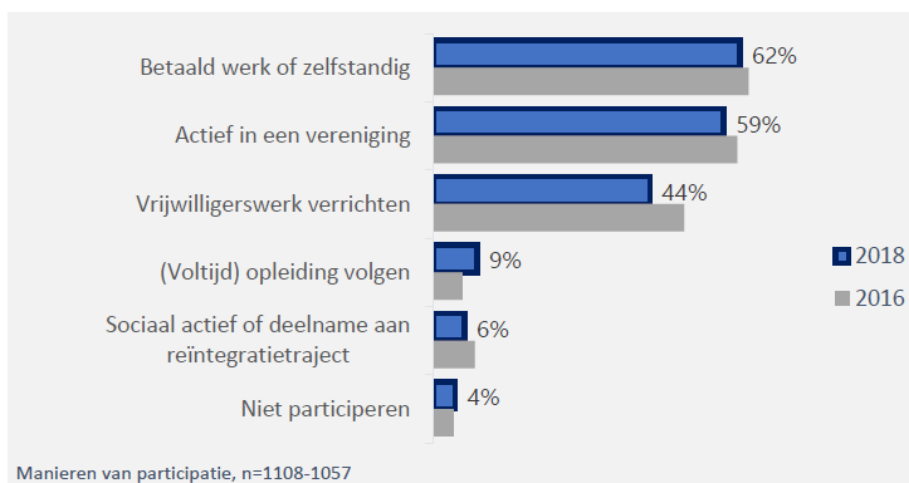

4.1.2 Participatie

Participatie per deelgebied

Belangrijkste dagelijkse activiteit

Vrijwilligerswerk

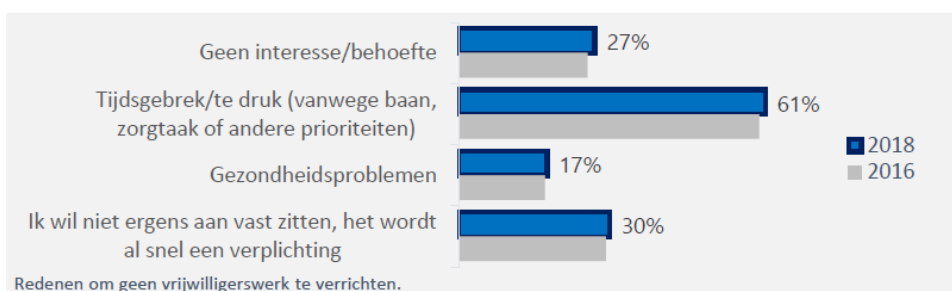
Type vrijwillige inzet in procenten		
	2016	2018
Mantelzorg	44	42
Vrijwilligerswerk	51	44

Bron: GemeenteBeleidsMonitor Woerden 2018

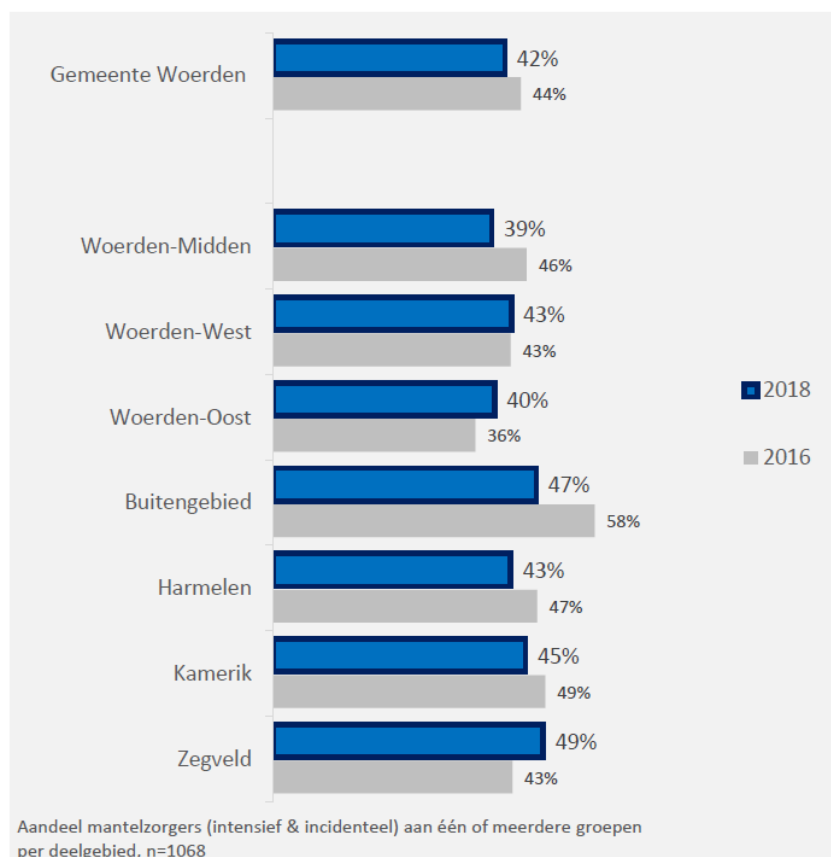
Aantal vrijwilligers per organisatie	2016	2017
Autisme Informatie Centrum Woerden	6	
Alzheimer Café	9	
Buurtbemiddeling	10	11
Cie Diaconie Raad van Kerken	1000	1000
Handje Helpen	57	60
Hersenletsel.nl	4	4
Hospice De Mantelmeeuw	98	100
Inclusie Woerden	11	8
Inloophuis 'Leven met Kanker'	55	58
Inloophuis 't Centrum	90	90
Jeugd- en opvanghuis De Meerpaal		5
Kerk in de Buurt Winkel		18
NPV	221	269
Parkinsoncafé	8	8
Rechts en Wetswinkel Woerden	40	34
Rode Kruis Woerden	70	
Samenwerkende Ouderen Bonden Woerden	6	
Slachtofferhulp NL	9	
Steunpunt Mantelzorg	2	
Stichting De Instuif	12	10
Stichting Ontmoeting	102	111
Stichting Present	347	257
Stichting Sleutelclub Kamerik		35
Stichting Vluchtelingen Steunpunt Groene Hart	14	24
Thuisafgehaald	25	25
Thuishuis Woerden	80	70
Tijd voor een gesprek	21	
UW Ouderplatform	4	6
Vereniging Inlooplunch Harmelen	9	11
Voedselbank Woerden	32	30
Welzijn Woerden	378	376
Zonnebloem afdeling Woerden	64	63
Totaal²⁶	2784	2683

²⁶ Door het ontbreken van cijfers uit sommige jaren kunnen deze getallen een vertekend beeld geven.

Redenen om geen vrijwilligerswerk te verrichten

Mantelzorg

	2015	2016	2017
Geregistreerd	450	803	871
Mantelzorgwaardering	761	803	871

Bron: Steunpunt Mantelzorg

Mantelzorgwaardering 2016	2017	
Leeftijd categorie:		
0 - 25	5	9
25 - 50	188	198
50 - 75	489	566
75 _>	121	97

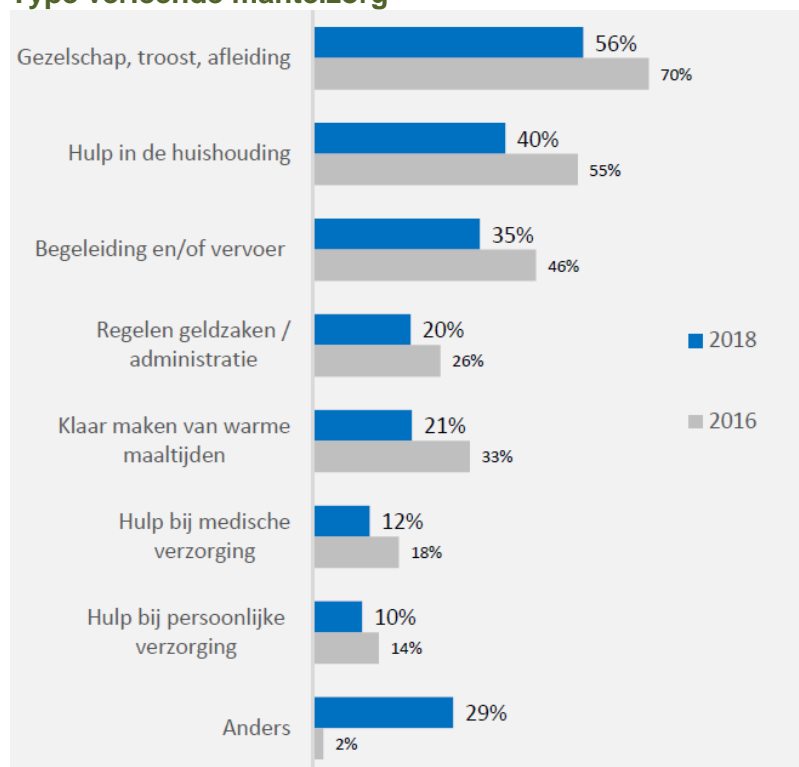
Woonplaats:		
Woerden	553	608
Kamerik	43	39
Zegveld	37	36
Harmelen	103	125
Overig	67	63
Relatie tot zorgontvanger:		
Anders	114	155
Kind	132	132
Ouder/schoonouder	304	347
Partner	244	236
Niet ingevuld	9	0
Combinatie van werk en mantelzorgtaken:		
Ja	370	425
Nee	400	443
Niet ingevuld	33	3

Bron: Steunpunt Mantelzorg

(Over)belasting mantelzorgers		
	2016	2018
Niet of nauwelijks belast	49%	60%
Enigszins belast	36%	28%
Tamelijk zwaar belast	13%	8%
Zeer zwaar belast	2%	2%
Overbelast		2%

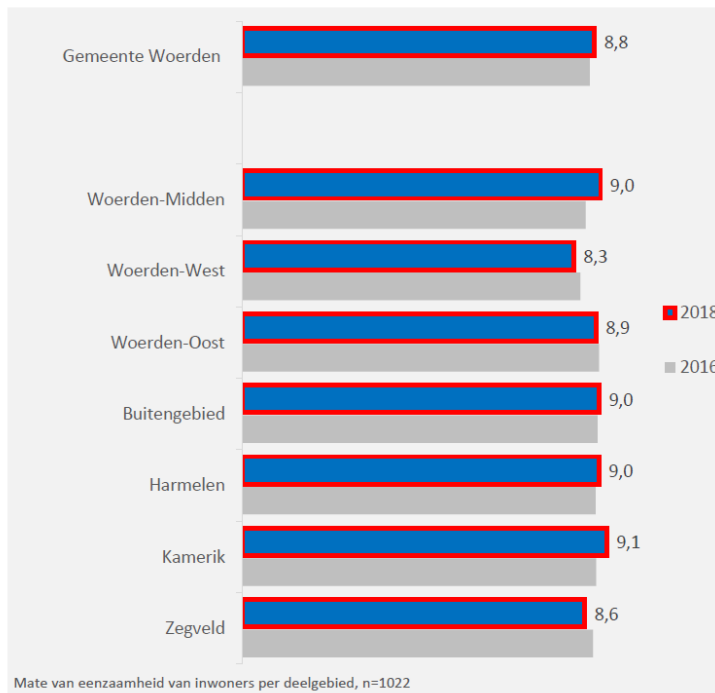
Bron: Gemeente Beleidsmonitor 2018

Type verleende mantelzorg

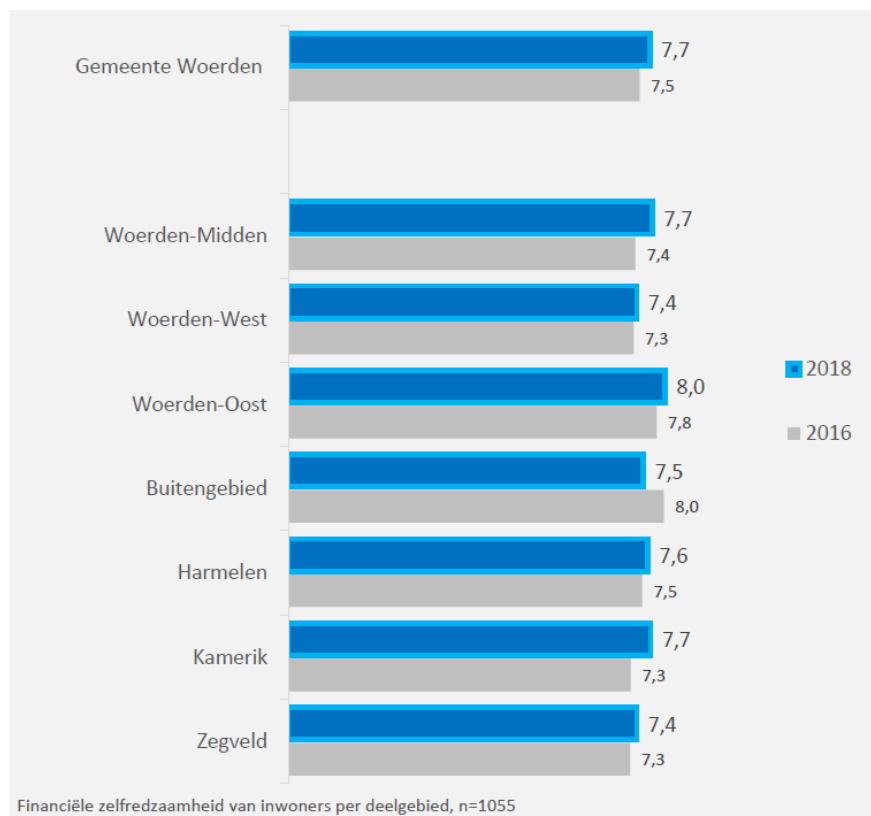

4.1.3 Eenzaamheid

De onderstaande tabel geeft de mate van eenzaamheid in de gemeente aan. Hoe hoger de score, hoe minder eenzaam mensen zijn.

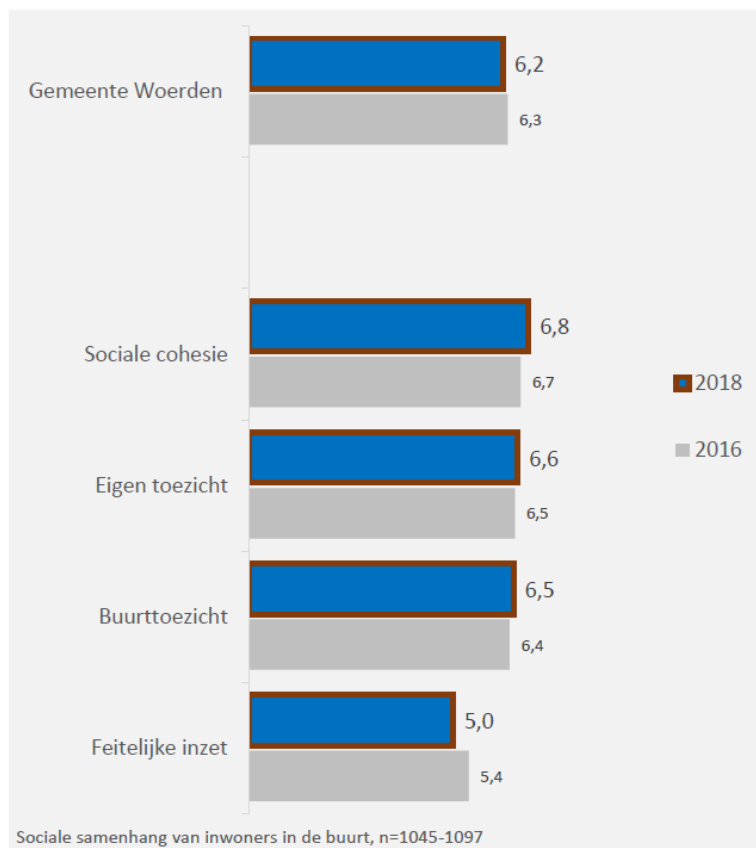
4.1.4 Financiële zelfredzaamheid

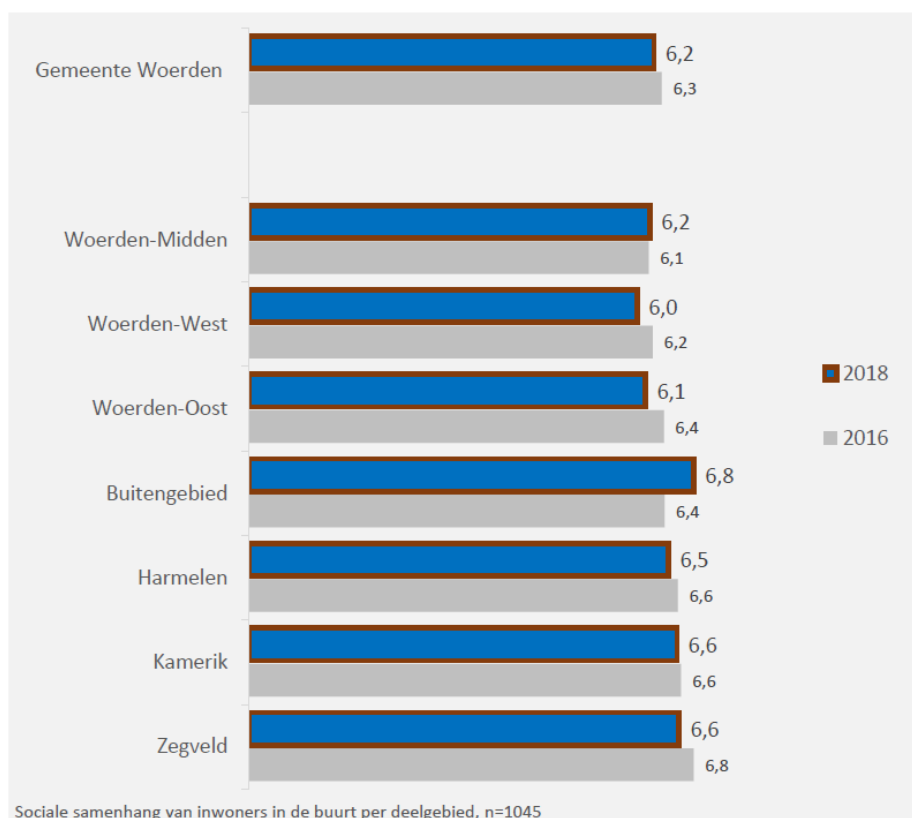
Rondkomen van het huishoudinkomen (afgerond)		
	2016	2018
Zeer gemakkelijk	24%	27%
Gemakkelijk	53%	57%
Kom net rond	19%	13%
Moeilijk	3%	2%
Zeer moeilijk	0%	1%

4.1.5 Collectieve zelfredzaamheid

Collectieve zelfredzaamheid valt in het rapport van Dimensus uiteen in de aspecten sociale cohesie, eigen toezicht, buurttoezicht en feitelijke inzet.

Collectieve zelfredzaamheid per deelgebied

4.2 Maatschappelijke ondersteuning

In deze paragraaf staan de cijfers over zorg en ondersteuning vanuit de WMO. Allereerst presenteren wij de realisatiecijfers van de gemeente. Daarna volgen de cliëntervaringsonderzoeken.

4.2.1 Realisatiecijfers

Hieronder treft u het overzicht van de verstrekte maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in 2015, 2016 en 2017 met daaronder een toelichting de aantallen inwoners in zorg in deze jaren.

Wmo	Indicaties			Kosten		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
2.01 - Arbeidmatige dagbesteding	29	7	4	52	19	11
2.02 - Begeleiding Groep	397	335	454	1.066	1.267	1.317
2.03 - Begeleiding individueel	468	477	589	796	874	1.079
2.04 - Kortdurend Verblijf WMO	8	6	12		1	41
2.05 - Vervoer	222	195	277	110	108	101
2.06 - Niet gecontracteerde zorg	4	13	25	7	45	122
2.08 - PGB Begeleiding		195	143	805	946	1.007
3.01 - Huishoudelijke hulp		1.230	1.144	2.312	2.093	2.017
3.02 - Voorzieningen		3.194	2.972	1.016	1.373	1.333
3.03 - PGB Huishoudelijke hulp		79	66	158	163	137
3.99 - Ongespecificeerd				1.140	643	622
Totaal	1.128	5.731	5.686	7.463	7.532	7.787

* bedragen x 1.000

Inwoners in zorg (Wmo)	2015	2016	2017
WMO Voorzieningen	1.088	1.118	1.129
WMO Begeleiding	655	743	781
WMO Huishoudelijke hulp	978	959	978
Totaal	2.721	2.820	2.888

Toelichting

- De kosten voor maatschappelijke zorg en ondersteuning vanuit de Wmo vallen in 2017 (7.787K) € 255K hoger uit dan in 2016 (€ 7.532K). De toename is minder ruim 3%.
- De kosten voor voorzieningen (gehandicapten voorzieningen, woningaanpassingen, etc.) nemen enigszins af (-40K) en ook de kosten voor huishoudelijke hulp nemen af (-76K voor ZIN en -26K PGB kosten).
- Er zijn geen grote verschillen in het aantal inwoners met een Wmo voorziening (woningaanpassing, hulpmiddel etc.) of huishoudelijk hulp.
- Het aantal inwoners met een voorziening in de Wmo Begeleiding stijgt opmerkelijk, evenredig hier aan stijgen de kosten voor deze zorgvorm. Jaarlijks stijgen de kosten sinds 2015 met circa 13%.

4.2.2. Tevredenheid hulp en ondersteuning uit de Wmo

Net als in de Jeugdwet (Hoofdstuk 3), is in de Wmo een verplichting opgenomen dat gemeenten jaarlijks een cliënt ervaringsonderzoek afnemen. Het onderzoek meet eveneens de toegankelijkheid van voorzieningen, de kwaliteit van de geboden hulp en het effect hiervan. Onderstaande tabel dient net als in Hoofdstuk 3 met voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd, gezien het ontbreken van ruwe data en omdat het clientervaringsonderzoek pas drie jaar geleden is geïntroduceerd.

De tevredenheid met de hulp en ondersteuning uit de Wmo is op alle punten gestegen in 2017 ten opzichte van 2016, tussen de 2% en 10%. Alleen de mate waarin cliënten aangeven dat ze in het gesprek samen met de medewerker naar oplossingen hebben gezocht is gelijk gebleven. Met name de tevredenheid over de toegang tot de hulp is gestegen. De tevredenheid over de kwaliteit van de hulp is het minst gestegen.

	2015	2016	2017
Toegang tot de hulp			
<i>'Ik wist waar ik moest zijn met mijn hulpvraag'</i>	80%	74%	84%
<i>'Ik ben snel geholpen'</i>			
<i>'De medewerker nam mij serieus'</i>	85%	79%	86%
<i>'De medewerker en ik hebben in het gesprek samen naar oplossingen gezocht'</i>	90%	85%	91%
<i>'Ik wist dat ik gebruik kon maken van een onafhankelijke regieondersteuner'</i>	77%	82%	82%
<i>'Ik wist dat ik gebruik kon maken van een onafhankelijke regieondersteuner'</i>	27%	20%	29%
Kwaliteit van de hulp			
<i>'Ik vind de kwaliteit van de ondersteuning die ik krijg goed'</i>	84%	84%	88%
<i>'De ondersteuning die ik krijg past bij mijn hulpvraag'</i>	85%	85%	87%
Effect van de ondersteuning			
<i>'Door de ondersteuning die ik krijg kan ik beter de dingen doen die ik wil'</i>	80%	76%	81%

<i>'Door de ondersteuning die ik krijg kan ik me beter redden'</i>	84%	78%	83%
<i>'Door de ondersteuning die ik krijg heb ik een betere kwaliteit van leven'</i>	77%	73%	79%

Hoofdstuk 5. Werk en inkomen

In dit hoofdstuk is informatie te vinden over inkomens, uitkeringen en werkgelegenheid. Ook worden de onderwerpen schuldhulpverlening en armoede in dit hoofdstuk beschreven.

5.1 Inkomen

Gemiddeld besteedbaar inkomen particuliere huishoudens

Uit onderstaande tabel blijkt dat het gemiddelde besteedbare inkomen van Woerdense huishoudens hoog is in vergelijking met de rest van Nederland en ook hoger dan in de provincies Zuid Holland en Utrecht. In 2014 bedroeg dat gemiddelde besteedbare inkomen voor Woerden € 41.000,= terwijl het landelijke gemiddelde € 34.600,= was.

	2010	2012	2014
	Gemiddeld besteedbaar inkomen	Gemiddeld besteedbaar inkomen	Gemiddeld besteedbaar inkomen
	X 1 000 euro	1 000 euro	1 000 euro
Nederland	32,9	33,1	34,6
Utrecht (PV)	35,3	35,5	37,3
Zuid-Holland (PV)	33,1	33,3	34,7
Woerden	38,9	39,2	41,0

bron: CBS

Ook al is het gemiddeld inkomen in Woerden hoog, er zijn ook inwoners met een laag inkomen.

	Aandeel huishoudens met laag inkomen						Aandeel huishoudens met langdurig laag inkomen		
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Woerden	3,8	4,6	5,4	5,1	4,5	4,7	1,3	1,5	1,6

Bron: CBS

Het hebben van een laag inkomen wordt vaak veroorzaakt doordat een situatie van uitkeringsafhankelijkheid ontstaat. Bovenstaande tabel laat zien dat die situatie in veel gevallen tijdelijk is: slechts ongeveer 1/3 van de huishoudens met een laag inkomen bevindt zich langdurig in die situatie.

De hoge inkomens vinden we vooral terug in de zogenaamde buitengebieden en in Woerden Oost (waartoe Waterrijk behoort). De lagere inkomens in Woerden Midden en Woerden West. In die wijken wonen ook de meeste inwoners met een inkomen onder of rond het sociaal minimum.

Uitkeringen

De inwoners met de lagere inkomens zijn vaak (niet altijd) zij die een uitkering (AOW, WW, Wajong, Bijstand) ontvangen.

Werkloosheid

De gemeente Woerden heeft een relatief laag werkloosheidspercentage:

	Woerden: aantal ontvangers Werkloosheidsuitkering	Werkloosheidspercentage Woerden	Nederland
2010	560	3,7%	5,0%
2011	570	3,8%	5,0%
2012	780	4,3%	5,9%
2013	1060	5,6%	7,3%
2014	980	5,6%	7,5%
2016	850	4,7%	6,1%
2017 (sept)	740		

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl / CBS

Ten opzichte van 2010 is het aantal WW-uitkeringen eerst gestegen. Sinds 2014 daalt het percentage weer onder invloed van de economische opleving, maar het is nog niet terug op het niveau van 2010.

50% van de lopende WW-uitkeringen betreft inwoners van 50 jaar en ouder. 45% betreft inwoners tussen 27 en 50 jaar. In het algemeen hebben ouderen een grotere kans op langdurige werkloosheid.

Bijstand

Het aantal bijstandsuitkeringen laat in 2017 voor het eerst sinds langere tijd een dalende lijn zien. Net als bij de werkloosheidsuitkeringen, is ook het percentage huishoudens dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering in Woerden laag: 2,8% van het totaal aantal huishoudens. Het landelijke percentage is 5,7%.

	Instroom	Uitstroom	Eindstand
2013	179	216	488
2014	187	210	511
2015	200	196	507
2016	168	272	611
2017	216	205	600

Bron: Fermwerk

De tabel laat niet alleen zien dat het aantal uitkeringen een aantal jaren steeg en in 2017 weer daalde, maar ook de grote mobiliteit: in 2017 was er een in- en een uitstroom van ongeveer 30% van het totale bestand.

Het bestand aan inwoners met een uitkering levensonderhoud (bijstand) laat zich als volgt nader specificeren.

Aantal inwoners met levensonderhoud (bijstand)	12 2016	03 2017	12 2017	06 2018
alleenstaande	404	406	390	371
alleenstaande ouder	98	97	92	84
anders	1	1	1	7
gehuwd/samenwonend	112	114	117	129
totaal	615	618	600	591

Bron: kwartaalrapportages Ferm Werk

	12 2016	03 2017	12 2017	06-2018
18-26 jaar	80	80	70	76
27-45 jaar	241	245	242	229
46-55 jaar	146	149	147	140
56-AOW jaar	149	144	141	146
totaal	616	618	600	591

Bron: kwartaalrapportages Ferm Werk

Het bestand aan inwoners met een bijstandsuitkering bestaat voor een groot gedeelte uit alleenstaanden. Opvallender nog is dat het aantal jongeren in de bijstand is gestegen; de afname komt volledig voor rekening van 27+. Dit is in tegenstelling tot de landelijke trend.

Ferm Werk hanteert vier categorieën om aan te geven hoe groot de afstand is die inwoners hebben tot de arbeidsmarkt. Mensen die zijn ingedeeld in Categorie 1 zijn direct bemiddelbaar (binnen 0 en 6 maanden plaatsbaar op reguliere vacature), categorie 2: korte afstand tot de arbeidsmarkt, d.w.z. een persoon is redelijkerwijs binnen 1 tot 2 jaar geschikt voor deelname aan de reguliere arbeidsmarkt, categorie 3: grote afstand tot de arbeidsmarkt, d.w.z. een persoon is redelijkerwijs niet binnen 1 tot 2 jaar geschikt voor deelname aan de reguliere arbeidsmarkt, categorie 4: niet (meer) bemiddelbaar

Bij de indeling in categorieën spelen veel factoren een rol waar onder duur van de werkloosheid, opleidingsniveau, beheersing van de Nederlandse taal en motivatie.

Afstand tot de arbeidsmarkt	12 2016	03 2017	12 2017	06-2018
categorie 1	20	21	19	10
categorie 2	197	226	228	246
categorie 3	302	288	303	297
categorie 4	68	83	106	111
totaal	587	618	656	664

Bron: kwartaalrapportages Ferm Werk

De tabel geeft aan dat slechts 3% van het bestand direct bemiddelbaar is naar betaald werk. Ruim 60% van het bestand bestaat uit inwoners die redelijkerwijs niet binnen 1 tot 2 jaar geschikt zijn voor deelname aan de reguliere arbeidsmarkt. Dit zijn de inwoners die in zeer veel gevallen meerjarig een laag inkomen hebben.

Jaarlijks stroomt 30% van alle uitkeringsontvangers uit de uitkering. Een deel daarvan is tgv overlijden, verhuizing, bereiken AOW-gerechtigde leeftijd, een ander deel stroomt uit naar werk. Het streefcijfer daarvoor is 20%

Uitstroom naar (deeltijd)werk	
2016	19%
2017	16%
2018 (t/m Q2)	6,8%

Bron: kwartaalrapportage Ferm Werk

Eind 2017	
Beschut werk	
Garantiebaan	14

5.2 Armoede en schuldhulpverlening

Armoede

Inkomensverdeling huishoudens, aantallen afgerond op honderden (2013)			
Inkomen	Aantal huishoudens	Aantal kinderen	
Tot 101% van het sociaal minimum	1.000	200	Doelgroep Rijksgelden armoedebestrijding kinderen: 700 kinderen
101%-110% (armoedegrens)	500	500	
110%-120%	500	150	
Totaal	2.000	850	

De problematiek in deze huishoudens laat zich illustreren door de volgende tabel. In het kader van de evaluatie van het minima- en armoedebeleid van de gemeente heeft het Nibud onderzoek gedaan naar de inkomenssituatie en de uitgaven van verschillende huishoudens. Daarbij heeft het Nibud rekening gehouden met alle (landelijke) toeslagen en regelingen waarvan deze huishoudens gebruik kunnen maken. Bij de landelijke regelingen kan je denken aan huurtoeslag en bijvoorbeeld kinderbijslag. Bij regelingen die de gemeente uitvoert aan

- bijzondere bijstand
- declaratieregeling
- deelname aan de collectieve ziektekostenverzekering en de bijdrage premie ziektekostenverzekering, etc.

Bij de uitgaven van de huishoudens is onderscheid gemaakt tussen basisuitgaven (vaste lasten, reserveringsuitgaven en huishoudelijke uitgaven) en een restpakket waarin kosten zijn opgenomen van sociale participatie.

inkomen in % sociaal minimum	100%	110%	120%	130%
Alleenstaande				
totaal inkomsten	1.250	1.346	1.423	1.483
beschikbaar na basispakket	56	112	160	211
beschikbaar na restpakket	43-	52-	15-	31
Alleenstaande 2 kinderen 14 & 16 jaar				
totaal inkomsten	1.976	2.072	2.166	2.191
beschikbaar na basispakket	63	159	171	169
beschikbaar na restpakket	160-	129-	149-	168-
Paar zonder kinderen				
totaal inkomsten	1.732	1.865	1.911	1.949
beschikbaar na basispakket	45	124	126	156
beschikbaar na restpakket	95-	81-	100-	81-
Paar 2 kinderen 14 & 16 jaar				
totaal inkomsten	2.204	2.335	2.364	2.387
beschikbaar na basispakket	90-	7	25-	31-
beschikbaar na restpakket	354-	322-	396-	425-

Bron: Minima effectrapportage gemeente Woerden 2015

Uit de tabel blijkt dat met name (alleenstaande) ouders met oudere kinderen problemen hebben. En dat geldt eigenlijk voor alle vermelde inkomensniveaus. Deze huishoudens

beschikken niet over de middelen om sociaal te participeren. Denk daarbij aan lidmaatschap van sportverenigingen en bibliotheek en uitjes.

Analyse van de oorzaken wijst overigens uit dat deze vooral liggen in de landelijke regelingen. Deze regelingen werken voor bepaalde huishoudens ongunstiger uit dan voor andere. De gemeentelijke regelingen hebben minder invloed. Dit impliceert ook dat gemeentelijk beleid weinig invloed kan uitoefenen.

Het gemeentelijk beleid laat zich aflezen aan de aanvragen en uitgaven inkomensondersteuning. In onderstaande tabel is het aantal aanvragen opgenomen. De aanvragen bijzondere bijstand zijn afgenomen evenals de aanvragen bijdrage ziektekostenverzekering en premiebijdrage chronisch zieken en gehandicapten. Dit lijkt in tegenspraak met het beleidsstreven om meer inwoners met deze minimaregelingen te bereiken. Het aantal aanvragen individuele inkomensvoetstuk (voorheen langdurigheidstoelag) en declaratieregeling is wel toegenomen.

aantal aanvragen inkomensondersteuning	2015	2016	2017
bijdrage ziektekostenverzekering	113	183	137
bijzondere bijstand	545	607	485
declaratieregeling (incl vervolgaanvragen)	322	311	344
ind. inkomensvoetstuk	345	406	418
ind. studietoelag	3	17	15
premiebijdrage chronisch zieken en gehandicapten	123	154	30

Bron: Kwartaalrapportages Ferm Werk

Onderstaande tabel laat zien dat hoewel het aantal aanvragen is afgenomen, de uitgaven aan inkomensondersteuning zijn toegenomen. Dat geldt met name voor de bijzondere bijstand, de declaratieregeling en de individuele inkomensvoetstuk.

Uitgaven inkomensondersteuning	2015	2016	2017
bijdrage ziektekostenverzekering	108.381	107.428	132.155
bijzondere bijstand	473.649	637.696	621.471
declaratieregeling	361.697	386.940	447.513
ind. inkomensvoetstuk	125.660	135.819	168.636
ind. studietoelag	*	4.120	8.115
premiebijdrage chr. zieken en gehandicapten	*	28.440	1.080
Tegemoetkoming meerkosten zorg			78.780
Totaal	1.069.387	1.300.443	1.457.750

Bron: Kwartaalrapportages Ferm Werk

Voedselbank (subsidieaanvraag)		
31-12-2014	87 huishoudens	239 personen
31-12-2015	79 huishoudens	261 personen
31-12-2016	99 huishoudens	294 personen
31-12-2017	80 huishoudens	

Bron: Jaarverslagen Voedselbank Woerden

Schuldhulpverlening

Inwoners met (dreigende) problematische schulden komen in aanmerking voor schuldhulpverlening van de gemeente. Als dit niet afdoende is, of de schulden dermate problematisch zijn dat er geen oplossingen voor gevonden kunnen worden, kunnen mensen de wettelijk schuldregeling in. Hiervan zijn geen cijfers beschikbaar.

Schuldhulpverlening	2015	2016	2017
Lopende trajecten per 31-12	209	172	199
Gemiddelde totale schuld	€ 16.402,09	€ 18.474,50	€ 23.999,46
Gemiddeld aantal schuldeisers	10	11	10
Gemiddelde leeftijd o.b.v. instroom	42	43	
< 25			6
26 – 50			61
> 50			22

Bron: bureau schuldhulpverlening gemeente Woerden

Ruim 60% van de mensen die schuldhulpverlening aanvroegen is alleenstaand.

Schuldhulpverleningstrajecten worden beschouwd als succesvol afgerond, indien de inwoner daar zelf om verzoekt, indien hij schuldenvrij/zelfredzaam is, of opgenomen in een WSNP-traject. Niet-succesvolle trajecten eindigen bijvoorbeeld doordat de inwoner zich niet aan de afspraken houdt of de schulden niet regelbaar blijken. In 2017 is 52% van de afgesloten trajecten succesvol geëindigd.

5.3 Werk

Beroepsbevolking

De beroepsbevolking wordt door het CBS gedefinieerd als alle 15- tot 75-jarigen die werken of werkloos zijn en zich actief aanbieden op de arbeidsmarkt.

x 1000	2012		2014		2016	
	Woerden	Ned	Woerden	Ned	Woerden	Ned
Beroepsbevolking en niet-beroepsbevolking	37	12.549	37	12.678	38	12.779
Beroepsbevolking		8.848	27	8.871	28	8.935
Werkzame beroepsbevolking	26	8.325	26	8.215	26	8.406
Werkloze beroepsbevolking	1	503	2	660	1	534

Bron: CBS ; Nog geen actuelere info beschikbaar

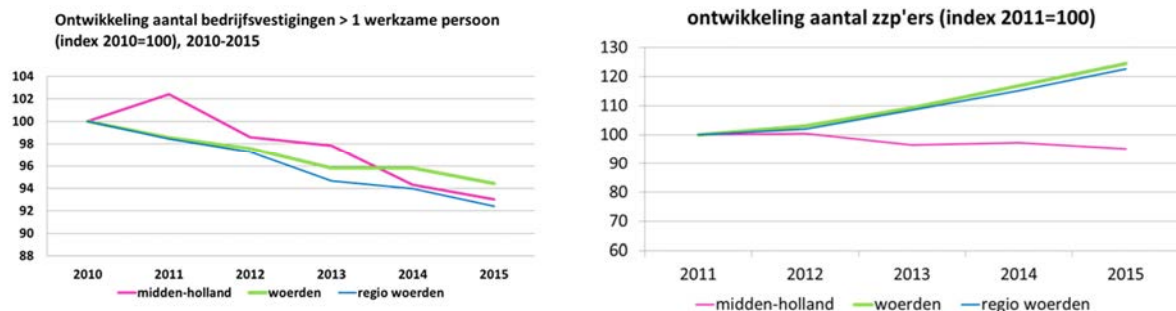
De Woerdense beroepsbevolking bestaat uit 28.000 inwoners. Daarvan zijn er ruim 26.000 aan het werk. De Woerdense beroepsbevolking is relatief hoog opgeleid

	Woerden	Utrecht (Pr)	Zuid-Holland	Nederland
laag (per 1.000 inwoners 15-65 jaar)	184	154	168	176
middelbaar (per 1.000 inwoners 15-65 jaar)	306	288	327	339
hoog (per 1.000 inwoners 15-65 jaar)	367	373	277	280

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Het aantal banen in Woerden (2016: 26.000, 2017: 27.170) is ongeveer even groot als de omvang van de werkzame beroepsbevolking. Bijna de helft (45%) van de banen in Woerden wordt vervuld door iemand die ook in de gemeente woont. 13.400 mensen uit Woerden werken buiten de gemeente en 14.100 mensen komen van buiten om in Woerden te werken. (bron: CBS woon-werkverkeer).

Het aantal bedrijven in Woerden bedraagt ruim 5.000. Opvallend is dat 64% van deze bedrijven ZP'ers betreft. De afgelopen jaren is het aantal bedrijven met meer dan 1 werknemer afgenomen terwijl het aantal ZP'ers fors is toegenomen.

In 2017 telt Woerden 5020 bedrijfsvestigingen (bron stichting LISA; 2015: 4.741). In Woerden behoren de meeste bedrijfsvestigingen tot de sectoren handel, specialistische zakelijke dienstverlening, gezondheids- en welzijnszorg en de bouw. De meeste werkgelegenheid in Woerden is te vinden in de gezondheids- en welzijnszorg, handel, industrie, specialistische zakelijke dienstverlening en onderwijs.

In 2015 (peildatum 1 januari) telt Woerden 25.578 banen. Ten opzichte van 2014 neemt in 2015 de werkgelegenheid in Woerden met 1,7% af. In 2015 telt Woerden 3.031 zpp'ers. Tussen 2010 en 2015 neemt het aantal zpp'ers jaarlijks toe.

Opmerkelijk: het aantal banen neemt af sedert 2001 met 5,5% (2014, 27620, 2015 27290, 2016 27010, 2017 27180), het aantal vestigingen neemt toe sedert 2001 met 63% (2014: 4590, 2015 4740 2016 4920, 2017 5020) (bron: stichting Lisa). In beide (banen en vestigingen) scoort Woerden relatief slecht in vergelijking met de provincie Utrecht.

Percentage bedrijfsvestigingen en banen naar economische sector in Woerden en Zuid-Holland, 2015

sector	bedrijfsvestigingen			banen ²		
	woerden %	zuid-holland %	index ^{2/1}	woerden %	zuid-holland %	index ¹
landbouw, bosbouw en visserij	6,0	4,4	134	2,8	1,8	155
winning van delfstoffen	0,0	0,0		0,1	0,1	
industrie	4,3	3,7	117	9,7	7,6	127
energievoorziening	0,0	0,0		0,0	0,4	
waterbedrijven en afvalbeheer	0,1	0,1	88	0,2	0,6	29
bouw	10,8	11,2	97	7,3	5,6	130
handel	18,7	20,0	93	23,3	17,8	131
vervoer en opslag	1,8	3,1	59	3,5	5,7	62
logies-, maaltijd- en drankverstrekking	2,6	4,4	59	3,0	3,8	79
informatie en communicatie	4,8	4,7	103	3,1	3,2	97
financiële instellingen	0,9	1,2	73	1,7	2,4	71
verhuur van en handel in onroerend goed	0,7	1,4	50	1,0	1,0	101
specialistische	21,3	17,7	120	9,9	9,1	109

¹ Berekening index: % Woerden ÷ % Zuid-Holland. Een index boven de 100 geeft aan dat deze sector in Woerden relatief veel vestigingen/banen heeft ten opzichte van Zuid-Holland.

² Het aantal banen betreft hier het aantal werkzame personen. bron: Bedrijvenregister Zuid-Holland 2016, databankzh.nl: Aantal bedrijfsvestigingen en banen per regio of gemeente in Zuid-Holland, Provinciaal Arbeidsplaatsen Register provincie Utrecht.

zakelijke dienstverlening						
verhuur en overige zakelijke dienstverlening	4,8	5,3	91	3,7	5,4	69
openbaar bestuur en overheidsdiensten						
openbaar bestuur en overheidsdiensten	0,2	0,4	49	3,4	7,3	46
onderwijs	4,5	3,7	120	6,1	7,1	86
gezondheids- en welzijnszorg	9,8	8,3	118	14,7	16,8	87
cultuur, sport en recreatie	3,4	4,2	81	1,8	1,9	95
overig	5,1	5,8	89	4,8	2,1	228
totaal (absoluut aantal = 100%)	4.741	183.617		25.578	1.469.572	

Bron: *Tympaan*

Een index boven de 100 geeft aan dat deze sector in Woerden relatief veel vestigingen/banen heeft ten opzichte van Zuid-Holland. Het aantal banen betreft hier het aantal werkzame personen.

Hoofdstuk 6. Wonen en leefomgeving

Op 9 juli 2015 is door de raad de Woonvisie Woerden 2015 – 2020 “Woerden woont” vastgesteld. Diverse gegevens uit dit document zijn overgenomen in dit hoofdstuk. Medio 2016 is onderzoek gedaan naar de gewenste omvang van de sociale huurwoningvoorraad als ook een raming van de totale woningbehoefte tot 2030. Op 16 januari 2018 heeft het college het rapport 'wonen met zorg, analyse vraag en aanbod, kansen en knelpunten' vastgesteld. In het rapport is een inventarisatie opgenomen van permanente en tijdelijke woonvoorzieningen voor mensen met een zorg- of hulpvraag. Het gaat om de in Woerden aanwezige voorzieningen en de gesignaleerde tekorten.

Tevens is gebruik gemaakt van de U10 Monitor Sociale Kracht, de Veiligheids- en leefbaarheidsmonitor 2017 en het Uitvoeringsplan Spelen van de gemeente Woerden. Waar vermeld zijn gegevens uit andere bronnen toegevoegd.

6.1 Huidige situatie op de woningmarkt

Per 1 januari 2016 telde de gemeente Woerden ruim 21.403 woningen. In 2017 is dit aantal toegenomen tot 21.756. De totale groei van het woningbestand bedraagt in de periode 2012-2017 1258 woningen.

Ongeveer twee derde van de woningvoorraad in 2017 bestaat uit koopwoningen (66,1%, 2016: 66,3%). 33,9% (2016: 33,7%) is een huurwoning. (Bron: waarstaatjegemeente.nl). In de dorpen Harmelen en Zegveld zijn procentueel gezien minder huurwoningen dan in Kamerik en in de stad Woerden.

6.1.1 Koopwoningen

	2014 Woerden	2015 Woerden	2016 Woerden	Nederland
< 170.000	6,9%	8,0%	6,7%	26
170 - 215.000	25,7	27,0	24,6	22,9
215 – 300.000	34,7	33,1	35,7	26,3
> 300.000	32,7	31,8	33,0	24,0
	100%	100%	100%	100%

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Uit de tabel blijkt duidelijk dat de Woerdense koopwoningvoorraad niet representatief is voor Nederland, maar een sterke ondervertegenwoordiging kent van goedkope koop en een oververtegenwoordiging van dure koop.

6.1.2 Huurwoningen

Op 1 januari 2014 bestond de sociale huurwoningvoorraad van GroenWest en WBS Kamerik uit 4.574 woningen. WBS Kamerik heeft bezit in Kamerik. De overige woningen zijn van GroenWest. Vestia heeft 182 sociale huurwoningen in eigendom. Habion heeft in Kamerik (de Cope) 28 huurwoningen. Daarnaast zijn er nog huurwoningen van particuliere verhuurders. Dit zijn naar schatting circa 200 woningen (Rigo 2012, in opdracht van GroenWest). De kernvoorraad in Woerden (woningen met een huurprijs tot aan de tweede aftoppingsgrens voor huurtoeslag) bestond op 1 januari 2014 uit 3.563 woningen.

Huurprijsklasse (2014)	Woerden	Harmelen	Zegveld	Kamerik / Kanis	Totaal	Totaal procentueel
Tot kwaliteitskortingsgrens (€ 403,06)	673	92	11	48	824	18%

Tot 1e aftoppingsgrens (€ 576,87)	1.646	259	92	157	2.154	47%
Tot 2e aftoppingsgrens (€ 618,24)	434	86	17	48	585	13%
tot liberalisatiegrens (€ 710,68)	827	76	33	75	1.011	22%
Eindtotaal	3.580	513	153	328	4.574	100%

Omvang sociale huurvoorraad GroenWest en WBS Kamerik (bron: GroenWest)

6.1.3 Gemeentelijke migratie

In de woonvisie is opgenomen dat primair gebouwd wordt voor de eigen inwoners. Dit betekent dat er gebouwd wordt voor de natuurlijke groei van de bevolking en dat in- en uitgaande migratiestromen met elkaar in balans zijn. Daarnaast wordt er beperkt extra gebouwd voor vestigers, zoals mensen die vanwege werk naar Woerden komen. In 2015 vestigden 1.788 inwoners uit andere gemeenten zich in de gemeente Woerden. In datzelfde jaar vertrokken er 1.555 inwoners naar een andere gemeente.

Stedelijk migratie 2010-2015					
	Vestiging uit andere gemeente 2015	Verschil vestiging 2010-2015	Vertrek naar andere gemeente 2015	Verschil vertrek 2010-2015	Vestigings- overschot
Woerden	1.788	342	1.555	208	233

Bron: staatvanUtrecht.nl, 2017

De migratie van en naar gemeenten is sterk bepalend voor de ontwikkeling van de bevolking. In het thema-onderdeel 'migratie' worden verhuisbewegingen op twee manier in beeld gebracht: naar leeftijd en naar richting. De ontwikkeling van het migratiesaldo naar leeftijdsklasse geeft inzicht in de doelgroepen die de gemeente per saldo aantrekt of verlaat.

Het migratiesaldo geeft hierbij antwoord op vragen als: 'trekt een gemeente jongeren aan?', of 'verlaten gezinnen per saldo de gemeente?'. De kaart met de migratie naar richting geeft de belangrijkste verhuisbewegingen tussen gemeenten weer. Op provincieniveau worden de ingaande en uitgaande verhuisbewegingen per gemeente gepresenteerd. Op gemeenteniveau wordt verder ingezoomd op de verhuisbewegingen tussen de gemeenten in de provincie Utrecht onderling.

Ontwikkeling migratiesaldo naar leeftijdsklasse 2011 - 2015					
	2011	2012	2013	2014	
2015					
0 tot 15 jaar	1	58	55	8	101
15 tot 25 jaar	-77	-113	-163	-110	-124
25 tot 50 jaar	138	109	87	-8	213
50 tot 65 jaar	19	24	-16	-24	16
65 jaar en ouder	43	15	51	13	27

bron: woningmarktmonitor provincie Utrecht

6.1.4 Doorstroming en wachttijden op de sociale huurwoningmarkt

In opdracht van de regiogemeenten in de U10-regio is onderzoek gedaan naar schaarste op de woningmarkt. In alle gemeenten is sprake van lange wachttijden voor woningzoekenden. De wachttijd is gemiddeld 10,3 jaar voor doorstromers en 8,2 jaar voor starters, De gemiddelde zoektijd voor een woning in de regio Utrecht bedraagt 4,8 jaar. Voor Woerden is de gemiddelde zoektijd 4,2 jaar.

De **wachttijd** is gedefinieerd als de termijn vanaf inschrijving tot aan woningtoewijzing. Wachttijd en **inschrijfduur** zijn feitelijk hetzelfde. Een groot deel van de 'wachttenden' is niet actief op zoek naar een woning. De **zoektijd** is de periode dat een woningzoekende actief op zoek is naar een woning. Wacht- en zoektijden worden geregistreerd op het moment dat een huishouden een woning toegewezen krijgt.

De zoektijd is belangrijker dan de inschrijfduur omdat dit de periode is dat men actief op zoek is. De inschrijfduur kan hoog zijn omdat men zich ingeschreven heeft zonder de intentie om zo snel mogelijk te gaan verhuizen.

Een verhoging van wacht- en/of zoektijden is niet altijd een indicatie van een verslechtering op de woningmarkt. Zo kan de toewijzing van woningen aan senioren een verhoging van de wachttijd tot gevolg hebben. Het zijn vaak huishoudens met een lange inschrijfduur. Worden woningen toegewezen aan deze huishoudens met een lange inschrijfduur, dan stijgt de gemiddelde wachttijd. De wachttijd die geregistreerd wordt is immers de wachttijd van de huishoudens die een woning toegewezen gekregen hebben. De groep uit dit voorbeeld kan tegelijkertijd in de statistieken de zoektijd verlagen. Men is niet actief zoekend geweest, ziet dat een project waar men graag wil wonen op de markt verschijnen (bijvoorbeeld een nieuwbouwproject zoals Pius X) en gaat op dat moment reageren. Men wordt op dat moment actief woningzoekende en omdat men al zeer lang ingeschreven staat wordt de woning toegewezen. De zoektijd is dan kort en de statistieken laten vervolgens een daling van de zoektijd zien.

	% toewijzing		Wachttijd		Zoektijd	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Starters	80%	78,3%	7,8 jaar	8 jaar	4,1 jaar	3,8 jaar
Doorstromers	20%	21,7%	10 jaar	10,4 jaar	5 jaar	4,4 jaar

De zoektijden zijn in Woerden lager dan in de regio waar 4,6 jaar voor starters en 4,8 jaar voor doorstromers geldt. Bij de woningtoewijzing naar woningtypen is er een verschil te zien. Voor een appartement is de zoektijd 3,9 jaar. De zoektijd voor een eengezinswoning is 4,7 jaar.

Het zijn met name de woningen met vier of meer kamers waar een lange wachttijd voor is: 6,3 jaar voor eengezinswoningen en 6,7 jaar voor appartementen met vier of meer kamers. De wachttijd voor deze grotere appartementen is in Woerden beduidend hoger dan in de regio Utrecht waar het gemiddelde 5,1 jaar is. Voor woningen met drie of minder kamers gelden wachttijden van 4,6 jaar voor eengezinswoningen, 5 jaar voor driekamerappartementen en 4,3 jaar voor één- en tweekamerappartementen.

Het zijn met name de gezinnen (zowel een- als tweoudergezinnen) die een lage slaagkans hebben op de sociale huurmarkt. Dit geldt voor zowel de regio Utrecht als in Woerden. De gemiddelde wachttijd voor deze gezinnen is 5,3 tot 5,9 jaar voor eenouder- respectievelijk tweoudergezinnen. In de leeftijdscategorieën tot 30 en tot 35 jaar is de slaagkans laag met een wachttijd van 6 jaar. De groep 65-plussers heeft daarentegen een goede slaagkans en

lage wachttijd van 2,8 jaar. In de Woonvisie Woerden wordt geconcludeerd dat er moet worden ingezet op het vrijmaken van de aanwezige grotere huureengezinswoningen.

6.2 Ontwikkelingen voor de komende jaren

6.2.1 Prognose woningbehoefte

In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie Utrecht is voor de gemeente Woerden een woningbehoefte opgenomen van (netto) 2.250 woningen voor de periode 2013-2028. Het onderzoek uit 2016 naar de behoefte aan sociale huurwoningen geeft een behoefte aan van 3.060 woningen voor de periode 2015-2030. Deze ramingen wijken af van de vastgestelde aantallen in de woonvisie. De totale woningbehoefte is in de woonvisie vastgesteld op 2.250 voor de periode 2015-2028 (periode van 13 jaar). In het onderzoek uit 2016 is een behoefte opgenomen van 3.060 woningen voor de periode 2015-2030 (periode van 15 jaar).

In de woonvisie is de behoefte in 2030 is geraamd op 4.860 sociale huurwoningen. Ten opzichte van de huidige woningvoorraad van 4.784 sociale huurwoningen betekent dit dus een tekort van 76 woningen die in de komende 15 jaar, tot 2030, toegevoegd moeten worden. In het recenter onderzoek (Rigo, medio 2016) naar de behoefte aan sociale huurwoningen is de behoefte geraamd op 320 tot 670 sociale huurwoningen voor de periode 2015-2030, waarvan 140 tot en met 2020.

Voor huishoudens met een laag inkomen moeten woningen beschikbaar en betaalbaar zijn. Beschikbaarheid kan deels ingevuld worden met nieuwbouw. Knelpunt zijn gezinnen met een laag inkomen. Voor hen komt er te weinig beschikbaar.

Bij de woningbehoefteraming is rekening gehouden met een afnemende 'scheefheid' (van de huishoudens met een inkomen boven de € 46.423 in de sociale voorraad) van 25%. De term 'scheefwonen' betekent dat een huishouden met een inkomen boven de € 34.678,- woont in een sociale huurwoning (huur tot € 710, 68). Doorstroming is hierbij een van de instrumenten en noodzakelijk om voldoende sociale huurwoningen vrij te krijgen.

Zie voor een uitgebreide toelichting op de behoefteraming p. 16 van Woonvisie Woerden 2015 – 2020 "Woerden woont" (vastgesteld op 9 juli 2015) en p. 26 voor wat betreft nieuwbouw-productie als ook de factsheet Woerden (pagina 29 en 30 van de bijlagen) uit het onderzoek 'Behoeft sociale huurvoorraad in de regio U16'.

6.2.2 Huishoudensontwikkeling

In de periode 2015-2020 is een bevolkingsgroei geprognoseerd van 9%. De periode erna neemt de bevolkingsgroei geleidelijk af naar 4% groei in de periode 2020-2025 en 3% groei in de periode 2025-2030. Dit rechtvaardigt een hogere woningbouwproductie tot 2020 en erna een iets lagere productie. We gaan uit van een gemiddelde productie van 200 woningen per jaar tot 2020. In de periode vanaf 2020 wordt vooralsnog rekening gehouden met een geleidelijke afname van de productie naar een gemiddelde van 130 woningen per jaar. Zie voor onderbouwing van deze cijfers hoofdstuk 1 Demografie.

6.2.3 Vluchtelingen en arbeidsmigranten

Door het toenemende aantal asielgerechtigden is de druk op de woningmarkt (met de focus op de socialehuurmarkt) sterk toegenomen. Met de verwachte groeiende taakstelling voor de komende jaren kan de druk op de woningmarkt vanuit de asielgerechtigden verder toenemen m.n ten gevolge van gezinshereniging en mogelijk een Europese (her)verdeling van asielzoekers vanuit de zuid-europese landen (Griekenland, Italië)

De halfjaarlijkse taakstelling tot het huisvesten van vergunninghouders wordt door het Ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J) aan gemeenten opgelegd. De taakstelling beschrijft het aantal vergunninghouders dat een gemeente binnen een half jaar dient te huisvesten.

Realisatie van het huisvesten van vergunninghouders gemeente Woerden in 2016

Stand van zaken 1-1-2016	15 vergunninghouders voorsprong
2016-01:	
Taakstelling 1^e helft 2016	60 vergunninghouders
Taakstelling 1^e helft 2016 gerealiseerd	23 vergunninghouders
Realisatie taakstelling 1^e helft 2016	38%
Stand van zaken 1-7-2016	22 vergunninghouders achterstand
2016-02:	
Taakstelling 2^e helft 2016	69 vergunninghouders
Taakstelling 2^e helft 2016 gerealiseerd	102 vergunninghouders
Meer gerealiseerd dan de taakstelling	33 vergunninghouders
Realisatie taakstelling 2^e helft 2016	148%
Stand van zaken 1-1-2017	11 vergunninghouders voorsprong
Taakstelling 1^e helft 2017	39
Taakstelling 2^e helft 2017	30
Realisatie taakstelling 2017	109
Stand van zaken 1-1-2018	51 vergunninghouders voorsprong
Taakstelling 1^e helft 2018	39
Taakstelling 2^e helft 2018	33

6.2.4 Financiële problemen en huisuitzettingen

Aandachtspunt bij kwetsbare doelgroepen is de dreiging van huisuitzetting, veelal wegens huurschulden of overlast. Gerichte preventieve interventies zijn soms nodig om huisuitzettingen zoveel mogelijk te voorkomen. Steun en begeleiding kan in diverse vormen georganiseerd worden. Het Tweede Kansbeleid is gericht op mensen die dreigen uit huis te worden gezet. Uitgangspunt is dat onder nadere voorwaarden een tweede kans kan worden geboden. Dat betekent dat een dergelijke huurder een huurovereenkomst voor bepaalde tijd krijgt onder strikte voorwaarden, waaronder een begeleidingstraject. Een van de instrumenten bij het Tweede Kans-beleid is een driepartijen overeenkomst met een grote zorgcomponent en strikt omschreven voorwaarden. Doel is na één tot anderhalf jaar te komen tot een normale huurrelatie.

Het landelijke aantal huisuitzettingen daalde in 2016 met 14 procent ten opzichte van 2015. Dit is het derde jaar op rij dat er een daling te zien is. In 2017 volgde een zeer geringe toename.

In 2017 zijn er 7 huisuitzettingen geweest in het hele werkgebied van GroenWest en WBS Kamerik (2016: 6); in gemeente Woerden waren dit er 2. In 21 gevallen kon huisuitzetting uiteindelijk worden voorkomen. Huurachterstand is één van de belangrijkste redenen voor uitzetting. In 2016 was de totale huurachterstand bij GroenWest 0,59% (2016 0,6%) van de jaarhuur. GroenWest geeft aan dat gemeente Woerden niet veel afwijkt van andere gemeenten in hun bezit.

6.2.5 Inkomensontwikkeling en sociale voorraad

In totaal wonen in de gemeente Woerden 6.424 huishoudens met een inkomen tot de € 34.911. Dat is 31% van het totaal aantal huishoudens.

Ongeveer 52% van de huishoudens in de corporatiewoningen heeft een inkomen tot €34.911,-. De rest woont 'scheef'(te hoog inkomen voor een sociale huurwoning). Naar schatting heeft 9% een inkomen boven de €46.423. Maatregelen om scheefwonen te verminderen staan in de Woonvisie Woerden.

	gem. Woerden Zegveld		Harmelen		Kamerik		Woerden			
	abs	%	abs	%	ab	%	abs	%	a	%
Lage inkomens (tot € 34.911)	6.424	31 %	820	26 %	39 3	27 %	4.79 5	32 %	2 4 9	28 %
Sociale huurvoorraad		24 %		16 %		24 %		26 %		18 %

Omvang doelgroep lage inkomens (tot € 34.911) en percentage sociale huurwoningen (bron: planmonitor provincie Utrecht 2012)

	Huur egw koop	Huur app	Vrije sector huur	Part. huur
Tot € 34.911	22%	30%	2%	9%
€34.911 - €46.423	12%	10%	0%	4%
Vanaf € 46.423	6%	3%	1%	3%
Totaal	12%	12%	1%	5%

Woonsituatie huurders naar inkomen (bron: notitie raming behoefte sociale voorraad 2013, Rigo in opdracht van GroenWest)

6.3 Wonen en zorg

Uitgangspunt is dat mensen zelfstandig wonen in een eigen (huur- of koop)woning. Zo nodig wordt de woning aangepast als (lichamelijke) beperkingen daarom vragen. Dat kan onder bepaalde omstandigheden mede vanuit de WMO bekostigd worden.

Als zelfstandig wonen tgv lichamelijke en of psychische beperkingen (tijdelijk) niet meer mogelijk is, zijn er vormen van beschut en intramuraal wonen beschikbaar. Hierin onderscheiden we vormen voor verschillende doelgroepen.

Voorziening/doelgroep	Capaciteit 2018	Behoeft	Toelichting
Voorzieningen voor ouderen, (psychogeriatric en somatiek)	412	260	Zie tabel 1.1.
Voorzieningen voor (licht) verstandelijk gehandicapten	177	Zorgpartijen in Woerden geven aan dat er geen grote wachtlijsten zijn voor intramuraal wonen.	Zie tabel 1.2.
Voorzieningen voor mensen met een psychische aandoening	108	Er zijn weinig tot geen wachtlijsten voor intramurale zorgplaatsen bij de GGZ-instellingen.	Zie tabel 1.3
Daklozen	2		Slechts beschikbaar in nood voor max 2 nachten
Maatschappelijke opvang, tussenvoorzieningen	37	6-12 zelfst.wooneheden extra 19-25 kamers extra	Zie tabel 1.4 Dit betreft tijdelijke voorzieningen gericht op behandeling/begeleiding, waarna betrokkenen weer 'normaal' kan gaan wonen
Ex gedetineerden			

Bron: Bron: Wonen met zorg, analyse van etc., januari 2018

Het is lastig om de behoefte aan (intramurale) voorzieningen te bepalen. De beleidsmatige insteek is t.a.v. alle vormen steeds meer om een zo licht mogelijke vorm van hulpverlening/huisvesting te kiezen. Ouderen worden geacht – en willen veelal ook – zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Opvang voor mensen met psychische, lichamelijke of andere beperkingen vindt in toenemende mate ambulante plaats. Dat betekent dat de behoefteeraming plaatsvindt in een zeer dynamische omgeving. Momenteel is de inschatting, mede op basis van wachtlijstinformatie, dat de capaciteit van de voorzieningen voldoende is.

1.1.Voorzieningen voor Ouderen

Organisatie	Locatie	Doelgroep(en)	Woningen	Intramuraal	Wachtlijst/opmerkingen
Huidig aanbod					

Organisatie	Locatie	Doelgroep(en)	Woningen	Intramuraal	Wachttijd/opmerkingen
De Rijnhoven: Vijverhof	Spruit en Bosch, Harmelen	Ouderen met dementie en psychiatrische klachten en lichamelijke problemen.	20 groepswoningen voor 6 personen en 24 individuele appartementen Allemaal verzorging	Ja	Psychogeriatric: 5 maanden Somatiek: 1 maand Ouderenpsychiatrie: 2 maanden
Zorggroep Sint Maarten / Gaza	Dorpstraat, Harmelen	Grootschalig Ouderen verzorging	21 plekken voor verzorging en 16 plekken voor verpleging.	Ja	Nooit lange wachtlijsten. Op het moment 5 voor verzorging en 5 voor verpleging,
Reinaerde / nieuw Batenstein	Burgerhof, Harmelen	Wooncentrum LG3-7. 30-80 jaar	27 plekken individuele appartementen met gezamenlijke ruimte	Ja	Weinig tot geen uitstroom, 4 mensen op de wachtlijst
Careyn Zuwe zorgcentrum / Weddestijn	Utrechtsestraat, Woerden	Ouderen verpleging, dementie en revalidatiezorg.	128 individuele kamers met gezamenlijke ruimte	Ja	Psychogeriatric: 11 (6 tot 12 maanden) Somatiek: 6 Revalidatie: 0
Careyn het Waterschaphuis	Knotwilgenlaan 2-4, Kamerik	Verpleging en verzorging voor dementie	4 groepswoningen met max 7 personen	Ja	Een iemand op de wachtlijst.
Vierstroom/ 't Oudeland (verwachte oplevering 2018)	Park Oudeland, Woerden	Grootschalig ouderen verzorging	48 verpleeghuisplekken	Ja	Ook 32 zelfstandige sociale huurwoningen.
<i>subtotaal</i>			412		
Nieuwe initiatieven					
Gaza		Ouderen	Nog niet bekend	ntb	
<i>totaal</i>					
Tekort (-)/overschot (+)			+/-		

Bron: Wonen met zorg, analyse van etc. januari 2018

1.2.Voorzieningen voor (Licht)verstandelijk gehandicapten

Organisatie	Locatie	Doelgroep(en)	Woningen	Intramuraal	Opmerkingen
Thomashuis	Hoofdweg, Zegveld	Kleinschalig licht en verstandelijke beperking	1 woning met max 8 mensen	Ja, zorgondernemer woont intern	PGB
Abrona het Kasteel	Kasteel, Woerden	Licht en verstandelijke beperking	18 zelfstandig appartementen	Ja, 24 uur begeleiding	Tussen de 20-50 jaar
Abrona Brediushof	Kievitstraat, Woerden	Licht en matig verstandelijke beperking	28 zelfstandig appartementen	Ja, 24 uur begeleiding	Tussen de 30-40 jaar
Amerpoort / Ibizakade	Ibizakade, Woerden	Verstandelijke beperking	5 zelfstandig appartementen	Ja, 24 uur begeleiding	
Amerpoort / Berlangakade	Berlangakade, Woerden	Licht en matig verstandelijke beperking	11 zelfstandige appartementen	Ja, 24 uur per dag begeleiding, 's nachts een slaapdienst	Volwassen

Organisatie	Locatie	Doelgroep(en)	Woningen	Intramuraal	Opmerkingen
Reinaerde / Singelhof	Singelhof, Woerden	Licht en matig verstandelijke beperking	36 zelfstandige appartementen	Ja, 24 uren begeleiding, 's nachts een slaapdienst	volwassenen
Philadelphia / Wederikveld	Wederikveld, Woerden	Verstandelijke beperking	2 zelfstandige appartementen	Ja, 24 uur begeleiding	Wordt opgezegd in 2018
Philadelphia/Bredeschool	Jan Steenstraat Woerden	Verstandelijke beperking	13 zelfstandig en onzelfstandig	Ja, 24 uur begeleiding	herbestemming plannen voor LVG
Timon / Valeriaanveld 55-61	Valeriaanveld, Woerden	Jongeren 15-18 jaar, (L)VG, gedragsproblemen	2 groepen met max 6 kamers, 1 zelfstandig appartement	Ja, 24 uur begeleiding	Per 1 juli 2018
Stichting de Heem, Leger des Heils	Veldwijk, Woerden	VG 6 en 7, 'moeilijk plaatsbaar', beschermd wonen	22 chalets	Ja, 24 uren begeleiding en behandeling	
<i>subtotaal</i>			156		
Philadelphiam Bredeschool en Valeriaanveld gaan samen naar nieuwe locatie		Verstandelijke beperking	8 extra plekken (32 in totaal)	Ja, 24 uren begeleiding	Start begin 2018
Philadelphia / Valeriaanveld		Licht verstandelijke beperking	13 zelfstandige appartementen	Ambulante begeleiding vanuit de Wmo	Op dit moment nog niet zeker.
<i>Totaal</i>			177		
Behoeft					
Tekort (-)/overschot (+)			+/-		

Bron: Wonen met zorg, analyse van etc., januari 2018

1.3. Woonvoorzieningen geestelijke gezondheidzorg

Organisatie	Locatie	Doelgroep(en)	Woningen	Intramuraal	Opmerkingen
Huidig aanbod					
Kwintes	Mauvestraat/Hobbemastraat	Minder intensieve zorgvraag	1/2 persoons HAT eenheden op loopafstand van de locatie op de Hobbemaportiek. Totaal 53 cliënten.	24 uren zorg, slaapwacht 's nachts en in het weekend op afstand.	
Kwintes	Rembrandt - laan/Ridderstraat	Autisme	6 individuele appartementen	24 uren zorg, slaapwacht 's nachts en in het weekend op afstand.	
Kwintes	Hobbemaportiek	Intensieve complexe problematiek,	Groepswonen. 6 eengezinswoningen met 13 cliënten en 4 appartementen met 8 cliënten.	24 uur zorg, slaapwacht aanwezig	Justitiële plekken.

Organisatie	Locatie	Doelgroep(en)	Woningen	Intramuraal	Opmerkingen
Kwintes	Lekoord	Autisme, trainingshuis om vaardigheden aan te leren	4 eengezinswoningen. Woonhuis wordt gedeeld met drie personen	24 uurs zorg, wakende wacht 's nachts en op afstand. Telefonisch bereikbaar	Doorstromen 1 à 2 jaar. Van 7 tot 22 uur is er begeleiding aanwezig.
Kwintes	IJsseloord	Autisme, trainingshuis om vaardigheden aan te leren	4 eengezinswoningen. Woonhuis wordt gedeeld met drie personen	24 uurs zorg, wakende wacht 's nachts op afstand	Doorstromen 1 à 2 jaar. Van 7 tot 22 uur is er begeleiding aanwezig.
Kwintes	Terschelling-kade	Autisme en reguliere	2-4 persoons huishoudens en 1 HAT	24 uurs zorg, slaapwacht 's nachts op afstand. Telefonisch bereikbaar.	
<i>Subtotaal</i>			108 plekken.		
[nieuwe initiatieven]	geen				
<i>Totaal</i>					
Behoeftte			Geen wachtlijsten voor intramuraal		
Tekort (-) /overschot (+)			+/-		

Bron: Wonen met zorg, analyse van etc., januari 2018

1.4. Maatschappelijke opvang tussenvoorzieningen

Organisatie	Locatie	Doelgroep(en)	Zelfstandige wooneenheden	Kamers	Opmerkingen
Aanbod in Woerden					
Stichting de Meerpaal, Leger des Heils	Pitstop, Leidschestraatweg	Divers: dakloos door omstandigheden.	-	3 (kamers) 1 ('tiny house', noodopvang)	Doelgroep divers, mix van diverse doelgroepen niet altijd mogelijk/gewenst
Stichting de Meerpaal, Leger des Heils	Kamertrainingscentrum (KTC) de Meerpaal	Gemixt Jongeren	-	4	
Stichting de Meerpaal, Leger des Heils	Zolderkamers inloophuis de Hoge Woerd 3a	Volwassenen	-	2 bedden	Noodopvang, maximaal 2 dagen, evt. met uitloop

Organisatie	Locatie	Doelgroep(en)	Zelfstandige wooneenheden	Kamers	Opmerkingen
Kwintes, Fasehuis		Zeer gemixt: jongeren (licht tot zwaar), GGZ (licht tot zwaar), intensieve complexe dubbel problematiek Uit crisis, uit opnamekliniek, dakloos enz..	-	27	Drie fasen waarin vaardigheden worden aangeleerd om vervolgens door te stromen naar een passende vervolg plek. Streef is binnen 1 jaar. Realiteit is dat mensen er soms jaren wonen. Mix van doelgroepen gaat niet altijd goed.
Leger des Heils	Vrouwenhuis-Pitstop	Vrouwen, evt. met kind(eren)	-	3	
totaal			-	40	
Behoefte			(6 tot) 12 extra	(22 tot) 28 extra	20 opvangplekken voor jongeren, 4 tot 8 voor alleenstaande volwassenen, 2 tot 4 voor tienermoeders, 4 tot 8 voor ouder(s) met kind(eren)
Tekort (-) /overschot (+)			-12	-25	

Bron: Wonen met zorg, analyse van etc., januari 2018

6.3.3 Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

De Wmo 2015 geeft gemeenten opdracht om beschermd wonen en maatschappelijke opvang aan te bieden aan inwoners die dat nodig hebben. Met beschermd wonen wordt bedoeld: "Wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorende begeleiding die niet afhankelijk is van op genezing gerichte zorg, bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving". 24-uursopvang en beschermd wonen zijn bedoeld voor twee groepen mensen:

- Mensen die niet zelfstandig kunnen wonen door psychiatrische problemen en/of verslaving;
- Dakloze mensen met psychosociale problemen.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor beschermd wonen gericht op participatie. De gemeente Utrecht organiseert als centrumgemeente beschermd wonen en 24-uursopvang voor inwoners van 16 gemeenten in de provincie Utrecht, waaronder Woerden. De zogenaamde 'Regionale Toegang' besluit of iemand in aanmerking komt voor beschermd wonen of 24-uursopvang. Inwoners uit Woerden kunnen zelf contact opnemen met de regionale toegang of via WoerdenWijzer.

Instroom 2015	
Woerden	21

Bron: Monitor Opvang & Beschermd Wonen 2015, gemeente Utrecht

In 2015 stroomden in Woerden 21 mensen nieuw in bij de maatschappelijke opvang (MO) en beschermd wonen (BW). Dat betekent dat deze mensen niet eerder een indicatie kregen voor MO of BW via de Regionale Toegang (RT), het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) of de Brede Centrale Toegang (BCT). Uit de regionale cijfers blijkt dat 32% van de nieuwe instromers jongvolwassen is en 70% is man. Inwoners die zich voor het eerst meldden voor maatschappelijke opvang of beschermd wonen hebben problematiek op meerdere leefgebieden tegelijkertijd.

Cijfers in- en uitstroom MO en BW in 2016	
	Instroom 2016
Woerden	9

Bron: KRIS2/Regionale Toegang

Behoefte aan maatschappelijke opvang (peildatum 1 januari 2018)

Doelgroep	Tekort	Randvoorwaarden	Nieuw aanbod	Overige oplossingen
Alleenstaanden	4 tot 8 plekken		Thuishaven (ook voor andere doelgroepen)	
Jongeren	20 plekken	Uitstroom bepaalt mede hoeveel plekken er vrijkomen en hoeveel extra plekken er dan nog nodig zijn. Groot tekort aan woonruimte voor uitstroom	Thuishaven (ook voor andere doelgroepen)	Gesprek aanbieders over meer aanbod Gemeentelijk vastgoed (tijdelijk) inzetten?
Ouder(s) met kind(eren)	4 tot 8 plekken	Niet met elke andere doelgroep te mixen	Thuishaven als het 1 ouder met 1 kind is	Afspraken direct (of zo snel mogelijk) beschikbaar hebben van woningen
(Tiener) moeders	2 tot 4 plekken	Niet met elke andere doelgroep te mixen	Thuishaven (ook voor andere doelgroepen)	Afspraken directe (of zo snel mogelijk) beschikbaar hebben van woningen
Crisisbedden	ntb	Diversiteit, van GGZ/verslaafd tot (L)VG Niet iedereen te mixen	Twee bedden Leger des Heils, Achterstraat	Overleg diverse partijen over mogelijkheden crisisbed(den)

Zoals eerder aangegeven is de maatschappelijke opvang in beginsel tijdelijk (1-2 jaar, soms korter). Na voltooiing van de behandeling/begeleiding kan de betrokkene in principe weer zelfstandig verder in een normale woning.

De behoefte aan opvang plekken wordt daardoor niet alleen bepaald door de behoefte (instroom) maar tevens door de mogelijkheden van uitstroom.. Onderstaande tabel geeft indicatief de omvang van die behoefte aan.

Behoefte aan doorstroomplekken

Doelgroep	Woningen / studio's / kamers voor uitstroom	Opmerkingen
Alleenstaanden	10 woningen/studio's	Zelfstandige woningen/studio's. Bij een aantal mensen is het gewenst dat de woning groot genoeg is zodat kinderen kunnen komen logeren (echtscheiding met kinderen)

Jongeren	20 studio's/kamers	Uitstroom bepaalt mede hoeveel plekken er vrijkomen en hoeveel extra plekken er dan nog nodig zijn.
Mensen met een psychische aandoening (Tiener)	20 woningen / kleinschalige woonvormen	Kleinschalige woonvorm: maximaal 6 (kleinere) woningen/wooneenheden, eventueel met gemeenschappelijke woonkamer/keuken
moeders met kind	2 tot 4 woningen	Woning met ruimte voor een kind
Ouder(s) met kind(eren)	4 tot 8 woningen	Woninggrootte afhankelijk van het aantal kinderen
Ex-gedetineerden	4 woningen/studio's	Zelfstandige woning van belang voor rehabilitatie
totaal		

Bron: Wonen met zorg, analyse van etc., januari 2018

De doorstroming naar deze bijzondere doelgroepen via directe bemiddeling bedroeg in 2017 8 woningen, dat is ongeveer 3% van het totaal aantal sociale huurwoningen dat in dat jaar beschikbaar kwam. In 2018 is de afspraak met GroenWest gemaakt dat jaarlijks 20-30 woningen voor deze doelgroepen beschikbaar worden gesteld via de bijzondere bemiddeling. Daarbij wordt gemonitord dat niet meer dan 30% van de woningtoewijzingen buiten het reguliere toewijzingssysteem om wordt toegewezen via directe bemiddeling en urgentie.

6.4 Woontevredenheid en leefbaarheidsbeleving

In de U10 Monitor Sociale Kracht 2015-2016 is voor de gemeenten in de regio Utrecht gekeken naar tevredenheid van bewoners op het gebied van de staat van de openbare ruimte, voorzieningen en het woonklimaat in het algemeen. Ook de Monitor Veiligheid en Leefbaarheid 2015 en 2017 (Dimensus in opdracht van gemeente Woerden) geeft inzicht in het leefbaarheidsbeleving van inwoners in Woerden. In deze paragraaf zijn gegevens uit beide monitors opgenomen. De totaalscore in de Monitor Sociale Kracht voor de leefbaarheidsbeleving in Woerden wijkt met een 6,8 nauwelijks af van die in de U10-regio (6,9).

	1. Woerden-Midden	2. Woerden-West	3. Woerden-Oost	4. Buitengebied	5. Harmelen	6. Kamerik	7. Zegveld	Gemeente Woerden	Gemiddeld U10
<i>Openbare ruimte: heel en schoon: % (helemaal) eens</i>									
-weinig kapot	65%	67%	84%	74%	70%	50%	81%	69%	75%
-mijn buurt is schoon	55%	47%	75%	66%	69%	60%	72%	60%	65%
-goed begaanbaar	59%	65%	84%	48%	57%	28%	52%	61%	69%
Indicator staat openbare ruimte	6,1	6,0	7,1	6,3	6,2	5,2	6,3	6,2	6,6
<i>Voorzieningen: % (zeer) tevreden</i>									
-winkels dagelijkse boodschappen	88%	96%	95%	80%	92%	83%	84%	90%	89%
-(gezondheids)zorgvoorzieningen	82%	59%	86%	76%	91%	87%	75%	80%	85%
-welzijnsvoorzieningen	73%	40%	68%	61%	66%	79%	69%	66%	63%
Indicator voorzieningen	7,4	6,6	7,4	7,3	7,5	7,3	7,0	7,3	7,3
<i>Woonklimaat: rapportcijfers</i>									
-prettig wonen	8,0	8,0	8,3	8,2	8,2	8,4	8,3	8,1	8,0
-woonomgeving	7,6	7,6	8,1	8,1	8,0	7,9	8,0	7,8	7,7
-leefbaarheid	7,6	7,5	8,0	7,8	7,9	7,8	8,0	7,7	7,6

6.4.1 Openbare ruimte

De staat van de openbare ruimte wordt in de U10-Sociale Kracht Monitor gemeten door aan bewoners voor te leggen of zij vinden dat er weinig kapot is, de buurt schoon is, de buurt goed begaanbaar is, er voldoende groen is en er voldoende parkeergelegenheid is.

Het oordeel over de openbare ruimte verschilt nogal tussen de wijken. Inwoners van Woerden-Oost zijn positiever dan gemiddeld hierover, inwoners van Kamerik zijn vaker dan gemiddeld van mening dat er dingen kapot zijn en dat de wegen en paden niet goed begaanbaar zijn. Het 'schoon' zijn van de buurt wordt minder goed beoordeeld in Woerden-West en Woerden-Midden. De begaanbaarheid van de wegen en paden speelt meer dan gemiddeld in het buitengebied, Kamerik en Zegveld. Inwoners van Zegveld zijn juist vaker van mening dat alles 'schoon en heel' is.

In de Monitor Veiligheid en Leefbaarheid is de bewoners een lijst met voorzieningen voorgelegd. Daaruit blijkt dat bewoners zeer te spreken zijn over de hoeveelheid perken, plantsoenen en parken en over de verlichting (**resp. 75% en 73% is positief**). Ook over de speelplekken voor kinderen (58%), de afvoer van het riool (56%), het schoon houden van de buurt (53%), de toegankelijkheid van de buurt voor minder validen (52%), het onderhoud aan perken en parken (48%) en wegen en pleinen (46%) zijn bewoners te spreken. Over de voorzieningen voor jongeren zijn bewoners het minst tevreden. Ruim een derde van de bewoners laat zich negatief hierover uit (37%) tegenover een vijfde van de bewoners (21%) die positief hierover is.

Percentage bewoners dat het (helemaal) eens is met uitspraken over voorzieningen en onderhoud in de buurt, naar wijk/kern

	Bloemen- en Bomenbuurt	Centrum	Hoogland	Westerduin	Molenvliet	Polanen	Snel en Polanen	Zegveld	Gemeente Woerden 2017	Gemeente Woerden	Gemeente Woerden 2013	
In de buurt zijn goede voorzieningen voor	15/14 ²⁸	19/13	19/22	21/21	19/22	23/18	29/28	20/17	21/23	21	21	24
In de buurt zijn wegen, paden en pleintjes goed onderhouden	40/44	60/49	43/39	25/27	40/47	48/47	68/70	53/56	37/46	46	48	48

²⁸ 15/14 > 15 = 2017 / 14 - 2015

In de buurt zijn perken, plantsoenen en parken goed onderhouden	50/ 47	62/5 3	37/ 40	45/ 43	48/ 44	46/ 45	65/ 61	50/ 46	30/ 40	48	46	52
De buurt is goed toegankelijk voor mensen met een beperking	42/ 43	52/5 8	64/ 49	42/ 39	49/ 47	48/ 54	61/ 63	55/ 54	43/ 49	52	51	55
Onze buurt wordt goed schoon gehouden	43/ 53	50/4 7	55/ 50	44/ 47	53/ 56	49/ 39	62/ 58	52/ 56	54/ 57	53	52	55
In de buurt zijn goede speelplekken voor kinderen	50/ 57	26/2 1	62/ 65	55/ 45	63/7 0	55/ 49	69/ 69	52/ 46	65/ 57	58	58	56
Het riool in onze buurt kan het regenwater goed aan	57/ 57	57/6 2	62/ 51	38/ 43	58/6 0	61/ 61	64/ 64	51/ 57	28/ 37	56	57	57
In de buurt is het buiten goed verlicht	68/ 65	80/6 8	76/ 70	61/ 68	71/ 72	79/ 68	74/ 71	71/ 71	72/ 58	73	69	74
Er zijn voldoende perken, plantsoenen en parken	73/ 70	72/7 4	75/ 75	76/ 66	81/ 76	80/ 78	66/ 66	79/ 57	56/ 58	75	71	77

6.4.2 Voorzieningen

In de Sociale Kracht Monitor worden vragen gesteld aan bewoners over tevredenheid ten aanzien van voorzieningen zoals winkels voor dagelijkse boodschappen, basisonderwijs, (gezondheids-)zorg- en welzijnsvoorzieningen en speelvoorzieningen. Over de nabijheid van de voorzieningen lopen de meningen tussen de verschillende wijken ook uiteen. Zoals mocht worden verwacht zijn inwoners van het buitengebied negatiever over de winkels voor dagelijkse boodschappen, evenals inwoners van Kamerik en Zegveld. Inwoners van Woerden-West zijn minder te spreken over de (gezondheids)zorg- en de welzijnsvoorzieningen. Inwoners van Kamerik laten zich meer dan gemiddeld positief uit over de welzijnsvoorzieningen en inwoners van Harmelen over de (gezondheids)zorgvoorzieningen.

6.4.3 Woon- en sociaal klimaat

Het woonklimaat is in de Sociale Kracht Monitor gemeten door aan inwoners te vragen een rapportcijfer te geven voor respectievelijk 'het prettig wonen', 'de woonomgeving' en de 'leefbaarheid'. Het oordeel over het woonklimaat is binnen alle wijken nagenoeg hetzelfde en resulteert in een gemiddeld cijfer van 7,1.

In de Monitor Veiligheid en Leefbaarheid is de bewoners een aantal uitspraken voorgelegd over de relatie met de bewoners in de buurt.

Percentage bewoners dat het (helemaal) eens is met uitspraken over het sociale klimaat in de buurt, naar wijk/kern

	Bloemen- en Bomenbuurt	Centrum	Harmelen	Kamerik/ Kanis	Molenvliet	Schilderskwartier	Snel en Polanen	Staatsliedenkwartier	Zegveld	Gemeente Woerden 2017	Gemeente Woerden 2015
De mensen gaan in de buurt prettig met elkaar om	71 /7 2 ²⁹	77 /7 6	76 /7 9	82/ 87	60/ 79	72/ 79	74 /7 4	84 / 78	86/ 89	74	79
De mensen in deze buurt blijven hier graag wonen	71 /7 6	77 /7 9	74 /8 0	81/ 82	61/ 78	67/ 82	72 /7 7	87 /8 5	79/ 82	72	79
Ik ben tevreden over de bevolkings-samenstelling	57 /6 4	70 /8 2	72 /7 9	76/ 78	57/ 72	58/ 72	70 /8 1	72 /7 0	78/ 83	66	75
Als je in deze buurt woont, heb je het goed getroffen	55 /6 6	68 /7 4	65 /7 6	69/ 76	58/ 72	60/ 61	78 /8 2	78 /7 5	71/ 74	66	73
Iedereen die in deze buurt wil komen wonen, is welkom	72 /6 5	64 /7 1	63 /6 0	65/ 65	62/ 57	67/ 62	73 /6 2	61 /6 5	64/ 62	66	62
Ik voel me thuis bij de mensen in de buurt	61 /6 1	66 /7 1	63 /7 3	70/ 73	49/ 62	60/ 60	63 / 67	69 /6 1	68/ 81	61	66
Ik woon in een gezellige buurt met veel saamhorigheid	44 /5 0	47 /4 2	43 /5 4	56/ 59	36/ 41	43/ 38	42 /3 6	44 /4 6	62/ 72	44	47
Ik heb veel contact met andere buurtbewoners	34 /3 7	38 /4 5	44 /4 9	48/ 52	34/ 39	37/ 45	38 /4 3	42 /4 1	51/ 63	39	44
De mensen kennen elkaar nauwelijks	26 /2 2	30 / 29	9/ 12	8/ 5	34/ 27	21/ 22	22 /2 4	20 /1 7	8/ 9	21	19
Als het maar even kan, ga ik uit deze buurt verhuizen	12/ 5	9/ 3	6/ 5	4/ 5	15/ 5	8/ 10	5/ 3	4/ 4	7/ 8	8	6
Het is vervelend om in deze buurt te wonen	5/ 5	5/ 0	4/ 3	1/ 1	12/ 4	3/ 4	3/ 1	2/ 2	4/ 3	5	2
Totaalscore sociale kwaliteit 2017	6,1	6,2	6,6	6,8	5,7	6,2	6,3	6,5	6,9	6,3	6,5

²⁹ 71/72 >> 71 = score 2017; 72 = score 2015

6.5 Spelen

In 2015 heeft de gemeenteraad een nieuw beleid voor spelen vastgesteld. Dit is verwoord in de nota 'Spelen, Sporten en Bewegen in Woerden, visie en doelen 2015-2024'. Eén van de doelen is de openbare ruimte zo inrichten dat een groeiend aantal inwoners daarvan wordt uitgedaagd om meer (sportief) in beweging te komen. Een goed voorzieningennetwerk is hierbij onmisbaar. Het Uitvoeringsplan Spelen 2017-2029 fungeert als een deelplan van de nota Spelen, Sporten en Bewegen in Woerden en geeft concreet de inhoudelijke en financiële kaders weer voor het uitvoeren van dit beleid.

In de gemeente Woerden zijn momenteel 211 speelplekken aanwezig met daarop 935 speel- en sporttoestellen.

In de gemeente Woerden is 50% van de formele speelplekken een buurtplek (105 locaties). 45% van het aanbod betreft een blokplek (ingericht voor direct omwonenden, vaak met een beperkt aanbod/omvang en gericht op jonge kinderen) en 5% een wijkplek (11 locaties) (een formele speel- of sportplek voor gehele wijk met uitdagende en/of omvangrijke speelplekken). Vooral in Harmelen, Kamerik en de Woerdense wijken Snel en Polanen, Waterrijk, Molenvliet-Oost en Binnenstad (zelfs 100%) zijn relatief veel blokplekken te vinden.

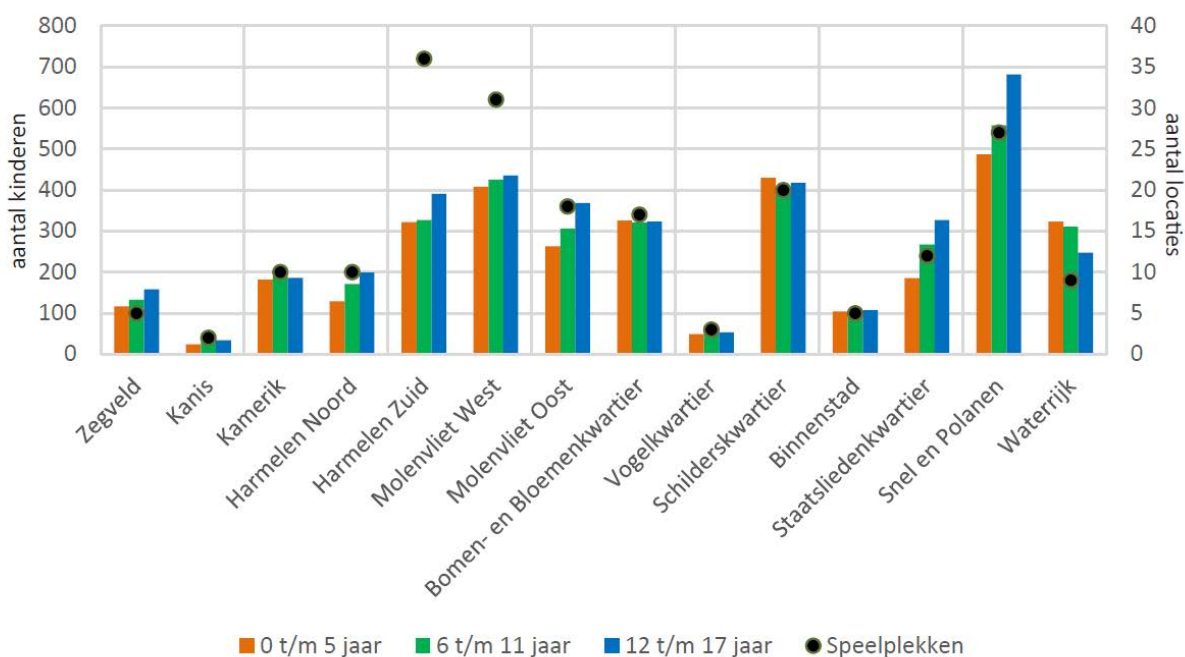
Als gekeken wordt naar het aanbod per doelgroep dan valt op dat veruit het grootste gedeelte van de speelplekken (81%) is ingericht voor de doelgroep van 0-6 jaar. Van deze 170 plekken is ongeveer de helft zelfs exclusief ingericht voor de doelgroep 0-6 jaar. Deze plekken liggen vooral in Harmelen en de wijken Molenvliet- West, Binnenstad, Snel en Polanen en Waterrijk. Ongeveer 60% van de speelplekken is geschikt voor de doelgroep 6-12 jaar. Op 39 speelplekken (18%) wordt de doelgroep van 12-18 jaar aangesproken. Dit zijn zonder uitzondering sportplekken zoals trapveldjes, skatebanen en/of basketbalvelden.

Op basis van bovenstaande gegevens en de beoordelingen per plek (uitgevoerd ihkv het uitvoeringsplan Spelen 2017-2019) kan geconcludeerd worden dat Woerden een prettige gemeente is om buiten te spelen, zeker voor jonge kinderen (0-6 jaar). Voor oudere kinderen is het aanbod beperkter en biedt het huidige aanbod ruimte voor verbetering.

De gemeente streeft naar een algemeen dekkingsniveau van speelplekken. Dit betekent een goede spreiding van speelplekken en een divers aanbod. De demografische ontwikkeling is hier in principe ondergeschikt aan. Kinderen spelen immers niet alleen thuis maar ook op school, bij de naschoolse opvang, grootouders, gastouders of (bij gescheiden ouders) bij een tweede thuis. Demografische ontwikkelingen geven wel een beeld van de aantallen kinderen en de te verwachten speeldruk in een wijk. Dit kan helpen bij het bepalen van de goede inrichting van speelplekken. Op 15 mei 2017 hebben alle basisscholen voor primair onderwijs een overeenkomst met de gemeente getekend, waarin door beide partijen afspraken zijn gemaakt over het openbaar toegankelijk stellen van de schoolpleinen van alle scholen.

In de volgende grafiek is de leeftijdsopbouw (0-6, 6-12 en 12-18) per wijk te zien, afgezet tegen het aantal speelplekken in dezelfde wijk. Het aantal plekken loopt redelijk in lijn met het aantal kinderen. In Harmelen Zuid, Molenvliet-West en in mindere mate Molenvliet-Oost is er sprake van een relatief hoog aantal speelplekken ten opzichte van het aantal kinderen.

Kinderen per wijk (absoluut)

Relatief gezien is Waterrijk de wijk met de meeste kinderen (36%), dit is vaak het beeld bij nieuwe, jonge wijken. In Snel en Polanen (iets minder nieuw) is het percentage jeugdigen 31%, waarbij vooral het aantal 12-18-jarigen opvallend hoog is. Ook dit komt vaak terug bij de analyse van een relatief jonge wijk (10-15 jaar oud). Oudere wijken, zoals het Bomen- en Bloemenkwartier kennen een meer evenwichtige verdeling van de verschillende doelgroepen.

Hoofdstuk 7. Veiligheid

In dit hoofdstuk komen onder andere veiligheidsbeleving, huiselijk geweld en kindermishandeling, jeugdbescherming etc. aan bod. Hiervoor zijn diverse bronnen gebruikt, te weten:

- Veiligheid- en leefbaarheidsmonitor Woerden 2017, Dimensus beleidsonderzoek in opdracht van gemeente Woerden
- jaarverslag Veiligheidshuis 2016
- rapportages Veilig Thuis en jeugdbescherming 2016
- burgernet informatie
- rapportage Bureau HALT 2016
- <https://wabp.nl/>

Er ligt een aantal opgaven bij het domein van Veiligheid en Openbare Orde waar geen criminaliteitscijfers beschikbaar voor zijn. Dit komt doordat niet alle vormen van criminaliteit zichtbaar zijn, zoals georganiseerde criminaliteit, mensenhandel, motorbendes en cybercrime. De politie gaat daarom meer inzetten op digitale rechercheurs.

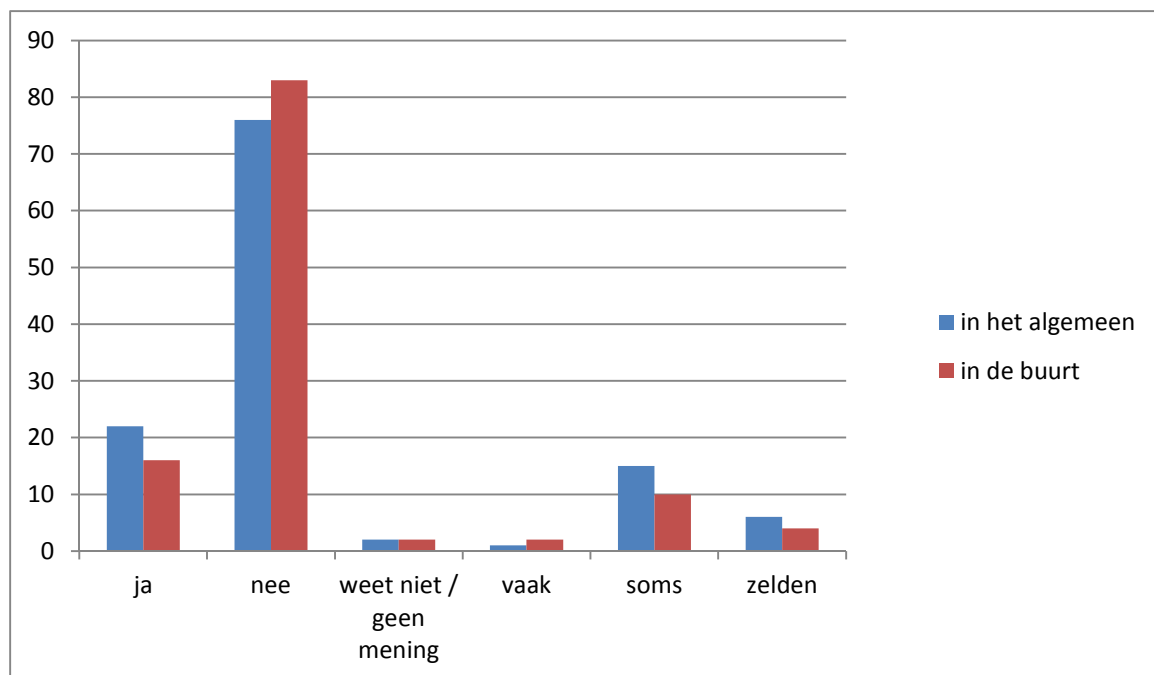
De gemeente zal onder andere op basis van bestuurlijke rapportages van de politie overgaan tot sluiting van woningen op grond van de Opiumwet. Het aantal gesloten woningen in 2017 bedraagt 7.

7.1 Veiligheid en veiligheidsgevoel in Woerden

De Veiligheidsmonitor is een landelijk bevolkingsonderzoek naar veiligheid(-beleving) en leefbaarheid. De meest recente versie van deze monitor heeft betrekking op 2017.

7.1.1 Gevoel van (on)veiligheid

Antwoord op de vraag: voelt u zich wel eens onveilig en zo ja, hoe vaak?

Bron: Veiligheid & leefbaarheidmonitor 2017, Dimensus 2017

Uit de Veiligheidsmonitor van 2015 bleek dat 85% van de inwoners zich veilig voelt in de gemeente Woerden. In de eigen buurt voelen bewoners zich iets veiliger. Eén op de tien bewoners (10%) voelt zich soms onveilig en 2% voelt zich vaak onveilig in de eigen buurt. Plekken waar groepen jongeren rondhangen worden het meest als onveilig ervaren. Van de bewoners voelt 42% zich op deze plekken onveilig, gevolgd door het treinstation (30%).

In 2017 is het gevoel van veiligheid enigszins afgenomen: : 83% voelt zich in het algemeen veilig. Opvallend is dat het percentage dat zich veilig voelt in de buurt lager is: 76%. 20% van de inwoners voelt zich soms onveilig in de eigen buurt, 2% vaak. Het onveiligheidsgevoel is verreweg het hoogst in de wijk Molenvliet. Het onveiligheidsgevoel in het stationsgebied is afgenomen tot 16%.

7.1.2 Problemen en overlast

De meest voorkomende vormen van overlast die mensen ervaren volgens de Veiligheidsmonitor zijn bewoners die te hard rijden (67%), hondenpoep (65%), rommel op straat (62%) en inbraken in woningen (62%).

Top 5 van belangrijkste problemen om aan te pakken

	1 ^e probleem	2 ^e probleem	3 ^e probleem	4 ^e probleem	5 ^e probleem
Binnenstad	parkeeroverlast 22%	Hondenpoep 21%	Te hard rijden 21%	Rommel op straat 15%	Geluidsoverlast door verkeer 13%
Bloemen- en bomenbuurt	Parkeeroverlast 34%	Te hard rijden 27%	Rommel op straat 15%	Hondenpoep 12 %	Beschadiging/ vernieling aan auto's 11%
Schilderskwartier	Te hard rijden 33%	Rommel op straat 17%	Parkeeroverlast 16%	Inbraak in woningen 16%	Overlast van groepen jongeren 15%
Staatsliedenkwartier	Inbraak in woningen 29%	Te hard rijden 26%	Hondenpoep 14%	Rommel op straat 13%	Diefstal uit auto's 11%
Molenvliet	Rommel op straat 24%	Inbraak in woningen 18%	Te hard rijden 18%	Hondenpoep 17%	Parkeeroverlast 16%
Snel en Polanen	Rommel op straat 22%	Parkeeroverlast 19%	Te hard rijden 18%	Geluidsoverlast door verkeer 14%	Inbraak in woningen 14%
Harmelen	Hondenpoep 28%	Te hard rijden 25%	Inbraak in woningen 21%	Rommel op straat 12%	Parkeeroverlast 11%
Kamerik en Kanis	Parkeeroverlast 26%	Te hard rijden 26%	Hondenpoep 20%	Rommel op straat 17%	Geluidsoverlast door verkeer 6%
Zegveld	Te hard rijden 29%	Hondenpoep 22%	Parkeeroverlast 15%	Geluidsoverlast door verkeer 12%	Rommel op straat 12%
Woerden 2013	Te hard rijden 28%	Parkeeroverlast 18%	Hondenpoep 17%	Rommel op straat 13%	Woninginbraak 12%
Woerden 2015	Te hard rijden 25%	Inbraak in woningen 23%	Hondenpoep 18%	Parkeeroverlast 18%	Rommel op straat 16%
Woerden 2017	Te hard rijden 24%	Parkeeroverlast 18%	Hondenpoep 18%	Rommel op straat 17%	Inbraak in woningen 16%

Bron: Veiligheids- en leefbaarheidsmonitor 2017, Dimensus

Als we de belangrijkste problemen uitsplitsen naar wijk/kern dan valt op dat als eerste probleem in iedere wijk/kern niet hetzelfde probleem genoemd wordt. In drie wijken wordt parkeeroverlast als eerste probleem genoemd om met voorrang aan te pakken, te hard rijden, parkeeroverlast en rommel op straat wordt in twee wijken als nummer één probleem om aan te pakken genoemd en inbraak in woningen wordt alleen in het Staatsliedenkwartier als eerste probleem om aan te pakken genoemd. In Molenvliet (18%) en Harmelen (21%), wordt inbraak in woningen door ongeveer één op de vijf bewoners genoemd als één van de belangrijkste problemen om aan te pakken. In het Schilderskwartier staat als enige kern/wijk overlast van groepen jongeren (15%) in de top 5 van problemen om met voorrang aan te pakken. Te hard rijden staat voor de hele gemeente Woerden, net als in 2013 en 2015, op plaats een.

7.1.3 Geregistreeerde criminaliteitscijfers

De gemiddelde ontwikkeling van de criminaliteitscijfers 2017 laat een daling van 6% t.o.v. 2016 voor Woerden zien, in Midden-Nederland was de daling van 9%. In 2016 was de afname voor Woerden t.o.v. 2015 20%.

Deze daling wordt deels veroorzaakt door een afname op het gebied van woninginbraken (-4% ; 2016: -44%), fietsdiefstal (-7%, 2016 -33%), bedrijfsinbraken (-39%) en winkeldiefstal (-36%). Opvallend is een toename van geweld (+4%).

	2014	2015	2016	2017
Totaal criminaliteit	2155	2581	2196	2073
Waarvan:				
Woninginbraken	180	301	169	163
Straatroof	7	16	8	4
Overval	1	1	1	1
Huiselijk geweld	29	35	27	25
Autokraak	249	307	286	266
Fietsdiefstal	232	290	195	181
Vernieling	274	293	243	260
Bedrijfsinbraken	107	103	63	80
Winkeldiefstallen	42	72	46	44
Melding overlast jongeren	253	293	215	233

Bron: Veiligheidsbeeld Woerden 2017,

Eén van de vormen van criminaliteit die in omvang is gestegen betreft het aantal vernielingen. De stijging van het aantal vernielingen in de gemeente Woerden is voornamelijk toe te schrijven aan de plaats Harmelen. Het aantal vernielingen in Harmelen is op het hoogste aantal in de afgelopen 5 jaar. De toename van het aantal vernielingen in 2017 ten opzichte van 2016 was in Harmelen van 48 naar 63, in Kamerik van 10 naar 15 en in Zegveld van 2 naar 3. In Woerden daalde het aantal vernielingen van 183 naar 179. Van de 63 gepleegde vernielingen in Harmelen betrof dit 39 keer een vernielde auto.

Ook de stijging van het aantal bedrijfsinbraken is vooral toe te schrijven aan de plaats Harmelen. Daar steeg het aantal inbraken van 10 naar 33. In de plaats Woerden, waar naar verhouding de meeste bedrijven in de gemeente zijn gesitueerd, daalde juist het aantal van 50 naar 42. In Zegveld werden geen bedrijfsinbraken gepleegd in 2017 en in Kamerik steeg het aantal van 3 naar 5.

Kanttekening en meldingsbereidheid

De politiecijfers zijn gebaseerd op aangiften. Er is geen zicht op zaken waar geen aangifte van gedaan is. Het valt op dat de meldings- en aangiftebereidheid in heel Nederland dalen. In Midden-Nederland is hiervan geen sprake. Hier blijft deze gelijk ten opzichte van vorig jaar. Ongeveer 35% van de slachtoffers doet melding bij de politie en zo'n 25% doet uiteindelijk aangifte. Politie en gemeenten gaan investeren in Meld Misdaad Anoniem.

7.1.4 Verwarde personen

Landelijk is er veel aandacht voor 'personen met verward gedrag'. Ook in Woerden is een lokaal plan van aanpak geschreven. Het aantal personen met verward gedrag wordt gemeten aan de hand van

het aantal E33-meldingen³⁰ bij de politie. In onderstaande tabel is te zien hoe hoog het aantal meldingen in Woerden is. Hierbij moet opgemerkt worden dat het aantal E33 meldingen geen compleet beeld geeft. Het is bovendien een verzamelbegrip.

Voorbeeld: iemand is verward en schopt een ruitje in, dan wordt dit als vernieling geregistreerd i.p.v. E33 verward persoon. Een veelpleger krijgt een andere code en iemand die bijv. huiselijk geweld pleegt ook, hoewel dit ook door een persoon met verward gedrag kan zijn gepleegd. Dus de hieronder staande tabel geeft geen volledig beeld, maar het laat wel zien dat het aantal meldingen, ook in Woerden, is toegenomen. In vergelijking met andere gemeenten is het aantal meldingen in Woerden ongeveer gemiddeld.

	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal meldingen	117	119	129	141	131

Bron: politie.nl

7.2 Huiselijk geweld en kindermishandeling

7.2.1 Huiselijk geweld

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal meldingen huiselijk geweld bij politie	64	39	47	30	36	27	
Tijdelijke huisverboden	4	1	5	4	5	3	6

Deze tabel betreft cijfers van tijdelijk huisverboden en zegt dus niets over de gevallen van huiselijk geweld waarbij geen melding wordt gedaan. Deze zijn niet in beeld.

Maatschappelijk werk meldt in het jaarverslag 2016 een stijging te zien in het aantal zorgmeldingen waarbij sprake is van huiselijk geweld. In 2016 waren er 27 meldingen van huiselijk geweld bij de politie gedaan.

7.2.2 Kindermishandeling

Het Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) is in onze provincie ondergebracht bij Veilig Thuis, onderdeel van SVMN (zie ook hoofdstuk 3, voor inzet SVMN voor jeugdigen). Veilig Thuis is het meldpunt voor inwoners van 0-100 jaar. Er zijn geen exacte cijfers bekend over het aantal gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling in onze gemeente. Veilig Thuis rapporteert over de dienstverlening die per jaar geleverd wordt.

	Woerden 2016	Woerden 2017	Utrecht 2016	West 2016	Utrecht West 2017
Consulteren VT Aantal keer dat VT geconsulteerd is voor kleine of grotere vragen van zorgprofessionals.	167	132	448		403
Triage buurtteams Een zorgmelding bij Veilig Thuis wordt middels een (landelijk) triage instrument beoordeeld. Indien de triage uitwijst dat er sprake is van	133	117	516		477

³⁰ E33-melding: overlast door gestoord/overspannen persoon

**eenmalig, enkelvoudig
geweld wordt er afgeschaald
naar het lokale veld/
WoerdenWijzer voor nadere
ondersteuning.**

Crisispunt VT	46	38	213	121
<i>In alle situaties waarin acuut gevaar is (in de zin van kindermishandeling en/of huiselijk geweld) of een ernstig vermoeden hiervan, wordt er door Veilig Thuis 24/7 acuut gehandeld.</i>				
Veilig Thuis onderzoek	17	14	75	61
<i>Veilig Thuis onderzoekt of er sprake is van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. VT heeft hierin verregaande bevoegdheden , zoals het raadplegen van informanten zonder toestemming betrokkenen.</i>				

(bron: jaarrapportage SVMN 2016 en 2017)

Zoals in Hoofdstuk 3 ook te lezen is, willen we voorzichtig omgaan met de interpretatie van bovenstaande cijfers. Gezien het feit dat SVMN haar taken relatief kort uitvoert, kiezen we ervoor geen conclusies te verbinden aan de cijfers. Nadat de komende jaren meer rapportages verschijnen, beschrijven we trends en de verbeteringen die hieruit zijn te behalen.

7.3 Jeugdbescherming en jeugdcriminaliteit

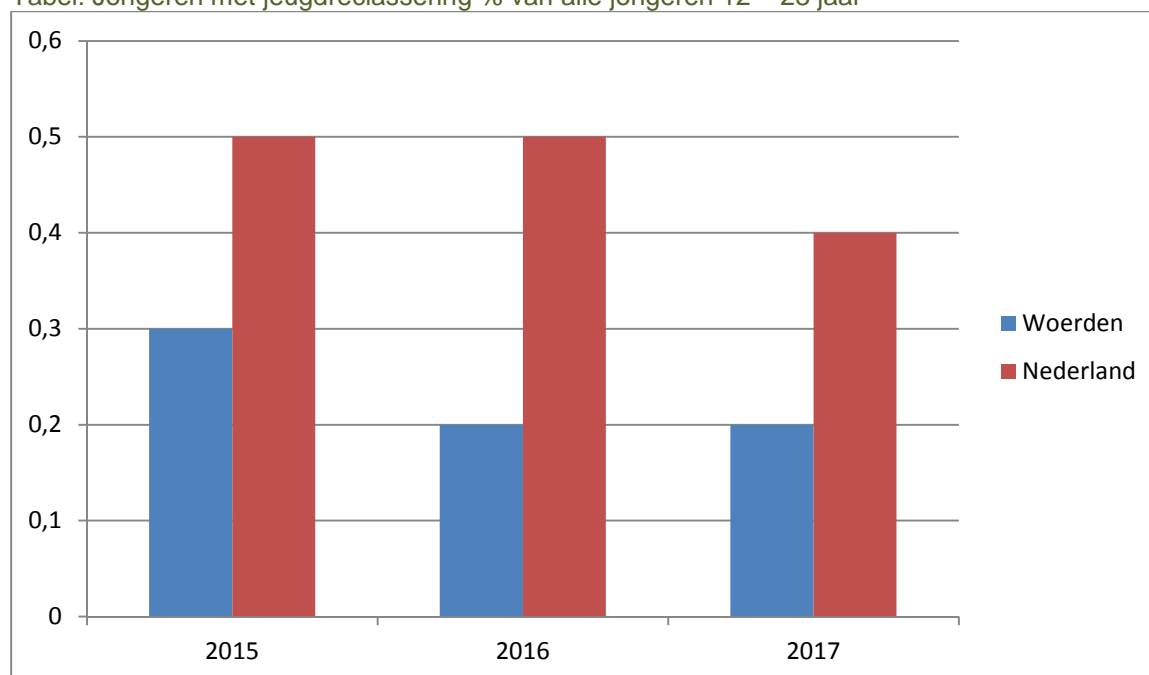
7.3.1 Jeugdbescherming

Zie hoofdstuk Groei, ontwikkelen en leren, paragraaf 3.3.2. Veilig opgroeien

7.3.2 Jeugdcriminaliteit

In 2015 is 1,04% van de jongeren tussen 12 en 21 jaar met een delict voor de rechter verschenen. De kinderrechter kan besluiten dat een jeugdige die een strafbaar feit heeft gepleegd (soms naast een straf) begeleid moet worden door de jeugdreclassering. De zwaarte van de maatregel hangt af van de ernst en het aantal delicten dat een jeugdige heeft gepleegd.

Tabel: Jongeren met jeugdreclassering % van alle jongeren 12 – 23 jaar

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Halt-verwijzing door	2013	2014	2015	2016	2017
Politie eigen woonplaats					17
Politie buiten eigen woonplaats					7
Leerplichtambtenaar					4
Totaal	28	41	37	13	28

Bron: waarstaatjegemeente.nl/HALT

7.4 Persoonsgerichte aanpak (PGA)

De persoonsgerichte aanpak is een lokale aanpak, waarin een integraal op de persoon en met aandacht voor zijn (gezins-)systeem toegesneden mix van interventies wordt toegepast. De kracht van de persoonsgerichte aanpak is dat ketenpartners gezamenlijk focussen op bewust gekozen personen die verantwoordelijk zijn voor ernstige delicten met grote impact op het slachtoffer, diens directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de samenleving. De PGA moet voorkomen dat personen op de Top X³¹ en PGA-lijsten verder afglijden en/of recidiveren.

Pas vanaf 2016 zijn er cijfers bekend over het aantal persoonsgerichte aanpakken, omdat pas vanaf dat jaar de aanpak goed geïmplementeerd was. In 2016 zijn er 21 casussen die in het PGA overleg besproken zijn. Hiervan krijgen 6 mensen actieve begeleiding, zijn er 7 mensen uitgestroomd door de begeleiding, worden er 7 mensen gemonitord en is 1 casus opgeschaald naar de Top X overleggen. De in 2017 afgesloten dossiers zijn hoofdzakelijk positief afgesloten, enkele door verhuizing of een

³¹ Top X: complexe casussen waar gemeenten samen met politie en/of andere partners uit de zorg- en strafrechtketen maatwerk aanpak voor creëren.

afschaling waardoor niet meer werd voldaan aan de PGA-criteria. Er zijn ook nieuwe dossiers bij gekomen, waardoor het aantal actieve dossiers begin 2018 14 bedroeg.

7.5 Burgerparticipatie

In Burgernet werken inwoners, gemeente en politie samen aan meer veiligheid in de buurt. Hoe meer mensen aan Burgernet deelnemen, hoe groter de kans dat een verdacht of vermist persoon wordt opgespoord. De gemeente Woerden heeft in het eerste kwartaal van 2018 5398 deelnemers (2017 5.257) Burgernetdeelnemers (dat is 10,6%; 2017: 10,4%). In de wijken van Woerden zijn ongeveer 105 (2016: 100) WhatsApp buurtpreventie groepen waarvan de beheerders van de groepen samenwerken met de politie.